

SKONSOLIDOWANY RAPORT ŚRÓDROCZNY ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 30 WRZEŚNIA 2024

Grupa Kapitałowa BNP Paribas Bank Polska S.A.

BNP PARIBAS

SPIS TREŚCI

WYBRANE DANE FINANSOWE	5
ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	7
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	9
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	10
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	12
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	14
INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	16
1. DANE IDENTYFIKACYJNE.....	16
2. OPIS GRUPY KAPITAŁOWEJ	16
3. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	16
3.1. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, weszły w życie i zostały zastosowane przez Grupę	17
3.2. Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i nie są zatwierdzone przez Unię Europejską	18
3.3. Zmiany zasad (polityk) rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych finansowych	19
4. KONTYNUACJA DZIAŁALNOŚCI	20
5. ZATWIERDZENIE DO PUBLIKACJI.....	20
6. SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁALNOŚCI.....	20
7. WARTOŚCI SZACUNKOWE I OSĄDY	20
8. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK.....	31
9. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI.....	33
10. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ (W TYM WYNIK Z POZYCJI WYMIANY).....	35
11. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	35
12. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	36
13. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	37
14. AMORTYZACJA.....	38
15. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	39
16. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	39
17. PODATEK DOCHODOWY	40
18. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	41
19. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	41
20. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	42
21. POCHO�DNE INSTRUMENTY FINANSOWE	43
22. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	44
23. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU ..	49
24. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	54
25. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	55

26. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	57
27. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY	57
28. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	57
29. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	58
30. LEASING	58
31. INNE AKTYWA	59
32. ZOBOWIĄZANIA WOBEC INNYCH BANKÓW	60
33. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	60
34. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	61
35. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	62
36. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	62
37. REZERWY	63
38. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	64
39. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI	64
40. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH	67
41. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	67
42. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ	67
43. SPRZEDAŻ NALEŻNOŚCI	73
44. SEKURYZACJA	73
45. TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	73
46. SKONSOLIDOWANY WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI	76
47. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	76
48. AKCJONARIAT BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.	81
49. DYWIDENDY	82
50. PODZIAŁ ZYSKU	82
51. SPRAWY SĄDOWE I POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE	83
52. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	97
53. WŁADZE BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.	110
54. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W GRUPIE KAPITAŁOWEJ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W III KWARTAŁACH 2024 ROKU	111
55. CZYNNIKI, KTÓRE W OCENIE BANKU BĘDĄ MIAŁY WPŁYW NA WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU W PERSPEKTYWIE CO NAJMNIEJ KOLEJNÉGO KWARTAŁU	114
56. ISTOTNE ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	116
II ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	117
Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat	117
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	118
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	119
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	120
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepłyów pieniężnych	122
INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	124

1. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	124
2. KONTYNUACJA DZIAŁALNOŚCI	125
3. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	125
4. SPRAWY SĄDOWE I POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE.....	126
5. INNE ISTOTNE UJAWNIECIA	126
6. TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	126
7. JEDNOSTKOWY WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI.....	129
8. SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁALNOŚCI.....	129
9. DYWIDENDY	129
10. PODZIAŁ ZYSKU	129
11. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	130
12. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	130
PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.	131

WYBRANE DANE FINANSOWE

Wybrane skonsolidowane dane finansowe		w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. EUR	w tys. EUR
Rachunek zysków i strat	Nota	za okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	za okres od 01.01.2023 do 30.09.2023	za okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	za okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Wynik z tytułu odsetek	8	4 200 905	3 804 037	976 455	831 066
Wynik z tytułu opłat i prowizji	9	933 805	919 861	217 053	200 961
Zysk brutto		2 246 050	1 959 881	522 070	428 174
Zysk netto		1 849 110	1 393 111	429 806	304 352
Całkowite dochody ogółem		1 945 842	1 866 833	452 290	407 846
Rachunek przepływów pieniężnych		za okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	za okres od 01.01.2023 do 30.09.2023	za okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	za okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Przepływy środków pieniężnych netto, razem		572 286	(836 521)	133 022	(182 754)
Wskaźniki		30.09.2024	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2023
Liczba akcji (szt.)	48	147 799 870	147 676 946	147 799 870	147 676 946
Zysk (strata) na jedną akcję	18	12,52	9,44	2,91	2,06
Sprawozdanie z sytuacji finansowej		30.09.2024	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2023
Aktywa razem		158 954 969	161 025 747	37 146 823	37 034 440
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	23	86 397 264	85 594 516	20 190 522	19 685 951
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	24	497 128	653 582	116 176	150 318
Zobowiązania razem		144 647 887	148 164 472	33 803 343	34 076 466
Zobowiązania wobec klientów	33	122 547 902	127 174 831	28 638 710	29 249 041
Kapitał akcyjny	48	147 800	147 677	34 540	33 964
Kapitał własny razem		14 307 082	12 861 275	3 343 479	2 957 975
Adekwatność kapitałowa		30.09.2024	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2023
Fundusze własne razem		15 142 717	14 937 528	3 538 762	3 435 494
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko		91 302 678	89 615 117	21 336 888	20 610 652
Łączny współczynnik kapitałowy		16,59%	16,67%	16,59%	16,67%
Współczynnik kapitału Tier1		12,97%	12,51%	12,97%	12,51%

Wybrane jednostkowe dane finansowe	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. EUR	w tys. EUR
	za okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	za okres od 01.01.2023 do 30.09.2023	za okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	za okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Rachunek zysków i strat				
Wynik z tytułu odsetek	4 120 031	3 729 804	957 657	814 848
Wynik z tytułu opłat i prowizji	887 941	881 469	206 392	192 574
Zysk brutto	2 206 353	1 933 362	512 843	422 380
Zysk netto	1 817 720	1 369 772	422 509	299 253
Całkowite dochody ogółem	1 914 452	1 843 494	444 994	402 747
Rachunek przepływów pieniężnych				
Przepływy środków pieniężnych netto, razem	571 440	(811 008)	132 825	(177 180)
Wskaźniki	30.09.2024	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2023
Liczba akcji (szt.)	147 799 870	147 676 946	147 799 870	147 676 946
Zysk (strata) na jedną akcję	12,30	9,28	2,86	2,03
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	30.09.2024	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2023
Aktywa razem	154 686 437	156 388 399	36 149 292	35 967 893
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	82 325 772	81 137 225	19 239 039	18 660 815
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	497 128	653 582	116 176	150 318
Zobowiązania razem	140 457 972	143 575 690	32 824 185	33 021 088
Zobowiązania wobec klientów	122 484 709	127 134 065	28 623 942	29 239 665
Kapitał akcyjny	147 800	147 677	34 540	33 964
Kapitał własny razem	14 228 465	12 812 709	3 325 107	2 946 805
Adekwatność kapitałowa	30.09.2024	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2023
Fundusze własne razem	15 097 000	14 928 863	3 528 078	3 433 501
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	89 121 203	86 385 831	20 827 091	19 867 946
Łączny współczynnik kapitałowy	16,94%	17,28%	16,94%	17,28%
Współczynnik kapitału Tier1	13,24%	12,97%	13,24%	12,97%

Dla celów przeliczenia prezentowanych danych na EUR, Grupa stosuje następujące kursy:

Dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej kurs NBP:

- na dzień 30.09.2024 r. - 1 EUR = 4,2791 PLN

- na dzień 31.12.2023 r. - 1 EUR = 4,3480 PLN

Dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych kurs EUR liczony jako średnia arytmetyczna z kursów ogłaszanych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca w okresie:

- dla okresu od 1.01.2024 r. do 30.09.2024 r. - 1 EUR = 4,3022 PLN

- dla okresu od 1.01.2023 r. do 30.09.2023 r. - 1 EUR = 4,5773 PLN

Kalkulacja zysku (straty) na jedną akcję została opisana w Nocie 18.

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Przychody z tytułu odsetek	8	2 738 737	7 592 142	2 482 114	7 270 070
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		2 453 038	6 915 121	2 400 595	6 950 715
przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		2 238 946	6 330 117	2 228 163	6 474 090
przychody z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		214 092	585 004	172 432	476 625
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		285 699	677 021	81 519	319 355
Koszty z tytułu odsetek	8	(1 159 351)	(3 391 237)	(1 117 390)	(3 466 033)
Wynik z tytułu odsetek		1 579 386	4 200 905	1 364 724	3 804 037
Przychody z tytułu opłat i prowizji	9	382 069	1 149 702	353 198	1 113 683
Koszty z tytułu opłat i prowizji	9	(70 834)	(215 897)	(66 356)	(193 822)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		311 235	933 805	286 842	919 861
Przychody z tytułu dywidend		5 476	10 828	6 372	10 570
Wynik na działalności handlowej (w tym wynik z pozycji wymiany)	10	225 518	639 818	272 632	756 663
Wynik na działalności inwestycyjnej	11	(1 767)	7 022	6 211	(152)
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	22	(6 389)	(828)	(536)	(16 866)
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją		180	(2 625)	(7 890)	3 722
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	12	(98 823)	(186 908)	(11 370)	39 980
Wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	51	(277 246)	(488 018)	(370 848)	(961 260)
Ogólne koszty administracyjne	13	(659 348)	(2 130 010)	(645 538)	(1 932 285)
Amortyzacja	14	(127 781)	(381 599)	(115 918)	(339 457)
Pozostałe przychody operacyjne	15	44 179	151 010	52 829	172 501
Pozostałe koszty operacyjne	16	(59 356)	(203 325)	(76 393)	(193 256)
Wynik na działalności operacyjnej		935 264	2 550 075	761 117	2 264 058
Podatek od instytucji finansowych		(99 414)	(304 025)	(101 642)	(304 177)
Zysk brutto		835 850	2 246 050	659 475	1 959 881
Podatek dochodowy	17	(200 306)	(396 940)	(213 996)	(566 770)
Zysk netto		635 544	1 849 110	445 479	1 393 111
przypadający na akcjonariuszy Grupy		635 544	1 849 110	445 479	1 393 111
Zysk (strata) na jedną akcję (wyrażony w PLN na jedną akcję)					
Podstawowy	18	4,30	12,52	3,02	9,44
Rozwodniony	18	4,30	12,50	3,02	9,43

Grupa Kapitałowa BNP Paribas Bank Polska S.A. wypracowała w trzech kwartałach 2024 r. zysk netto w wysokości 1 849 110 tys. zł, o 455 999 tys. zł (tj. o 32,7%) wyższy niż osiągnięty w trzech kwartałach 2023 r. Zysk netto bez uwzględnienia wpływu wakacji kredytowych wyniósłby w trzech kwartałach 2024 r. 1 932 905 tys. zł i byłby wyższy o 41,5% r/r.

Istotnymi czynnikami wpływającymi na poziom wyniku z działalności bankowej w trzech kwartałach 2024 r. i w analogicznym okresie roku ubiegłego były konsekwencje zmian sytuacji makroekonomicznej, w tym przede wszystkim poziomu inflacji i polityki banków centralnych dotyczącej stóp procentowych, które wpływały m.in. na aktywność gospodarczą oraz sytuację na rynkach finansowych. Największe znaczenie dla wyników Grupy miały:

- utrzymujący się wysoki poziom stóp procentowych będący konsekwencją zacieśniania polityki monetarnej przez Radę Polityki Pieniężnej (RPP) w 2022 r. Pierwsze obniżki stóp procentowych miały miejsce we wrześniu i październiku 2023 r., kiedy RPP obniżyła stopy łącznie o 100 p.b., z 6,75% do 5,75% dla stopy referencyjnej. Od października 2023 r. stopy procentowe NBP pozostają na niezmiennym poziomie. Wysoki poziom stóp procentowych pozytywnie wpływał na wysokość marż realizowanych przez banki w 2023 r. i 2024 r.,
- nadpłynność sektora bankowego w Polsce wynikająca z dobrej sytuacji płynnościowej Klientów i utrzymującego się umiarkowanego popytu na kredyt, zarówno w przypadku przedsiębiorstw, jak i osób prywatnych. Komfortowa sytuacja po stronie finansowania działalności Grupy (szybszy wzrost średniej wartości depozytów w porównaniu ze stabilizacją średniej wartości portfela kredytowego) umożliwiała optymalizację marż depozytowych i uzyskiwanie przychodów z lokowania środków w instrumenty rynku finansowego, co pozytywnie wpływało na poziom wyników odsetkowych Grupy w trzech kwartałach 2024 r.,
- niższy w porównaniu do trzech kwartałów 2023 r., ujemny wynik na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń związany ze skalą i strukturą transakcji zabezpieczających oraz oczekiwanym tempem oraz kierunkiem zmian stóp procentowych. Wynik odsetkowy z transakcji IRS (łącznie na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych) ujmowany jest w wyniku odsetkowym i w trzech kwartałach 2024 r. poprawił się o 294 128 tys. zł r/r. Zmiana wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana odrębnie w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń w trzech kwartałach 2024 r. poprawiła się o 16 038 tys. zł r/r,
- czynnikiem negatywnie wpływającym na poziom wyniku odsetkowego w trzech kwartałach 2024 r. w porównaniu do trzech kwartałów 2023 r. był fakt nowelizacji w połowie maja ustawy regulującej tzw. ustawowe wakacje kredytowe, umożliwiającej ich kontynuację w 2024 r. Bank rozpoznał w trzech kwartałach 2024 r. negatywny wpływ na wyniki na poziomie 103 450 tys. zł w porównaniu do pozytywnego wpływu w kwocie 33 000 tys. zł rozpoznanego w trzech kwartałach 2023 r.

Wynik z działalności bankowej Grupy w trzech kwartałach 2024 r. wyniósł 5 736 610 tys. zł i był wyższy r/r o 279 530 tys. zł, tj. o 5,1% (bez uwzględnienia wpływu wakacji kredytowych wyniósłby 5 840 060 tys. zł i byłby wyższy o 7,7% r/r).

Czynnikiem istotnie wpływającym na poziom i porównywalność wyniku netto Grupy pozostaje wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi mieszkaniowych kredytów walutowych. W trzech kwartałach 2024 r. obciążenie z tego tytułu było o 473 242 tys. zł niższe w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego (tj. o 49,2%) i wyniosło 488 018 tys. zł.

Dodatkowo po trzech kwartałach 2024 r. zmiana szacunku podatku odroczonego utworzonego w oparciu o rezerwy na przyszłe wypłaty związane z procesem unieważnienia kredytów w CHF wpłynęła pozytywnie na obciążenie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego kwotą 135 535 tys. zł. W okresie trzech kwartałów 2023 r. podatek odroczonego dodatkowo utworzony w oparciu o rezerwy na zawierane z klientami umowy ugod do umów kredytowych w CHF wpłynął pozytywnie na obciążenie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego kwotą 24 224 tys. zł.

W trzech kwartałach 2024 r. w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego uwidocznił się wzrost bazy kosztowej, wynikający z wpływu procesów inflacyjnych oraz realizowanych inwestycji. Łączne koszty administracyjne i amortyzacja poniesione w tym okresie były o 239 867 tys. zł, tj. o 10,6%, wyższe w porównaniu z trzema kwartałami 2023 r. Do elementów otoczenia regulacyjnego, które wpłynęły negatywnie na poziom kosztów trzech kwartałów 2024 r. w porównaniu do analogicznego okresu 2023 r. należy zaliczyć wzrost wartości składki BFG o 20 083 tys. zł, tj. o 16,2%.

W trzech kwartałach 2023 r. dobra jakość portfela kredytowego, zdarzenia jednorazowe oraz zmiany prognoz dotyczących sytuacji makroekonomicznej pozytywnie wpłynęły na wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe (dodatni wynik w kwocie 39 980 tys. zł). W trzech kwartałach 2024 r. wynik ten był ujemny i wyniósł -186 908 tys. zł co oznacza koszt ryzyka kredytowego na niskim poziomie (-28 p.b.).

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Zysk netto za okres		635 544	1 849 110	445 479	1 393 111
Inne całkowite dochody					
Pozycje, które mogą zostać przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków		62 052	98 462	71 402	475 571
Wycena aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody brutto	27	51 513	112 190	78 776	535 071
Podatek odroczony od wyceny aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody		(9 786)	(21 315)	(14 968)	(101 664)
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne brutto	22	25 093	9 367	9 375	52 054
Podatek odroczony od wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne		(4 768)	(1 780)	(1 781)	(9 890)
Pozycje, które nie mogą być przeklasyfikowane na zyski lub straty		(1 145)	(1 730)	(1 553)	(1 849)
Wycena metodą aktuarialną świadczeń pracowniczych brutto	7e	(1 414)	(2 136)	(1 917)	(2 282)
Podatek odroczony od wyceny metodą aktuarialną świadczeń pracowniczych		269	406	364	433
Inne całkowite dochody (netto)		60 907	96 732	69 849	473 722
Całkowite dochody ogółem		696 451	1 945 842	515 328	1 866 833
w tym przypadające na akcjonariuszy Grupy		696 451	1 945 842	515 328	1 866 833

Całkowite dochody Grupy Kapitałowej w trzech kwartałach 2024 r. wyniosły 1 945 842 tys. zł i były o 79 009 tys. zł, tj. o 4,2% wyższe w porównaniu do trzech kwartałów 2023 r. (1 866 833 tys. zł).

Było to efektem wyższego wyniku finansowego netto Grupy, który na koniec trzech kwartałów 2024 r. wyniósł 1 849 110 tys. zł, i odnotował poprawę o 455 999 tys. zł, tj. o 32,7%, w stosunku do trzech kwartałów 2023 r.

Negatywnie na poziom dochodów całkowitych po trzech kwartałach 2024 r. wpłynęła niższa o 422 881 tys. zł, tj. o 79,0% wycena aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody (112 190 tys. zł w trzech kwartałach 2024 r. vs. 535 071 tys. zł w trzech kwartałach 2023 r.). Zmiana wyceny jest przede wszystkim rezultatem zmian oczekiwań i poziomu stóp procentowych oraz struktury portfela papierów wartościowych.

Drugim elementem, który negatywnie wpłynął na całkowite dochody Grupy Kapitałowej była niższa wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne (9 367 tys. zł w trzech kwartałach 2024 r. vs 52 054 tys. zł w trzech kwartałach 2023 r.).

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Nota	30 września 2024	31 grudnia 2023
Kasa i środki w Banku Centralnym	19	9 803 988	6 883 586
Należności od banków	20	7 456 430	17 963 948
Pochodne instrumenty finansowe	21	2 748 414	3 146 745
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	22	145 256	94 496
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	23	86 397 264	85 594 516
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	24	497 128	653 582
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	25	29 899 026	26 246 278
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	26	307 723	291 351
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	27	17 958 410	16 634 303
Wartości niematerialne	28	932 012	936 024
Rzeczowe aktywa trwałe	29	915 889	959 923
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		837 411	766 504
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		3 579	4 730
Inne aktywa	31	1 052 439	849 761
Aktywa razem		158 954 969	161 025 747
ZOBOWIĄZANIA	Nota	30 września 2024	31 grudnia 2023
Zobowiązania wobec innych banków	32	9 348 079	9 059 394
Pochodne instrumenty finansowe	21	2 566 291	2 865 275
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	22	244 061	(7 365)
Zobowiązania wobec klientów	33	122 547 902	127 174 831
Zobowiązania podporządkowane	35	4 302 463	4 336 072
Zobowiązania z tytułu leasingu	30	592 256	626 269
Pozostałe zobowiązania	36	2 904 221	2 191 890
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		258 587	376 736
Rezerwy	37	1 884 027	1 541 370
Zobowiązania razem		144 647 887	148 164 472
KAPITAŁ WŁASNY	Nota	30 września 2024	31 grudnia 2023
Kapitał akcyjny	48	147 800	147 677
Kapitał zapasowy		9 156 939	9 110 976
Pozostałe kapitały rezerwowe		4 041 597	3 525 056
Kapitał z aktualizacji wyceny		(470 022)	(566 754)
Zyski zatrzymane		1 430 768	644 320
wynik z lat ubiegłych		(418 342)	(368 226)
wynik bieżącego okresu		1 849 110	1 012 546
Kapitał własny razem		14 307 082	12 861 275
Zobowiązania i kapitał własny razem		158 954 969	161 025 747

Suma bilansowa Grupy według stanu na koniec III kwartału 2024 r. wyniosła 158 954 969 tys. zł i była niższa o 2 070 778 tys. zł, tj. o 1,3%, w porównaniu do końca 2023 r.

Najważniejszą zmianą w strukturze aktywów Grupy w porównaniu do końca 2023 r. był wzrost udziału portfela papierów wartościowych o 3,5 p.p., kasy i środków w Banku Centralnym o 1,9 p.p. oraz portfela kredytowego o 1,1 p.p. (suma portfeli wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz według wartości godziwej).

W strukturze aktywów Grupy dominowały kredyty i pożyczki udzielone Klientom (suma portfeli wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz według wartości godziwej), które stanowiły 54,7% wszystkich aktywów na koniec III kwartału 2024 r. w porównaniu do 53,6% na koniec 2023 r. Wolumen kredytów i pożyczek netto nieznacznie wzrósł w stosunku do końca 2023 r. i wyniósł 86 894 392 tys. zł (+646 294 tys. zł, tj. +0,7%). Portfel Klientów indywidualnych zmniejszył się o 3,4% w stosunku do końca 2023 r. (w tym kredyty na nieruchomości spadły o 6,4%). Portfel kredytowy Klientów instytucjonalnych wzrósł o 3,4% w porównaniu do końca 2023 r. (głównie w rezultacie zwiększenia się portfela kredytów i pożyczek udzielonych niebankowym podmiotom finansowym o 84,8%).

Drugą co do wielkości pozycją aktywów były papiery wartościowe, które na koniec III kwartału 2024 r. stanowiły 30,3% sumy bilansowej (na koniec 2023 r.: 26,8%). Według stanu na 30 września 2024 r. ich wartość wzrosła o 4 993 227 tys. zł, tj. o 11,6% w stosunku do końca 2023 r. Największy wzrost (o 3 652 748 tys. zł, tj. o 13,9%) dotyczył portfela papierów wycenianych według zamortyzowanego kosztu (przede wszystkim obligacje emitowane przez pozostałe instytucje finansowe oraz obligacje skarbowe). Portfel papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody wzrósł w omawianym okresie o 1 324 107 tys. zł (tj. o 8,0%), przede wszystkim w pozycji obligacje emitowane przez pozostałe instytucje finansowe, przy spadku portfela bonów pieniężnych NBP).

Udział pozycji kasy i środków w Banku Centralnym (trzeciej co do wielkości pozycji aktywów) wyniósł 6,2% (na koniec 2023 r.: 4,3%). Ich wartość zwiększyła się w porównaniu do końca 2023 r. o 2 920 402 tys. zł (tj. o 42,4%) i wyniosła 9 803 988 tys. zł.

Udział należności od banków wyniósł 4,7% (na koniec 2023 r.: 11,2%). Ich wartość na koniec września 2024 r. wyniosła 7 456 430 tys. zł. i zmniejszyła się w porównaniu do końca 2023 r. o 10 507 518 tys. zł (tj. o 58,5%) przede wszystkim w związku z brakiem należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, które na koniec 2023 r. wyniosły 7 968 341 tys. zł.

Według stanu na 30 września 2024 r. łączna wartość zobowiązań Grupy wynosiła 144 647 887 tys. zł i była o 3 516 585 tys. zł, tj. o 2,4% niższa niż na koniec 2023 r. Udział zobowiązań w sumie zobowiązań i kapitału własnego Grupy wyniósł w analizowanym okresie 91,0% (wobec 92,0% na koniec 2023 r.).

W strukturze zobowiązań dominują zobowiązania wobec Klientów. Ich udział na 30 września 2024 r. wyniósł 84,7% i spadł w porównaniu do końca 2023 r. o 1,1 p.p. W ujęciu wartościowym wolumen tych zobowiązań zmniejszył się o 4 626 929 tys. zł, tj. o 3,6% w porównaniu do grudnia 2023 r. i wyniósł 122 547 902 tys. zł.

Kapitały własne Grupy według stanu na 30 września 2024 r. wyniosły 14 307 082 tys. zł i wzrosły w porównaniu do 31 grudnia 2023 r. o 1 445 807 tys. zł, tj. o 11,2%. Udział kapitału własnego razem w sumie zobowiązań i kapitału własnego Grupy wyniósł na 30 września 2024 r. 9,0% (wobec 8,0% na koniec 2023 r.).

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2024 roku	147 677	9 110 976	3 525 056	(566 754)	(368 226)	1 012 546	12 861 275
Całkowite dochody za okres	-	-	-	96 732	-	1 849 110	1 945 842
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	1 849 110	1 849 110
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	96 732	-	-	96 732
Podział wyniku za rok ubiegły	-	45 963	511 363	-	(48 778)	(1 012 546)	(503 998)
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	45 963	511 363	-	(48 778)	(508 548)	-
Wyplacone dywidendy	-	-	-	-	-	(503 998)	(503 998)
Emisja akcji	123	-	-	-	-	-	123
Opcje menadżerskie*	-	-	5 178	-	-	-	5 178
Pozostałe korekty	-	-	-	-	(1 338)	-	(1 338)
Stan na 30 września 2024 roku	147 800	9 156 939	4 041 597	(470 022)	(418 342)	1 849 110	14 307 082

* program opcji menadżerskich został opisany w Nocie 39

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2023 roku	147 593	9 110 976	3 142 098	(1 149 786)	(430 157)	441 497	11 262 221
Całkowite dochody za okres	-	-	-	583 032	-	1 012 546	1 595 578
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	1 012 546	1 012 546
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	583 032	-	-	583 032
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	376 471	-	65 026	(441 497)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	376 471	-	65 026	(441 497)	-
Emisja akcji	84	-	-	-	-	-	84
Opcje menadżerskie*	-	-	6 487	-	-	-	6 487
Pozostałe korekty	-	-	-	-	(3 095)	-	(3 095)
Stan na 31 grudnia 2023 roku	147 677	9 110 976	3 525 056	(566 754)	(368 226)	1 012 546	12 861 275

* program opcji menadżerskich został opisany w Nocie 39

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2023 roku	147 593	9 110 976	3 142 098	(1 149 786)	(430 157)	441 497	11 262 221
Całkowite dochody za okres	-	-	-	473 722	-	1 393 111	1 866 833
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	1 393 111	1 393 111
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	473 722	-	-	473 722
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	376 471	-	65 026	(441 497)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	376 471	-	65 026	(441 497)	-
Emisja akcji	84	-	-	-	-	-	84
Opcje menadżerskie*	-	-	4 891	-	-	-	4 891
Pozostałe korekty	-	-	-	-	(3 095)	-	(3 095)
Stan na 30 września 2023 roku	147 677	9 110 976	3 523 460	(676 064)	(368 226)	1 393 111	13 130 934

* program opcji menadżerskich został opisany w Nocie 39

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:	Nota	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
		okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023 przekształcone*
Zysk (strata) netto		1 849 110	1 393 111
Korekty razem:		2 932 994	(2 911 252)
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat		396 940	566 770
Amortyzacja	14	381 599	339 457
Przychody z tytułu dywidend		(10 828)	(10 570)
Przychody z tytułu odsetek	8	(7 592 142)	(7 270 070)
Koszty z tytułu odsetek	8	3 391 237	3 466 033
Zmiana stanu rezerw		340 521	173 188
Zmiana stanu należności od banków		8 154 005	(9 212 495)
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		347 571	334 231
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu		(803 724)	1 736 078
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		156 454	219 852
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		(1 532 502)	(939 890)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		(38 191)	(17 816)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		(4 519 964)	4 136 047
Zmiana stanu innych aktywów oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego		(169 514)	(31 545)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań oraz zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego		730 498	(91 871)
Inne korekty	40	(213 298)	(29 597)
Odsetki otrzymane		7 824 353	7 348 063
Odsetki zapłacone		(3 297 609)	(3 178 052)
Podatek zapłacony		(611 588)	(448 230)
Opłaty leasingowe dotyczące leasingów krótkoterminowych nieuwzględnionych w wycenie zobowiązania		(824)	(835)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		4 782 104	(1 518 141)

*informacja na temat przekształcenia została opisana w Nocie 3.3

	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
PRZEPLŹYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:		
Wpływy	139 599 191	122 185 778
Zbycie i wykup papierów wartościowych	139 584 543	122 156 193
Zbycie aktywów finansowych	-	5 000
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 479	12 796
Otrzymane dywidendy i inne wpływy inwestycyjne	12 169	11 789
Wydatki	(144 822 048)	(121 015 131)
Nabycie papierów wartościowych	(144 508 586)	(120 719 708)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(313 462)	(295 423)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 222 857)	1 170 647
PRZEPLŹYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:		
	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Wpływy	3 216 514	1 570 296
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów otrzymanych i zobowiązań podporządkowanych	3 216 391	1 570 212
Wpływy netto z emisji akcji	123	84
Wydatki	(2 203 475)	(2 059 323)
Spląty długoterminowych kredytów otrzymanych	(1 592 243)	(1 584 514)
Splata zobowiązania leasingowego	(107 149)	(110 260)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	(364 427)
Inne wydatki finansowe	(85)	(122)
Wyplacone dywidendy	(503 998)	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	1 013 039	(489 027)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM	572 286	(836 521)
Środki pieniężne na początek okresu	15 874 526	13 217 271
Środki pieniężne na koniec okresu	16 446 812	12 380 750
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(20 955)	(63 583)

INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. DANE IDENTYFIKACYJNE

BNP Paribas Bank Polska S.A. („Bank” lub „BNP Paribas”) jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. („Grupa”).

Adres siedziby Banku to ulica Marcina Kasprzaka 2, 01-211 Warszawa, Polska. Bank jest zarejestrowany w Polsce przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000011571. Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

2. OPIS GRUPY KAPITAŁOWEJ

BNP Paribas jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas z siedzibą w Paryżu.

W skład Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. na dzień 30 września 2024 roku wchodziła jednostka dominująca BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz jej jednostki zależne. W nawiasie został zaprezentowany udział Banku w kapitale własnym poszczególnych spółek:

- 1) BNP PARIBAS TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. („TFI” 100%),
- 2) BNP PARIBAS LEASING SERVICES SP. Z O.O. („LEASING” 100%),
- 3) BNP PARIBAS GROUP SERVICE CENTER S.A. („GSC” 100%),
- 4) CAMPUS LESZNO SP. Z O.O. w likwidacji (100%).

W dniu 2 stycznia 2024 r. rozpoczął się proces likwidacji spółki Campus Leszno Sp. z o.o. w likwidacji.

Zgodnie z zasadami MSSF Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmowało wszystkie Spółki zależne na dzień 30 września 2024 roku.

3. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za III kwartały zakończone 30 września 2024 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF UE”), w szczególności z MSR 34.

Zasady rachunkowości stosowane w III kwartałach 2024 roku nie różnią się od zasad obowiązujących w 2023 roku, które zostały szczegółowo opisane w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2023 roku, przy uwzględnieniu nowych standardów, interpretacji i poprawek do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, weszły w życie od 1 stycznia 2024 r. i zostały zastosowane przez Grupę.

W porównaniu do Śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego za III kwartały zakończone 30 września 2023 r. Bank zmienił zasady rachunkowości związane z ujęciem wpływu ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF. Zmiany te zostały opisane w Nocie 3.3.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych dla rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w związku z tym winno być czytane łącznie ze Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2023 roku.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF UE”) oraz związanych z nimi interpretacji, za wyjątkiem wymienionych poniżej – standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W okresie objętym Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

3.1. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, weszły w życie i zostały zastosowane przez Grupę

Standardy / Interpretacje	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie w UE	Zatwierdzone przez Unię Europejską	Opis zmian
Zmiany do MSSF 16: Zobowiązanie z tytułu leasingu w transakcjach sprzedaży i leasingu zwrotnego	22.09.2022	01.01.2024	20.11.2023	<p>We wrześniu 2022 roku RMSR wydała zmiany do MSSF 16 mające na celu doprecyzowanie wymogów, które sprzedawca-leasingobiorca stosuje przy wycenie zobowiązania z tytułu leasingu wynikającego z transakcji sprzedaży i leasingu zwrotnego. Zmiany określają, że nie rozpoznaje się zysku lub straty związanej z prawem do użytkowania, które zostaje zachowane przez sprzedawcę - leasingobiorcę.</p> <p>Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.</p>
Zmiany do MSR 1: Klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe	23.01.2020/ 31.10.2022	01.01.2024	19.12.2023	<p>W styczniu 2020 roku oraz październiku 2022 roku RMSR wydała zmiany do paragrafów od 69 do 76 MSR 1 w celu doprecyzowania wymogów dla klasyfikacji zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe. Zmiany precyzują:</p> <ul style="list-style-type: none"> • co oznacza prawo do odroczenia terminu wymagalności; • że prawo do odroczenia terminu wymagalności musi istnieć na koniec okresu sprawozdawczego; • że na klasyfikację nie wpływa prawdopodobieństwo skorzystania przez jednostkę ze swojego prawa do odroczenia; • że tylko wtedy, gdy opcja rozliczenia zobowiązania poprzez wydanie własnych instrumentów kapitałowych jest klasyfikowana jako instrument kapitałowy, to rozliczenie takiej opcji nie jest brane pod uwagę na potrzeby klasyfikacji samego zobowiązania jako krótko – bądź długoterminowego. <p>Dodatkowo, na jednostkę został nałożony wymóg ujawnienia informacji w przypadku, gdy zobowiązanie wynikające z umowy kredytowej jest zaklasyfikowane jako zobowiązanie długoterminowe, a prawo jednostki do odroczenia spłaty zobowiązania zależy od spełnienia przyszłych kowenantów w ciągu dwunastu miesięcy.</p> <p>Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.</p>

Zmiany do MSR 7 i MSSF 7: Umowy finansowania zobowiązań wobec dostawców	25.05.2023	01.01.2024	15.05.2024	<p>W maju 2023 r. RMSR opublikowała zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych oraz MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji, w celu doprecyzowania cech umów finansowania zobowiązań wobec dostawców oraz wymogów ujawnieniowych dotyczących tych umów. Wymogi dotyczące ujawniania informacji mają pomóc użytkownikom sprawozdań finansowych w zrozumieniu wpływu umów finansowania zobowiązań wobec dostawców na zobowiązania jednostki, jej przepływy pieniężne i ekspozycję na ryzyko płynności.</p> <p>Przepisy przejściowe precyzują, że jednostka nie jest zobowiązana do ujawniania informacji w żadnym z okresów śródrocznych, w roku w którym po raz pierwszy zastosowano zmiany.</p> <p>Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.</p>
--	------------	------------	------------	---

3.2. Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i nie są zatwierdzone przez Unię Europejską

Standardy / Interpretacje	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie w UE	Zatwierdzone przez Unię Europejską	Opis zmian
MSSF 18: Prezentacja i ujawnienia w sprawozdaniach finansowych	09.04.2024	01.01.2027	Nie	<p>MSSF 18 wprowadza nowe wymogi dotyczące prezentacji i ujawniania informacji w sprawozdaniach finansowych dla wszystkich jednostek stosujących MSSF.</p> <p>Grupa będzie analizowała wpływ standardu na sprawozdanie finansowe.</p>
Zmiany do MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych”: Brak wymienialności walut	15.08.2023	01.01.2025	Nie	<p>Zmiany określają sposób, w jaki jednostka powinna ocenić, czy dana waluta jest wymienialna na inną walutę oraz w jaki sposób powinna ustalić natychmiastowy kurs wymiany (ang. spot exchange rate) w przypadku braku możliwości jej wymiany.</p> <p>Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.</p>
MSSF 19: Jednostki zależne bez odpowiedzialności publicznej: ujawnianie informacji	09.05.2024	01.01.2027	Nie	<p>MSSF 19 pozwala uprawnionym jednostkom na zastosowanie ograniczonych wymogów w zakresie ujawniania informacji, przy jednoczesnym stosowaniu wymogów dotyczących ujmowania, wyceny i prezentacji zawartych w innych standardach rachunkowości MSSF.</p> <p>Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.</p>
Zmiany do MSSF 9 i MSSF 7: Zmiany dotyczące klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych	30.05.2024	01.01.2026	Nie	<p>Zmiany wyjaśniają m.in., że zobowiązanie finansowe jest usuwane z bilansu w dniu rozliczenia i wprowadzają możliwość wyboru polityki rachunkowości w celu usunięcia z bilansu zobowiązań finansowych rozliczanych za pomocą elektronicznego systemu płatności przed dniem rozliczenia.</p> <p>Grupa będzie analizowała wpływ standardu na sprawozdanie finansowe.</p>

3.3. Zmiany zasad (polityk) rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych finansowych

W porównaniu do Śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego za III kwartały zakończone 30 września 2023 r. Grupa zmieniła zasady rachunkowości związane z ujęciem wpływu ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF. Dane na 31 grudnia 2023 roku zaprezentowane w niniejszym Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odzwierciedlają efekt wprowadzonej w 2023 roku zmiany polityki rachunkowości, opisanej poniżej i są zgodne z danymi zaprezentowanymi w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2023 roku.

W celu prezentacji wpływu niniejszego ryzyka prawnego, Grupa zastosowała zapisy MSSF 9 paragraf B.5.4.6 i rozpoznała go jako korektę wartości bilansowej brutto portfela kredytów w CHF. Zgodnie ze standardem w przypadku gdy jednostka zmienia oszacowania płatności lub wpływów (z wyłączeniem nieistotnych modyfikacji i zmian oszacowań oczekiwanych strat kredytowych), koryguje wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych lub zamortyzowany koszt zobowiązania finansowego (lub grupy instrumentów finansowych) tak, aby wartość ta odzwierciedlała rzeczywiste i zmienione oszacowane przepływy pieniężne wynikające z umowy. Alokacja wpływu ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF pomiędzy kredyty aktywne i spłacone jest dokonywana w oparciu o obserwowane otrzymywane pozwy. Dla kredytów aktywnych podejście skutkuje ujęciem oszacowanego wpływu ryzyka prawnego jako korekty wartości bilansowej brutto kredytów (uprzednio rezerwy na powyższe ryzyko prawne prezentowane były zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe w pozycji Rezerwy na sprawy sporne i podobne zobowiązania). Dla kredytów spłaconych jak również w przypadku, gdy oszacowany wpływ przekracza wartość bilansową brutto kredytu, rezerwa jest prezentowana zgodnie z MSR 37.

Zdaniem Grupy podejście zgodne z MSSF 9 w zakresie prezentacji wpływu ryzyka prawnego tego portfela prowadzi do tego, że zawarte w sprawozdaniu finansowym informacje o niniejszym wpływie na sytuację finansową, wynik finansowy Grupy Kapitałowej są bardziej adekwatne niż informacje przedstawione zgodnie z dotychczas stosowanym podejściem.

Poniżej zaprezentowano wpływ wprowadzonych korekt na dane porównawcze.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023		Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
	przed zmianą	zmiana	po zmianie
	Zysk (strata) netto	1 393 111	-
Korekty razem	(3 131 499)	-	(3 131 499)
Zmiana stanu rezerw	537 403	(364 215)	173 188
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 371 863	364 215	1 736 078
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 738 388)	-	(1 738 388)

Poniżej zaprezentowano wpływ wprowadzonych korekt na bilans otwarcia sprawozdania z sytuacji finansowej dla danych porównawczych.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	31 grudnia 2022		31 grudnia 2022
	przed zmianą	zmiana	po zmianie
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	89 090 317	(1 408 467)	87 681 850
Aktywa razem	151 517 069	(1 408 467)	150 108 602
Rezerwy	2 223 738	(1 408 467)	815 271
Zobowiązania razem	140 254 848	(1 408 467)	138 846 381
Zobowiązania i kapitał własny razem	151 517 069	(1 408 467)	150 108 602

Korekty te miały wpływ na zaprezentowany w niniejszym sprawozdaniu finansowym bilans otwarcia dla danych porównawczych w tabelach ruchu rezerw oraz odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych.

4. KONTYNUACJA DZIAŁALNOŚCI

Niniejsze Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Grupę w niezmiernym istotnie zakresie w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

5. ZATWIERDZENIE DO PUBLIKACJI

Skonsolidowany raport śródroczny Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. za III kwartały zakończone 30 września 2024 roku został zatwierdzony przez Zarząd do publikacji w dniu 7 listopada 2024 roku.

6. SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁALNOŚCI

W działalności Grupy nie występują istotne zjawiska mające charakter sezonowy lub cykliczny.

7. WARTOŚCI SZACUNKOWE I OSĄDY

Grupa dokonuje osądów i oszacowań, a także przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywane w następnym okresie. Osądy, szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

a. Utrata wartości aktywów finansowych

Ocena utraty wartości aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 wymaga oszacowań i przyjęcia założeń, szczególnie w obszarach oszacowań co do wartości i terminów przyszłych przepływów pieniężnych, wartości ustanowionych zabezpieczeń, czy oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego.

Ocenie utraty wartości, zgodnie z MSSF 9, podlegają aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu oraz aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a także zobowiązania warunkowe. Rozpoznanie oczekiwanych strat kredytowych jest uzależnione od zmiany poziomu ryzyka kredytowego odnotowanej od momentu początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych. Aktywa finansowe poddawane są ocenie w zakresie sprawdzenia, czy wystąpiły zdarzenia niewykonania zobowiązania.

Wymogi MSSF 9 odnoszące się do utraty wartości opierają się na modelu oczekiwanej straty kredytowej.

Instrumenty finansowe podlegające ocenie utraty wartości klasyfikowane są do jednej z trzech faz w oparciu o ocenę zmian jakości kredytowej zaobserwowaną od momentu początkowego ujęcia:

- Faza 1: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie 12 miesięcy

W przypadku, gdy ryzyko kredytowe instrumentu finansowego nie wzrosło w istotnym stopniu od momentu początkowego ujęcia oraz nie wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, Grupa rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie kolejnych 12 miesięcy.

- Faza 2: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie trwania – brak zdarzenia niewykonania zobowiązania

W przypadku instrumentów finansowych, których ryzyko kredytowe wzrosło istotnie w okresie od początkowego ujęcia, ale nie wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie jego trwania, uwzględniając prawdopodobieństwo zdarzenia niewykonania zobowiązania.

- Faza 3: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie trwania – zdarzenie niewykonania zobowiązania

W przypadku instrumentów finansowych, dla których wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie jego trwania.

Kryteria przypisywania do Faz

W celu oceny czy od momentu początkowego ujęcia instrumentu finansowego wystąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (Faza 2), Grupa porównuje poziom ryzyka niespłacenia kredytu w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia.

Ocena polega na weryfikacji czy stosunek skumulowanego PD na datę raportową wyznaczonego dla okresu od daty raportowej do daty zapadalności oraz skumulowanego PD na datę początkowego ujęcia wyznaczonego dla okresu od daty raportowej do daty zapadalności przekracza próg względny zmiany parametru PD lifetime. Przekroczenie progu powoduje klasyfikację do Fazy 2. Do porównania wykorzystywane jest PD lifetime ważone prawdopodobieństwem wystąpienia poszczególnych scenariuszy makroekonomicznych.

Wysokość progu ustalana jest na poziomie homogenicznych portfeli w oparciu o analizę poziomów szkodowości dla historycznych danych. Analiza ma na celu zapewnienie wysokiej mocy dyskryminacyjnej wprowadzonego podziału, a jej wyniki podlegają weryfikacji pod kątem intuicyjności. Przyjęte w Grupie wartości progowe wynoszą od 1,8-krotnego do 2,7-krotnego wzrostu PD lifetime względem momentu początkowego ujęcia w zależności od segmentu.

Istotnym elementem procesu szacowania odpisów mającym wpływ zarówno na przypisanie do Faz jak i parametry wykorzystane w procesie szacowania odpisów jest wewnętrzny system ratingowy oceny ryzyka kredytowego. Rating stanowi odzwierciedlenie oceny jakości aktywów oraz kluczowych ryzyk z nim związanych, w tym ocenę ryzyka refinansowego.

Ryzyko refinansowe jest cyklicznie oceniane przez Bank, zarówno przy procesie udzielania finansowania jaki i w ramach cyklicznego monitoringu przeprowadzanego w całym okresie finansowania.

W segmencie nieruchomości komercyjnych między innymi badana jest jakość aktywa w tym: atrakcyjność lokalizacji, wiek obiektu, poziom obłożenia nieruchomości, warunki oraz okres trwania umów najmu, wartość nieruchomości, parametr LTV oraz DSCR.

Dodatkowo w celu oceny istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, Grupa wykorzystuje, m.in. informacje o opóźnieniu w spłatach (przekroczenie 30 dni zaległości) oraz informacje pochodzące z wewnętrznych systemów monitoringu ryzyka kredytowego, takich jak listy ostrzegawcze i informacje o restrukturyzacjach.

Dla ekspozycji zaklasyfikowanych do Fazy 2, jeżeli w kolejnych okresach jakość kredytowa instrumentu finansowego ulega poprawie i ulegają odwróceniu wcześniejsze wnioski dotyczące istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, ekspozycja zostaje przeklasyfikowana z Fazy 2 do Fazy 1, a odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych tych instrumentów finansowych są obliczane w horyzoncie 12 miesięcy.

Na potrzeby identyfikacji ekspozycji kwalifikujących się do Fazy 3 Grupa stosuje jednolitą definicję ekspozycji dotkniętych niewykonaniem zobowiązania oraz definicję ekspozycji dotkniętej utratą wartości, a klasyfikacja odbywa się w oparciu o zasady przesłanki niewykonania zobowiązania.

Podstawowym zdarzeniem niewykonania zobowiązania jest opóźnienie w spłacie ponad 90 dni (lub ponad 30 dni dla ekspozycji z przyznanym udogodnieniem) istotnej kwoty przeterminowanego zobowiązania kredytowego. Ponadto są uwzględniane inne przesłanki, w tym w szczególności:

- przyznanie restrukturyzacji,
- przyznanie udogodnienia, w przypadku gdy ekspozycja posiada status udogodnienia lub restrukturyzacji,
- przyznanie udogodnienia bez istotnej straty ekonomicznej, w przypadku którego spełniona jest przynajmniej jedna z poniższych przesłanek:
 - duża płatność ryczałtowa pod koniec harmonogramu spłat;
 - nieregularny harmonogram spłat, przy czym znacznie niższe płatności są przewidziane na początku harmonogramu spłat;
 - znaczący okres karencji na początku harmonogramu spłat;
 - ekspozycje wobec dłużnika podlegające restrukturyzacji awaryjnej więcej niż jeden raz.
- podejrzenie wyłudzenia (w tym przestępstwo gospodarcze lub inny czyn zabroniony dotyczący ekspozycji kredytowej),
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne,
- złożenie przez Grupę wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie Grupy może skutkować utratą zdolności kredytowej,
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika (likwidacyjnej, konsumenckiej), postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, ustanowieniu kuratora, ustanowieniu zarządu komisarycznego nad działalnością dłużnika,
- złożenie wniosku o postępowanie upadłościowe, ogłoszenie upadłości lub powzięcie informacji o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
- wypowiedzenie umowy kredytowej,
- złożenie przez Bank wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec klienta,
- przyznanie moratorium publicznego udzielonego na podstawie art. 31fa Ustawy z dnia 2 marca 2020 r., o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
- trudności finansowe zidentyfikowane w procesie monitoringu/przeglądu klienta lub na podstawie informacji pozyskanych od klienta w ramach innych czynności,
- znaczące pogorszenie oceny ratingowej klienta.

Przy określaniu poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego Grupa uwzględniła progi zawarte w „Rozporządzeniu Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 3 października 2019 roku w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego”.

Przeterminowane zobowiązanie kredytowe uznaje się za istotne w przypadku, gdy łącznie przekroczone są oba progi istotności:

- 1) kwota przeterminowanych zobowiązań przekracza 400 PLN w przypadku ekspozycji detalicznych lub 2 000 PLN dla ekspozycji niedetalicznych oraz
- 2) udział zobowiązania przeterminowanego w zaangażowaniu jest większy niż 1%.

W związku z powyższym kalkulacja liczby dni przeterminowania na potrzeby stwierdzenia zdarzenia niewykonania zobowiązania rozpoczyna się po przekroczeniu obu ww. progów.

Przy reklasyfikacji ekspozycji z Fazy 3 do Fazy 2 lub Fazy 1 Grupa uwzględniła okres kwarantanny, zgodnie z którym ekspozycja kredytowa z rozpoznaną obiektywną przesłanką utraty wartości może być ponownie zaklasyfikowana do Fazy 2 lub 1 dopiero w sytuacji, gdy klient terminowo obsługuje należność przez określoną liczbę miesięcy. Wymagany okres kwarantanny jest zróżnicowany w zależności od typu klienta. Długość okresu kwarantanny ustalana jest przez Grupę na podstawie obserwacji historycznych, pozwalających na ocenę po jakim czasie prawdopodobieństwo powtórnego niewykonania zobowiązania spada do poziomu porównywalnego do innych ekspozycji sklasyfikowanych do kategorii bez przesłanek utraty wartości.

W zakresie kryteriów przypisywania do Faz, Grupa wdrożyła przesłankę opartą o ocenę względnej zmiany parametru PD lifetime.

W związku z trwającą wojną w Ukrainie i sankcjami gospodarczymi wystosowanymi przeciwko Rosji oraz Białorusi, Bank dokonał analizy ekspozycji kredytowych bezpośrednio powiązanych z tymi krajami i na tej podstawie nie zidentyfikował istotnych ekspozycji zarówno w portfelu klientów instytucjonalnych, jak i klientów indywidualnych. Jednocześnie Bank na bieżąco monitoruje sytuację klientów mając na uwadze zabezpieczenie portfela kredytowego poprzez adekwatne odzwierciedlenie poziomu ryzyka na tych klientach w wysokości odpisów. Bank dokonał identyfikacji klientów instytucjonalnych, którzy są wrażliwi na skutki sytuacji w Ukrainie, w tym w szczególności klientów, których działalność jest powiązana z gospodarkami powyższych krajów (i przez to może być narażona na skutki wojny i nałożonych sankcji) oraz których działalność jest podatna na embargo na rosyjski gaz. Klienci ci na datę 30 września 2024 roku stanowili 266 629 tys. zł zaangażowania (na datę 31 grudnia 2023 saldo ekspozycji wobec tych klientów wyniosło 651 157 tys. zł) oraz zostali zaklasyfikowani do Fazy 2, jako klienci, dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego. Łączny poziom odpisu na tych klientach wyniósł 8 358 tys. zł. (na datę 31 grudnia 2023 saldo odpisów wobec klientów przeklasyfikowanych z tego tytułu wyniosło 38 007 tys. zł). Istotny wpływ na spadek sald na tej grupie klientów miało przeklasyfikowanie do Fazy 3 pojedynczej grupy kapitałowej ze znaczącym zaangażowaniem.

W zakresie pozostałych segmentów, w procesie przypisywania Faz, Grupa uwzględniła podwyższone ryzyko związane z klientami o największym narażeniu na turbulencje w otoczeniu gospodarczym poprzez transfer tych ekspozycji do Fazy 2. Podstawę do identyfikacji klientów wrażliwych stanowiły:

- dla portfela kredytów zabezpieczonych na nieruchomości w walucie PLN, wyniki ankiet prowadzonych wśród klientów korzystających z wakacji kredytowych,
- dla segmentu pozostałych klientów detalicznych dostępne wskaźniki stanowiące indykatory poziomu obciążenia długiem oraz terminowość obsługi zobowiązań w innych instytucjach,
- dla portfela mikroprzedsiębiorców poziom oceny ratingowej klienta lub dla wybranej grupy klientów zaciągnięcie kredytów w stopniu zagrażającym prawidłowej obsłudze kredytu/pożyczki.

Klienci ci na dzień 30 września 2024 stanowili 888 657 tys. zł zaangażowania. Poza wykazaniem pozycji w Fazie 3, dla portfela kredytów zabezpieczonych na nieruchomości w walucie PLN, Grupa stosuje dodatkową korektę parametrów dla klientów wrażliwych korzystających z wakacji kredytowych (szczegóły w tabeli dotyczącej stosowanych Post Model Adjustments).

Opis metod stosowanych do celów wyznaczania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych

Wycena indywidualna przeprowadzana jest przez Grupę w stosunku do aktywów indywidualnie znaczących, dla których stwierdzono zdarzenie niewykonania zobowiązania i polega na indywidualnym wyznaczeniu odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. W ramach wyceny indywidualnej określane są przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne, a odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych stanowi różnicę pomiędzy bieżącą (bilansową) wartością aktywa finansowego indywidualnie znaczącego, a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu danego aktywa finansowego, dyskontowanych przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniane są m.in. przepływy z zabezpieczeń.

Wyceną kolektywną objęte są aktywa zaklasyfikowane do:

- aktywów indywidualnie nieznaczących,
- aktywów indywidualnie znaczących, dla których nie stwierdzono zdarzenia niewykonania zobowiązania.

Wysokość szacowanych odpisów metodą kolektywną dokonywana jest metodami statystycznymi dla zdefiniowanych, homogenicznych z punktu widzenia ryzyka kredytowego – portfeli ekspozycji. Homogeniczne portfele ekspozycji tworzone są m.in. z uwzględnieniem segmentów klientów oraz rodzajów produktów kredytowych.

Kryteria wyodrębniania portfeli homogenicznych stosowane przez Grupę mają na celu zgrupowanie ekspozycji w sposób możliwie najbardziej dokładnie odzwierciedlający profil ryzyka kredytowego oraz – w rezultacie – jak najbardziej obiektywne i adekwatne oszacowanie poziomu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. Wysokość odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w metodzie kolektywnej wyznaczana jest w czterech scenariuszach makroekonomicznych. Ostateczna wartość odpisu wyznaczana jest jako średnia z tych czterech kalkulacji ważona prawdopodobieństwem wystąpienia danego scenariusza. Waga scenariusza bazowego wynosi 50%, wagi scenariuszy negatywnego oraz dotkliwego są szacowane w oparciu o stosunek obecnej prognozowanej szkodowości względem długoterminowej średniej dla danego segmentu, waga scenariusza pozytywnego wynika z wagi scenariuszy dotkliwego i pesymistycznego. Na 30 września 2024 r. waga scenariusza dotkliwego wynosiła w zależności od portfela od 0% do 6,27%, pesymistycznego od 0% do 25,06%.

W procesie kalkulacji wysokości odpisów stosuje się następujące parametry:

1) prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD – probability of default)

Wysokość parametru dla poszczególnych ekspozycji szacowana jest przy użyciu modelu opartego na łańcuchach Markowa. Do jego estymacji wykorzystuje się historyczne macierze migracji ekspozycji pomiędzy klasami ryzyka. Klasy ryzyka wyznaczone są w oparciu o rating wewnętrzny. Migracje wyznaczone są w obrębie homogenicznych portfeli określonych poprzez segment klienta oraz rodzaj produktu.

Wartości parametru wynikające z zastosowania powyższego modelu mają charakter through-the-cycle. W celu zapewnienia charakteru point-in-time wymaganego przez standard MSSF9 są one w następnej kolejności korygowane w oparciu o aktualne prognozy dotyczące otoczenia makroekonomicznego. Wprowadzana korekta bazuje na modelach ekonometrycznych zbudowanych dla poszczególnych segmentów w oparciu o szeregi czasowe. W przypadku braku możliwości zbudowania modelu dla danego segmentu stosowane jest uproszczenie bazujące na transformacji Boxa-Coxa.

2) współczynnik straty w przypadku niewykonanego zobowiązania (LGD – loss given default)

Wysokość parametru dla poszczególnych ekspozycji wyznaczana jest w oparciu o prawdopodobieństwo wystąpienia poszczególnych ścieżek odzysku (powrót do regularnych spłat, pełna spłata zobowiązania, rozpoczęcie windykacji twardej) oraz oczekiwanych poziomów strat w przypadku wystąpienia danej ścieżki. Prawdopodobieństwa wystąpienia poszczególnych ścieżek wyznaczone są w oparciu o model oparty na łańcuchach Markowa i estymację bazującą na historycznych danych.

Poziomy strat wyznaczone są w oparciu o historycznie obserwowane odzyski. Uwzględniają one odzyski powiązane z zabezpieczeniami alokowanymi do danej ekspozycji, spłaty niepowiązane z zabezpieczeniami oraz odzysk oczekiwany w przypadku sprzedaży wierzytelności.

Przypisanie konkretnych elementów składowych bazuje na segmencie klienta, rodzaju produktu, cechach ekspozycji, bieżącej liczbie dni zaległości w spłacie, statusie umowy oraz liczbie miesięcy od rozpoczęcia windykacji twardej. Parametry odzysku z zabezpieczeń bazują na segmencie klienta, rodzaju zabezpieczenia oraz liczbie miesięcy od rozpoczęcia windykacji twardej.

Wartości parametru wynikające z zastosowania powyższego modelu mają charakter through-the-cycle. W celu zapewnienia charakteru point-in-time wymaganego przez standard MSSF9 są one korygowane w oparciu o aktualne prognozy dotyczące otoczenia makroekonomicznego. Wprowadzana korekta bazuje na modelach ekonometrycznych zbudowanych dla poszczególnych segmentów w oparciu o szeregi czasowe. W przypadku braku możliwości zbudowania modelu dla danego segmentu stosowane jest uproszczenie bazujące na transformacji Boxa-Coxa – nie dotyczy to portfeli, gdzie z powodu braku wystarczających obserwacji historycznych do estymacji parametru stosowane są wartości eksperckie.

3) współczynnik konwersji udzielonych zobowiązań pozabilansowych na należności bilansowe (CCF – credit conversion factor)

Wysokość parametru wyznaczana jest w oparciu o przeciętne obserwowane historyczne wartości. Szacowanie parametru odbywa się w obrębie homogenicznych portfeli określonych poprzez segment klienta i rodzaj produktu. Dla segmentów, gdzie nie istnieje wystarczająco dużo obserwacji do wyznaczenia parametru przyjmowane są wartości eksperckie.

W przypadku parametru CCF Grupa wykazała brak jego zależności od czynników makroekonomicznych na podstawie danych historycznych.

4) współczynnik oczekiwanych przedpłat (PPF – prepayment factor)

Wysokość parametru wyznaczana jest w oparciu o krzywą przedpłat przypisującą zależność od miesięcy istnienia ekspozycji kredytowej. Krzywa przedpłat szacowana jest w oparciu o historyczne dane w podziale na segment klienta i rodzaj produktu. Przy kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej współczynnik przedpłat koryguje ekspozycję bilansową wynikającą z harmonogramu spłaty kredytu.

W przypadku parametru PPF Grupa wykazała brak jego zależności od czynników makroekonomicznych na podstawie danych historycznych.

5) oczekiwany czas życia kredytu (BRL – behavioural lifetime).

W przypadku ekspozycji, dla których nie istnieje kontraktowy czas istnienia szacowany jest behawioralny czas życia kredytu. Wartość ta przypisywana jest w podziale na segment klienta i rodzaj produktu kredytowego. Oszacowanie behawioralnego czasu życia kredytu bazuje na zbudowaniu profilu historycznie obserwowanej długości istnienia w ekspozycji danego typu oraz dopasowania do niego funkcji regresji logistycznej. Funkcja ta wykorzystana jest następnie do oszacowania ostatecznej wartości w danym segmencie.

W III kwartałach 2024 roku Grupa nie wprowadzała zmian w procesie kalkulacji odpisów.

W III kwartałach 2024 roku wpływ na poziom odpisów miała aktualizacja Post Model Adjustments utrzymywanych w związku z ryzykiem Klientów szczególnie wrażliwych na zmiany otoczenia gospodarczego oraz korekty parametrów dla klientów wrażliwych korzystających z wakacji kredytowych – Grupa rozwiązała netto 5 298 tys. zł odpisów utworzonych na ten cel (w tym rozwiązanie w kwocie 2 243 tys. zł na ekspozycjach klientów szczególnie wrażliwych na zmiany otoczenia gospodarczego oraz 3 055 tys. zł rozwiązania w formie korekty parametrów dla klientów wrażliwych korzystających z wakacji kredytowych).

Dodatkowo Grupa dowiązała 29 600 tys. zł w związku z ryzykiem portfela rolników których uprawy ucierpiały wskutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych (w tym gradobicia i susze letnie).

Uwzględniając powyżej wskazane zmiany, saldo dodatkowych odpisów w postaci Post Model Adjustments na 30 września 2024 roku wyniosło 94 165 tys. zł, podczas gdy saldo na 31 grudnia 2023 roku wyniosło 69 863 tys. zł.

Rodzaj Post Model Adjustment	31.12.2023	Zmiana	30.09.2024
Klienci szczególnie wrażliwi na zmiany otoczenia gospodarczego	18 760	(2 243)	16 517
Rolnicy których uprawy ucierpiały wskutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych	-	29 600	29 600
Korekta parametrów dla klientów wrażliwych korzystających z wakacji kredytowych	51 103	(3 055)	48 048
Razem	69 863	24 302	94 165

W 2024 roku w ramach dostosowania poziomu odpisów do oczekiwań w zakresie przyszłej sytuacji makroekonomicznej, poziom odpisów wzrósł o 6 335 tys. zł, co wynikało z aktualizacji prognoz zmiennych makroekonomicznych uwzględnionych w wykorzystywanym modelu MSSF9. W cyklu kwartalnym w modelu IFRS9 uwzględniana jest zrewidowana projekcja zmiennych makroekonomicznych przygotowywana przez Departament Analiz Ekonomicznych i Sektorowych.

Wrażliwość odpisów

Wysokość odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych poddawana jest okresowej weryfikacji historycznej (tzw. Backtest). Modele parametrów ryzyka wykorzystywane do szacowania odpisów aktualizujących objęte są również procesem zarządzania modelami, w ramach którego określone są między innymi zasady tworzenia, zatwierdzania oraz monitoringu (w tym weryfikacji historycznej) modeli. Dodatkowo w Grupie funkcjonuje niezależna od właścicieli i użytkowników modeli komórka walidacyjna, która w swoich zadaniach ma coroczną walidację parametrów ryzyka modeli uznanych za istotne. Walidacja obejmuje zarówno podejście ilościowe, jak i jakościowe. Proces szacowania odpisów aktualizujących objęty jest okresową kontrolą funkcjonalną oraz poddawany jest niezależnej weryfikacji przez audyt wewnętrzny Banku.

Do obliczenia wrażliwości poziomu odpisów szacowanych metodą kolektywną na realizację scenariuszy makroekonomicznych wykorzystano metodę zmian wag scenariuszy dotkliwego, pesymistycznego, bazowego oraz optymistycznego zgodnie z ich wykorzystaniem spójnym ze standardem MSSF 9.

Wpływ poszczególnych scenariuszy przedstawia poniższa tabela:

Analiza/scenariusz	Zmiana kwoty odpisów 30.09.2024	Procentowa zmiana kwoty odpisów 30.09.2024	Zmiana kwoty odpisów 31.12.2023	Procentowa zmiana kwoty odpisów 31.12.2023
Scenariusz pesymistyczny – uwzględnienie jedynie scenariuszy pesymistycznych i bazowych (scenariusz optymistyczny 0%, bazowy 50%, pesymistyczny 40%, dotkliwy 10%)	181 560	9%	227 078	10%
Scenariusz optymistyczny – uwzględnienie jedynie scenariuszy optymistycznych i bazowych (scenariusz optymistyczny 50%, bazowy 50%, pesymistyczny 0%, dotkliwy 0%)	(74 398)	-4%	(89 277)	-4%
Scenariusz umiarkowany – równomierne rozłożenie scenariuszy optymistycznych i pesymistycznych (scenariusz optymistyczny 25%, bazowy 50%, pesymistyczny 15%, dotkliwy 10%)	62 024	3%	78 642	4%

Wrażliwość wysokości odpisów wynika wprost z antycyklicznego charakteru wycień wagi przypisywanych do poszczególnych scenariuszy makroekonomicznych. Antycykliczność wyraża się w zmniejszaniu wagi dla scenariusza pesymistycznego wraz z pogłębianiem się recesji, oraz w zmniejszaniu wagi dla scenariusza optymistycznego w przypadku „przeżewania” się gospodarki.

Dodatkowo poniżej przedstawiono wpływ szacunkowej zmiany poziomu odpisów na skutek realizacji scenariuszy zmian parametrów ryzyka.

Analiza/scenariusz	Zmiana kwoty odpisów 30.09.2024	Procentowa zmiana kwoty odpisów 30.09.2024	Zmiana kwoty odpisów 31.12.2023	Procentowa zmiana kwoty odpisów 31.12.2023
Obniżenie PD o 10%	(96 424)	-5%	(104 956)	-5%
Podwyższenie PD o 10%	96 424	5%	104 955	5%
Obniżenie LGD o 10%	(210 514)	-10%	(223 355)	-10%
Podwyższenie LGD o 10%	184 551	9%	200 218	9%

Poniższa tabela uwzględnia wpływ zmiany wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dla ekspozycji podlegających wycenie indywidualnej.

Analiza/scenariusz	Zmiana kwoty odpisów 30.09.2024	Procentowa zmiana kwoty odpisów dla ekspozycji wycenianych indywidualnie 30.09.2024	Zmiana kwoty odpisów 31.12.2023	Procentowa zmiana kwoty odpisów dla ekspozycji wycenianych indywidualnie 31.12.2023
Spadek wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych w zakresie ekspozycji podlegających wycenie indywidualnej o 10%	104 216	15%	38 668	7%
Wzrost wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych w zakresie ekspozycji podlegających wycenie indywidualnej o 10%	(102 136)	-15%	(37 490)	-6%

Kwestie związane z klimatem

Przy rozpatrywaniu konieczności ujawnienia informacji o ryzyku związanym z klimatem Grupa ma na uwadze wymogi służące określaniu istotności informacji finansowych zawarte w paragrafie 7 MSR 1. Zgodnie z tymi wymogami przy ocenianiu, czy dana informacja jest istotna czy nie, Grupa powinna wziąć pod uwagę czynniki ilościowe oraz czynniki jakościowe, a także interakcje zachodzące między poszczególnymi czynnikami.

W 2021 roku w odpowiedzi na wymogi Wytycznych EBA/GL/2020/06 z dnia 29 maja 2020 roku dotyczących udzielania i monitorowania kredytów, Grupa opracowała kwestionariusze oceny ESG, które zostały zaimplementowane w procesie kredytowym. Zgodnie z harmonogramem wdrażania Wytycznych, w I etapie ocena przeprowadzana jest dla Klientów, dla których procesowane jest nowe finansowanie bądź zwiększenie finansowania. Celem oceny jest zidentyfikowanie wszelkich ryzyk powiązanych z czynnikami ESG wpływającymi na sytuację finansową Klientów, jak również wpływu działalności gospodarczych Klientów na czynniki ESG (zasada podwójnej materialności). Szczegółnej analizie Grupa poddaje zagrożenia środowiskowe, które mogą się materializować poprzez:

- 1) ryzyko fizyczne związane z degradacją środowiska, a także ze zmianami klimatu, w tym występowanie:
 - a) długoterminowych zmian klimatu,
 - b) ekstremalnych zjawisk pogodowych,
- 2) ryzyko przejścia (transformacji) wynikające z konieczności dostosowania gospodarki do stopniowych zmian klimatu, w szczególności wykorzystywania rozwiązań niskoemisyjnych i bardziej zrównoważonych pod względem środowiskowym, w tym występowaniem:
 - a) ryzyka regulacyjnego (zmiany w polityce dotyczącej klimatu i środowiska),
 - b) ryzyka technologicznego (technologia o mniej szkodliwym wpływie na klimat lub środowisko zastępuje technologię bardziej szkodliwą, czyniąc ją przestarzałą),
 - c) zmiany nastrojów na rynku i norm społecznych,
- 3) ryzyko odpowiedzialności wynikające z ekspozycji Grupy wobec kontrahentów, którzy potencjalnie mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności za negatywny wpływ ich działalności na czynniki środowiskowe, społeczne i związane z ładem korporacyjnym.

Grupa uwzględnia w procesie udzielania i monitorowania kredytów ocenę wpływu długoterminowych zmian klimatu i ekstremalnych zjawisk pogodowych na działalność prowadzoną przez Klientów, zgodnie z poniższą systematyką:

Długoterminowe zmiany klimatu:	Ekstremalne zjawiska pogodowe:
wpływ wyższych temperatur	wpływ fal upałów
wpływ szoków termicznych	wpływ fal zimna
wpływ zmieniających się wzorców wiatru	wpływ pożarów
wpływ zmieniających się wzorców i rodzajów opadów	wpływ burz, tornad, itp.
wpływ podnoszenia się poziomu morza	wpływ susz
wpływ stresu wodnego (ograniczony dostęp do wody)	wpływ silnych opadów atmosferycznych
wpływ erozji gleby i wybrzeży	wpływ powodzi
wpływ degradacji gleby	wpływ osuwisk

W ocenie Grupy wpływ ryzyka związanego z klimatem oraz ryzyka dla środowiska naturalnego nie wpływa materialnie na poziom ryzyka kredytowego, dlatego Grupa nie wyodrębnia tego ryzyka w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych.

Grupa dostrzega jednak, że ryzyko związane z klimatem oraz ryzyko dla środowiska naturalnego może stanowić istotne ryzyko dla przedsiębiorstw oraz ryzyko systemowe dla gospodarki, dlatego podejmuje działania mające na celu zgromadzenie odpowiednich danych na ten temat.

b. Klasyfikacja instrumentów finansowych

Dokonując klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9 Grupa kierowała się osądem w zakresie oceny modeli biznesowych utrzymywania aktywów finansowych oraz oceny, czy warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

c. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do poziomu 2 lub 3 w hierarchii wartości godziwej oszacowana jest przy zastosowaniu technik wyceny (mark-to-model), które są zgodne z praktyką rynkową, a ich parametryzacja dokonywana jest na podstawie wiarygodnych źródeł danych rynkowych, pozyskiwanych m.in. z systemów informacyjnych Refinitiv i Bloomberg.

W przypadku liniowych i nieliniowych pozagiełdowych instrumentów pochodnych stosowane są metody wyceny oparte na replikacji wypłat wycenianych instrumentów za pomocą innych instrumentów o zbliżonej charakterystyce, dla których dostępne są kwotowania rynkowe z aktywnego rynku. Dla tej kategorii instrumentów wyznaczana jest również korekta wartości kredytowej (Credit Valuation Adjustment, CVA) oraz korekta wartości debetowej (Debit Valuation Adjustment, DVA), które oszacowane są w oparciu o prognozowaną przyszłą ekspozycję wynikającą z transakcji, ratingi kredytowe Banku i kontrahenta oraz złożone/przyjęte zabezpieczenia. Dodatkowo weryfikowana jest materialność pozostałych korekt wyceny do wartości godziwej (X-Value Adjustments, XVA).

Wycena do wartości godziwej instrumentów dłużnych nienotowanych na aktywnym rynku oraz udzielonych kredytów i pożyczek ustalana jest przy zastosowaniu metody bazującej na wartości bieżącej prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych lub metody opartej o oczekiwany odzysk z danej ekspozycji, które uwzględniają szacunki dotyczące nieobserwowalnych czynników ryzyka, tj. wielkości marży kredytowej, prawdopodobieństwa niewypłacalności dłużnika, stopy odzysku.

Dla instrumentów kapitałowych nienotowanych na aktywnym rynku wycena do wartości godziwej wyznaczana jest przy zastosowaniu metody opartej na mnożnikach rynkowych lub metody bazującej na wartości bieżącej prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych, które uwzględniają szacunki dotyczące nieobserwowanych czynników ryzyka, tj. ograniczonej płynności instrumentu, niepewności związanej z realizacją zakładanych prognoz finansowych, premii za ryzyko rynkowe związane z inwestycją w daną kategorię instrumentów finansowych.

Wycena do wartości godziwej jest regularnie weryfikowana przez wyodrębnioną jednostkę organizacyjną, która jest niezależna od jednostek zawierających transakcje. W ramach weryfikacji dokonywana jest ocena zbieżności wycen z cenami transakcji zawieranych na rynku oraz adekwatność stosowanych metod wyceny w kontekście zmian zachodzących na rynkach finansowych.

d. Utrata wartości aktywów trwałych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych (w tym inwestycji w jednostkach zależnych). W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartości użytkowej składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

e. Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Grupa tworzy rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne („odprawy”), zgodnie z MSR 19. Rezerwa na odprawy wyliczana jest indywidualnie dla każdego pracownika metodą aktuarialną prognozowanych uprawnień jednostkowych (ang. Projected Unit Credit) przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych, jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracowników jest przewidywana kwota odprawy, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie Regulaminu Wynagradzania obowiązującego w Grupie.

Przewidywana kwota odprawy obliczana jest, jako wypadkowa następujących czynników:

- przewidywanej kwoty podstawy wymiaru odprawy, zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru od momentu wyceny do dnia wypłaty odprawy,
- przewidywanego nabycia indywidualnego prawa do świadczenia dla każdego pracownika.

Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego. Zgodnie z wymogami MSR 19 stopa dyskonta finansowego dla obliczenia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, ustalana jest na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego, prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do momentu wypłaty odprawy jako pracownika Grupy i prawdopodobieństwa warunkującego wypłatę świadczenia (np. prawdopodobieństwa inwalidztwa). Kwota rocznych odpisów oraz prawdopodobieństwo obliczane są na bazie modeli, w których wzięte są pod uwagę trzy następujące ryzyka:

- możliwości zwolnienia się z pracy,
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy,
- ryzyko śmierci.

Możliwość zakończenia stosunku pracy przez pracownika szacowana jest z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Grupy. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione od wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy. Ryzyko śmierci oraz inwalidztwa oszacowane zostało na podstawie analizy najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet oraz danych historycznych, publikowanych przez GUS i ZUS.

Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej aktualizowana jest w okresach kwartalnych.

f. Rezerwa restrukturyzacyjna

Kontynuując adaptację Banku do zmieniającego się otoczenia biznesowego 13 grudnia 2023 roku zostało podpisane z organizacjami związkowymi kolejne porozumienie w sprawie zasad przeprowadzenia zwolnień grupowych na lata 2024-2026. W związku z tym w 2023 roku została utworzona rezerwa na zobowiązania wobec pracowników spowodowane restrukturyzacją w wysokości 48 446 tys. zł, na dzień 30 września 2024 rezerwa wynosi 38 874 tys. zł.

g. Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowana jest w pełnej wysokości metodą bilansową, z tytułu dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli różnice przejściowe powstały w wyniku wykazania aktywa lub zobowiązania wynikającego z transakcji niebędącej połączeniem podmiotów gospodarczych, która w momencie zawarcia nie miała wpływu na wynik podatkowy ani księgowy, wówczas podatek odroczonego nie jest wykazywany.

Ponadto rezerwa z tytułu podatku odroczonego jest tworzona w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli jednostki i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu. Natomiast aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów. Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W I kwartale 2023 Bank podjął decyzję o utworzeniu dodatkowego aktywa w odniesieniu do rezerw związanych w związku z procesem ugód dotyczących umów kredytowych denominowanych w CHF i możliwością skorzystania z preferencji podatkowej (zaniechanie poboru CIT od umorzonych kredytów na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 marca 2022 roku z późniejszymi zmianami).

W II kwartale 2024 r. Bank podjął decyzję o utworzeniu dodatkowego aktywa w odniesieniu do rezerw związanych w procesie unieważnienia umów kredytowych denominowanych w CHF.

Szczegóły znajdują się w Nocie 51 Sprawy sądowe i postępowania administracyjne.

W III kwartałach 2024 i 2023 roku bieżący podatek dochodowy i rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczane były z zastosowaniem stawki 19%.

h. Rezerwa na zwrot prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu

W dniu 11 września 2019 roku TSUE wydał wyrok, w którym stwierdził, że artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. TSUE zwrócił przy tym uwagę, że przeprowadzenie analizy porównawczej różnych wersji językowych art. 16 ust. 1 wspomnianej dyrektywy nie pozwala na jednoznaczne ustalenie dokładnego zakresu przewidywanej przez ten przepis obniżki całkowitego kosztu kredytu, ponieważ niektóre wersje językowe tego przepisu sugerują obniżenie kosztów związanych z pozostałym okresem obowiązywania umowy podczas gdy inne pozwalają na przypuszczenie, że koszty związane z tym okresem stanowią wskazówkę dotyczącą obliczenia obniżki, a inne odwołują się jedynie do odsetek i kosztów należnych za pozostały okres obowiązywania umowy.

Wyrok został wydany w następstwie pytania prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód z siedzibą w Świdniku, który rozpoznawał trzy spory między spółką Lexitor, która nabyła roszczenia trzech klientów, a SKOK im. Stefcyzka, Santander Consumer Bankiem i mBankiem, dotyczące obniżenia całkowitego kosztu kredytów konsumenckich ze względu na ich wcześniejszą spłatę. Polski sąd powziął wątpliwości odnośnie interpretacji artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r., w związku z czym wystąpił wobec TSUE z pytaniem, czy w rzeczonym przepisie chodzi o wszystkie koszty, czy tylko te związane z trwaniem umowy.

W wyniku analizy wpływu wyroku na przychody Banku, w szczególności na stosunki wygasłe przed wydaniem orzeczenia, Bank w 2019 roku podjął decyzję o utworzeniu rezerwy na proporcjonalny zwrot prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu w wysokości 48 750 tys. zł. Według stanu na dzień 30 września 2024 roku rezerwa wynosiła 10 552 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2023 roku rezerwa wynosiła 12 048 tys. zł). Rezerwa została oszacowana na podstawie szacunku łącznej kwoty prowizji dla kredytów spłaconych przed terminem i oczekiwanego odsetka klientów, którzy się zgłoszą po zwrot należnej części prowizji. Przy założeniu, że odsetek klientów byłby o 5 p.p. wyższy niż zakładany, kwota rezerwy byłaby wyższa o 12 500 tys. zł.

Równocześnie Grupa rozpoznaje zobowiązanie wobec klientów z tytułu proporcjonalnego zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszych spłat kredytów w okresie od wydania wyroku TSUE z dnia 11 września 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku. Na 30 września 2024 roku zobowiązanie to wynosiło 2 247 tys. zł (na 31 grudnia 2023 roku 2 258 tys. zł).

Dodatkowo Grupa tworzy rezerwę na pokrycie kosztu zwrotu części prowizji pobranych w związku z udzieleniem kredytu w przypadku wcześniejszej jego spłaty. Kalkulacja rezerwy opierała się o szacunek różnicy między kwotami prowizji do zwrotu klientom a saldem nierozliczonych prowizji na przewidywany moment wcześniejszej spłaty kredytu. Rezerwa ta liczona jest jako procent prowizji pobranej od klienta, który to odzwierciedla oczekiwaną średnią różnicę pomiędzy kwotami prowizji do zwrotu klientom a saldem nierozliczonych prowizji na przewidywany moment wcześniejszej spłaty kredytu. Procent ten jest kalkulowany na podstawie szacowanego poziomu wcześniejszych spłat i oczekiwanego momentu spłaty.

W przypadku wcześniejszej spłaty kredytu rezerwa ta jest wykorzystywana, a dla nowo sprzedawanych kredytów na bieżąco tworzona. Według stanu na dzień 30 września 2024 rezerwa wynosiła 36 706 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2023 roku rezerwa wynosiła 44 756 tys. zł).

Łączna kwota rezerw i zobowiązań związanych z wyrokiem TSUE według stanu na dzień 30 września 2024 roku wynosiła 49 505 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2023 roku rezerwa wynosiła 59 063 tys. zł).

Utworzony poziom rezerwy opiera się na szacunkach Grupy i może ulec zmianie.

Powyższe rezerwy Grupa wykazuje w pozycji Rezerwy: Rezerwa na sprawy sporne i podobne zobowiązania, natomiast zobowiązanie Grupa wykazuje w pozycji Pozostałe zobowiązania: Wierzyciele różni.

i. Wpływ zawieszenia wykonywania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w PLN

W związku z podpisaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ustawy z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie Ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz Ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”), umożliwiającej Klientom zawieszenie wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w PLN w okresie od 1 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. łącznie na 4 miesiące („zawieszenie”), Zarząd Banku zaakceptował w dniu 8 maja 2024 r. szacunek wpływu tej Ustawy na wyniki i działalność Banku.

Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej 9 („MSSF 9”) szacunek wpływu bazuje na wyliczeniu prognozowanej wartości bilansowej brutto portfela kredytów hipotecznych w oparciu o przepływy pieniężne, uwzględniające możliwość zawieszenia, zdyskontowane oryginalną efektywną stopą procentową, co zostaje następnie rozpoznane w rachunku zysków i strat, w wyniku z tytułu odsetek.

Ustawa nakłada dodatkowe w porównaniu do 2022 r. kryterium dochodowe (relacja wielkości raty do dochodu gospodarstwa domowego, średnia w poprzednich 3 miesiącach) umożliwiające skorzystanie z zawieszenia.

Zarząd Banku zatwierdził rozpoznanie 203 mln zł negatywnego wpływu Ustawy w wynikach II kwartału 2024 r.

W III kwartale 2024 r. Bank zweryfikował szacunek wpływu Ustawy na wyniki finansowe. Bank dokonał zmniejszenia szacowanej partycypacji wśród uprawnionych Klientów w stosunku do pierwotnych założeń. W efekcie w wynikach III kwartału 2024 r. ujęta została aktualizacja wpływu Ustawy z kwoty 203 mln zł rozpoznanej w wynikach II kwartału 2024 r. do poziomu ok. 103 mln zł, co oznacza pozytywny wpływ o ok. 100 mln zł na wynik odsetkowy Banku w III kwartale 2024 r.

Zawieszenie wykonania umów nie wpłynęło na zmianę klasyfikacji ekspozycji do poszczególnych faz ryzyka kredytowego oraz zmianę przypisania do nich flagi forbearance na koniec trzeciego kwartału 2024 roku.

Przyjęte założenia odzwierciedlają subiektywną ocenę Banku i są obarczone niepewnością, zwłaszcza w przypadku szacunków dotyczących kryterium dochodowego.

W związku z powyższym założenia te mogą podlegać weryfikacji.

j. Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF

Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF oraz model stosowany przez Grupę opisano w Nocie 51 Sprawy sądowe i postępowania administracyjne.

8. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK

Przychody z tytułu odsetek	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Należności od banków	110 180	295 872	116 039	392 242
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	1 813 340	5 018 230	1 836 262	5 419 782
niebankowym podmiotom finansowym	50 888	123 506	35 320	90 065
klientom indywidualnym	802 183	2 003 737	779 958	2 339 608
podmiotom gospodarczym	869 028	2 543 269	908 056	2 668 879
w tym rolnikom indywidualnym	173 854	513 288	163 862	490 561
instytucjom sektora budżetowego	1 134	3 173	1 227	3 648
należności leasingowe	90 107	344 545	111 701	317 582
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	12 129	39 259	19 472	64 287
Instrumenty dłużne wyceniane według zamortyzowanego kosztu	244 682	698 662	194 811	538 704
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 486	4 417	1 814	5 472
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	214 092	585 004	172 432	476 625
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	269 161	624 640	57 302	240 899
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	2 923	8 705	2 931	8 697
Zakupione papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	70 744	317 353	81 051	123 362
Przychody z tytułu odsetek, razem	2 738 737	7 592 142	2 482 114	7 270 070

Koszty odsetek	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Zobowiązania wobec banków	(181 445)	(555 077)	(163 649)	(485 164)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	(3 154)
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	(599 166)	(1 822 344)	(697 080)	(2 050 142)
niebankowym podmiotom finansowym	(36 667)	(113 600)	(26 077)	(79 549)
klientom indywidualnym	(280 156)	(865 525)	(319 458)	(952 037)
podmiotom gospodarczym	(241 048)	(738 010)	(319 181)	(926 012)
w tym rolnikom indywidualnym	(2 119)	(7 697)	(3 960)	(12 898)
instytucjom sektora budżetowego	(41 295)	(105 209)	(32 364)	(92 544)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(5 730)	(17 588)	(7 299)	(21 821)
Instrumenty pochodne oraz amortyzacja pozycji zabezpieczonej w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	(362 748)	(964 840)	(238 055)	(868 754)
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(9 232)	(27 368)	(10 863)	(33 833)
Sprzedane papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(1 030)	(4 020)	(444)	(3 165)
Koszty z tytułu odsetek, razem	(1 159 351)	(3 391 237)	(1 117 390)	(3 466 033)
Wynik z tytułu odsetek	1 579 386	4 200 905	1 364 724	3 804 037

Wynik z tytułu odsetek, stanowiący główne źródło przychodów Grupy, wyniósł w trzech kwartałach 2024 r. 4 200 905 tys. zł i był wyższy r/r o 396 868 tys. zł, tj. o 10,4%. W trzech kwartałach 2024 r. w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego przychody z tytułu odsetek były wyższe o 322 072 tys. zł, tj. o 4,4%, przy jednoczesnym spadku kosztów odsetkowych o 74 796 tys. zł, tj. o 2,2%.

Istotnym czynnikiem zewnętrznym wpływającym na poziom wyniku z tytułu odsetek jest polityka w zakresie kształtowania stóp procentowych NBP. Od października 2021 r. do września 2022 r., Rada Polityki Pieniężnej (RPP) dokonała jedenastu podwyżek stóp procentowych o łącznej wartości 665 p.b., do poziomu 6,75% dla stopy referencyjnej, a następnie we wrześniu i październiku 2023 r. obniżyła stopę referencyjną o odpowiednio 75 p.b. i o 25 p.b. (do poziomu 5,75%). Szacunek wrażliwości wyniku odsetkowego Grupy na zmiany stóp procentowych został przedstawiony w Nocie 52 Skonsolidowanego Raportu Śródrocznego.

W rezultacie opisanych powyżej zmian stóp procentowych oraz oczekiwań co do ich poziomu w przyszłości dochodowość produktów kredytowych w trzech kwartałach 2024 r. była niższa w porównaniu z analogicznym okresem 2023 r. Suma przychodów odsetkowych od kredytów i pożyczek udzielonych Klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wyniosła 5 057 489 tys. zł w trzech kwartałach 2024 r. i była niższa o 426 580 tys. zł, tj. o 7,8%, od przychodów zrealizowanych w analogicznym okresie 2023 r.

Czynnikiem, który wpłynął na obniżenie wartości przychodów odsetkowych od kredytów i pożyczek było wydłużenie tzw. ustawowych wakacji kredytowych do końca 2024 r. W związku z uchwaleniem przez Sejm i podpisaniem przez Prezydenta Ustawy z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie Ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz Ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”), umożliwiającej Klientom zawieszenie wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w PLN w okresie od 1 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. łącznie na 4 miesiące („zawieszenie”), Zarząd Banku zdecydował o rozpoznaniu 203 mln zł negatywnego wpływu Ustawy w wynikach II kwartału 2024 r. W III kwartale 2024 r. Bank zweryfikował szacunek do poziomu ok. 103 mln zł, co oznacza pozytywny wpływ na wynik odsetkowy Banku w III kwartale 2024 r. w kwocie 99 550 tys. zł. Bardziej szczegółowe informacje zawarte są w nocie 7 Wartości szacunkowe Skonsolidowanego Raportu Śródrocznego. Bez uwzględnienia wpływu wakacji kredytowych wynik odsetkowy w trzech kwartałach 2024 r. byłby o 533 318 tys. zł tj. o 14,1% wyższy w porównaniu z trzema kwartałami 2023 r.

Wśród czynników, które pozytywnie wpłynęły na poziom przychodów odsetkowych w trzech kwartałach 2024 r. w porównaniu do analogicznego okresu 2023 r. należy wymienić bardzo dobrą sytuację płynnościową i wzrost skali działalności Grupy znajdujący wyraz m.in. we wzroście średniej wartości portfela papierów wartościowych. W rezultacie Grupa zanotowała wzrost przychodów odsetkowych od instrumentów dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz według wartości godziwej łącznie o 267 282 tys. zł, tj. o 26,2%.

Aktywne zarządzanie nadpłynnością znalazło wyraz we wzroście przychodów odsetkowych z transakcji reverse repo o 193 991 tys. zł (koszty transakcji z przyrzeczeniem odkupu były wyższe o 855 tys. zł r/r). Jednocześnie przychody z tytułu odsetek od należności od banków spadły o 96 370 tys. zł, a koszty od zobowiązań wobec banków wzrosły o 69 913 tys. zł (m.in. w związku ze wzrostem finansowania na potrzeby MREL od grudnia 2023 r.)

Różnice poziomu rynkowych stóp procentowych pomiędzy 2024 r. a 2023 r. wpłynęły na spadek kosztu pozyskania depozytów. Dodatkowo umiarkowany popyt na kredyt ze strony Klientów firmowych i indywidualnych oraz komfortowa sytuacja płynnościowa Grupy (wskaźnik kredyty netto/depozyty na koniec trzeciego kwartału 2024 r. wyniósł 71,17%) sprzyjały optymalizacji marż depozytowych. W rezultacie koszty odsetek od zobowiązań wobec Klientów wyniosły w trzech kwartałach 2024 r. 1 822 344 tys. zł i były niższe o 227 798 tys. zł, tj. o 11,1% od kosztów poniesionych w analogicznym okresie 2023 r.

Na poziom wyniku odsetkowego wpływa fakt stosowania przez Grupę rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz (w dużo mniejszym stopniu) rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Zmiana wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Wynik odsetkowy netto na powiązaniach zabezpieczających (suma przychodów odsetkowych i kosztów odsetkowych z instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej i przepływów pieniężnych) w trzech kwartałach 2024 r. był ujemny i wyniósł -358 863 tys. zł w porównaniu do negatywnego wpływu w kwocie -652 991 tys. zł w trzech kwartałach 2023 r. (spadek negatywnego wpływu o 294 128 tys. zł r/r).

9. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

Przychody z tytułu opłat i prowizji	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Z tytułu działalności kredytowej i leasingu	69 945	212 288	83 549	254 849
Z tytułu obsługi rachunków	60 237	175 132	57 688	171 759
Z tytułu obsługi gotówkowej	8 286	23 457	8 789	25 835
Z tytułu realizacji przelewów i usługi bankowości elektronicznej	26 935	80 698	24 906	76 707
Z tytułu zobowiązań gwarancyjnych i operacji dokumentowych	18 769	58 482	18 902	53 734
Z tytułu zarządzania aktywami i operacji brokerskich	33 230	105 110	26 324	77 036
Z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych	102 225	317 028	90 637	289 770
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	41 237	129 907	35 417	129 980
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów Banku i pozyskiwania klientów	2 348	9 722	3 262	10 177
Pozostałe prowizje	18 857	37 878	3 724	23 836
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	382 069	1 149 702	353 198	1 113 683

Koszty z tytułu opłat i prowizji	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Z tytułu działalności kredytowej i leasingu	106	(820)	(331)	(583)
Z tytułu obsługi rachunków	(2 374)	(7 416)	(2 712)	(7 495)
Z tytułu obsługi gotówkowej	(7 571)	(21 146)	(7 069)	(19 200)
Z tytułu realizacji przelewów i usługi bankowości elektronicznej	(620)	(2 130)	(830)	(2 153)
Z tytułu zobowiązań gwarancyjnych i operacji dokumentowych	(4 121)	(7 341)	-	-
Z tytułu zarządzania aktywami i operacji brokerskich	(1 527)	(4 986)	(1 536)	(4 462)
Z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych	(30 416)	(95 329)	(30 538)	(86 956)
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(4 103)	(17 301)	(3 312)	(15 713)
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów Banku i pozyskiwania klientów	(4 896)	(17 886)	(5 781)	(16 516)
Pozostałe prowizje	(15 312)	(41 542)	(14 247)	(40 744)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(70 834)	(215 897)	(66 356)	(193 822)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	311 235	933 805	286 842	919 861

Wynik Grupy z tytułu opłat i prowizji w trzech kwartałach 2024 r. wyniósł 933 805 tys. zł i był o 13 944 tys. zł (tj. o 1,5%) wyższy od uzyskanego w analogicznym okresie 2023 r. Było to głównie rezultatem lepszych wyników prowizyjnych za zarządzanie aktywami i operacje brokerskie oraz w obszarze kart bankowych pomimo słabszych wyników prowizyjnych z działalności kredytowej.

Przychody z tytułu opłat i prowizji wyniosły 1 149 702 tys. zł i były wyższe o 36 019 tys. zł (tj. o 3,2%) w porównaniu do trzech kwartałów 2023 r., natomiast koszty prowizyjne wyniosły 215 897 tys. zł i wzrosły o 22 075 tys. zł (tj. o 11,4%).

Wzrost przychodów z tytułu opłat i prowizji dotyczył przede wszystkim:

- zarządzania aktywami i operacji brokerskich o 28 074 tys. zł, tj. o 36,4% (przede wszystkim z uwagi na wyższe przychody ze sprzedaży i zarządzania funduszami inwestycyjnymi, usługi kustodialne i brokerskie),
- obsługi kart płatniczych i kredytowych o 27 258 tys. zł, tj. o 9,4% (przede wszystkim z uwagi na rozliczenia dotyczące współpracy z Mastercard i Euronet oraz wyższe przychody uzyskane z wprowadzenia w II kwartale 2024 r. nowej usługi - transakcji kartami w formie przelewów. Dodatkowo, w rezultacie rosnącej liczby kart debetowych oraz transakcji kartowych wzrosły przychody z opłat interchange, związane z utrzymaniem i użytkowaniem kart debetowych oraz z przewalutowań),
- pozostałych prowizji o 14 042 tys. zł, tj. o 58,9% (m.in. dzięki wyższym prowizjom związanym z transakcjami M&A),
- z tytułu zobowiązań gwarancyjnych i operacji dokumentowych o 4 748 tys. zł, tj. o 8,8% (w rezultacie wyższych przychodów z prowizji od Klientów korporacyjnych),
- przelewów i usługi bankowości elektronicznej o 3 991 tys. zł, tj. o 5,2% (w rezultacie wyższych przychodów z prowizji od transferów krajowych i zagranicznych),
- z tytułu obsługi rachunków o 3 373 tys. zł, tj. o 2,0% (m.in. rachunków Klientów indywidualnych).

Spadek przychodów z tytułu opłat i prowizji dotyczył przede wszystkim:

- działalności kredytowej i leasingu o 42 561 tys. zł, tj. 16,7% (m.in. w związku niższymi przychodami z transakcji z dużymi Klientami korporacyjnymi, wysoka baza 2023 r. oraz niższymi przychodami z kredytów Bankowości Detalicznej),
- obsługi gotówkowej o 2 378 tys. zł, tj. o 9,2% (m.in. w związku z niższymi przychodami z transakcji banknotowych i obsługi gotówkowej realizowanej we współpracy z Poczta Polska).

Wzrost kosztów z tytułu prowizji i opłat wynikał głównie z wyższych o 8 373 tys. zł, tj. 9,6%, kosztów z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych (związanych z wyższymi kosztami prowizji płaconych na rzecz organizacji i podmiotów obsługujących transakcje kartowe) oraz kosztów zobowiązań gwarancyjnych i operacji dokumentowych w kwocie 7 341 tys. zł (z tytułu gwarancji finansowej w związku z transferem ryzyka sekurytyzowanego portfela).

10. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ (W TYM WYNIK Z POZYCJI WYMIANY)

Wynik na działalności handlowej	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Z tytułu instrumentów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 270	12 565	(3 598)	15 684
Z tytułu instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(200)	2 365	2 055	3 300
Z tytułu instrumentów pochodnych i wyniku z pozycji wymiany	219 448	624 888	274 175	737 679
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany, razem	225 518	639 818	272 632	756 663
w tym marża na transakcjach walutowych i pochodnych z klientami	172 956	528 112	246 437	632 513

Wynik na działalności handlowej w trzech kwartałach 2024 r. wyniósł 639 818 tys. zł i był niższy o 116 845 tys. zł, tj. o 15,4% r/r. Poziom i zmienność tego wyniku kształtowane są głównie przez wynik na transakcjach walutowych i pochodnych z Klientami, wynik na transakcjach zawieranych przez CIB i Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz wycenę instrumentów kapitałowych.

Spadek wyniku z działalności handlowej w trzech kwartałach 2024 r. w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego związany był przede wszystkim z uzyskaniem niższej marży na transakcjach walutowych i pochodnych z klientami (spadek o 104 401 tys. zł, tj. o 16,5% r/r związany przede wszystkim z brakiem jednorazowych transakcji porównywalnych z III kwartałem 2023 r.) oraz niższym wynikiem na transakcjach instrumentami finansowymi w obszarze CIB.

Dodatkowo do spadku wyniku na działalności handlowej przyczyniła się niższa o 12 942 tys. zł wycena transakcji zabezpieczających wycenę portfela kredytów wycenianych według wartości godziwej oraz pogorszenie wyniku na instrumentach kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, który w trzech kwartałach 2024 r. wyniósł 12 565 tys. zł i był niższy o 3 119 tys. zł, tj. o 19,9% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego (15 684 tys. zł).

11. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Wynik na działalności inwestycyjnej	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	2 008
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 831	4 474	5 164	6 452
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(4 598)	2 548	1 047	(8 612)
Wynik na działalności inwestycyjnej, razem	(1 767)	7 022	6 211	(152)

W trzech kwartałach 2024 roku Grupa nie dokonała zmiany klasyfikacji żadnych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu na wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Wynik na działalności inwestycyjnej w trzech kwartałach 2024 r. był dodatni i wyniósł 7 022 tys. zł w porównaniu do ujemnego wyniku w kwocie 152 tys. zł w analogicznym okresie roku ubiegłego (poprawa o 7 174 tys. zł).

Wzrost wyniku na działalności inwestycyjnej związany był przede wszystkim z wyższym o 11 160 tys. zł w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego dodatnim wynikiem z wyceny portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

12. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCl
Należności od banków	(178)	-	-	(178)	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(27 848)	76 752	(185 015)	(136 111)	(36 342)
Udzielone zobowiązania warunkowe	4 469	2 824	(57 906)	(50 613)	450
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(6)	-	-	(6)	-
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	(23 563)	79 576	(242 921)	(186 908)	(35 892)

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCl
Należności od banków	109	-	-	109	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	49 996	119 675	(159 133)	10 538	(33 862)
Udzielone zobowiązania warunkowe	(6 058)	(18 284)	5 894	(18 448)	2 285
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	54	-	47 727	47 781	47 727
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	44 101	101 391	(105 512)	39 980	16 150

Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe po trzech kwartałach 2024 r. był ujemny i wyniósł 186 908 tys. zł. w porównaniu do pozytywnego wpływu w kwocie 39 980 tys. zł po trzech kwartałach 2023 r. (pogorszenie o -226 888 tys. zł).

Biorąc pod uwagę główne segmenty operacyjne:

- segment Bankowości Detalicznej i Biznesowej odnotował pogorszenie ujemnego wyniku o 15 245 tys. zł (-58 669 tys. zł),
- segment Bankowości MŚP odnotował wynik ujemny i pogorszenie wyniku o 23 073 tys. zł (-2 404 tys. zł),
- segment Bankowości Korporacyjnej (łącznie z CIB) odnotował wynik ujemny i pogorszenie wyniku o 188 336 tys. zł (-125 008 tys. zł),
- segment pozostałej działalności bankowej odnotował wynik ujemny i pogorszenie wyniku o 233 tys. zł (-826 tys. zł).

W trzech kwartałach 2024 r. utrzymywała się dobra jakość portfela kredytowego zgodna z długoterminowymi oczekiwaniami uwzględniającymi specyfikę portfela Banku. Jednocześnie wpływ na kształtowanie się kosztu ryzyka miały następujące zdarzenia jednorazowe:

- dowiązanie 29 600 tys. zł rezerw w formie PMA w związku z ryzykiem portfela rolników, których uprawy ucierpiały wskutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych (w tym gradobicia i susze letnie),
- rozwiązanie 26 460 tys. zł rezerw w wyniku aktualizacji parametrów ryzyka,
- pozytywny wynik związany ze sprzedażą wierzytelności 25 186 tys. zł (w tym 21 431 tys. zł dotyczyło klientów instytucjonalnych),
- aktualizacja wpływu ryzyka prawnego dla portfela zabezpieczonego nieruchomościami w CHF, co skutkowało rozwiązaniem odpisów (ECL) dla tego portfela w kwocie 19 988 tys. zł,

- dostosowanie poziomu odpisów do oczekiwań w zakresie przyszłej sytuacji makroekonomicznej, skutkujące dozwiązaniem 6 335 tys. zł rezerw, co wynikało z aktualizacji prognoz zmiennych makroekonomicznych uwzględnionych w wykorzystywanym modelu IFRS9.

W trzech kwartałach 2023 r. na wynik z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe w istotny sposób wpłynęły realizowane odzyski na wycenianym indywidualnie portfelu z utratą wartości. W szczególności zrealizowane zostały istotne spłaty na dwóch klientach instytucjonalnych, w łącznej kwocie 95 593 tys. zł.

Dodatkowo w ramach dostosowania poziomu odpisów do oczekiwań w zakresie przyszłej sytuacji makroekonomicznej poziom rezerw obniżył się o:

- 49 851 tys. zł (w tym rozwiązanie 63 581 tys. zł w I kw. 2023 r., dotworzenie w II kw. 2023 r. w kwocie 27 766 tys. zł oraz rozwiązanie w III kw. 2023 r. w kwocie 14 036 tys. zł), co wynikało z aktualizacji prognoz zmiennych makroekonomicznych uwzględnionych w wykorzystywanym modelu IFRS9, oraz
- 76 856 tys. zł (w tym 11 730 tys. zł w II kw. 2023 r. oraz 65 126 tys. zł w III kw. 2023 r.) w wyniku rozwiązania rezerw typu Post Model Adjustment dotyczących czynników ryzyka nieuwzględnionych w modelu makroekonomicznym.

W trzech kwartałach 2024 r. Grupa zawarła umowy dotyczące sprzedaży z portfela detalicznego, MŚP i korporacyjnego. Wartość bilansowa brutto sprzedanego portfela wycenianego w zamortyzowanym koszcie wynosiła 185 333 tys. zł, wysokość utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości wynosiła 123 956 tys. zł. Cena umowna sprzedaży tych portfeli została ustalona na 86 582 tys. zł. Wpływ netto na wynik Grupy z tytułu sprzedaży portfeli wyniósł 25 205 tys. zł i jest prezentowany w linii Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe.

W trzech kwartałach 2023 r. Grupa zawarła umowy dotyczące sprzedaży portfela kredytów z portfela detalicznego i MŚP. Wartość bilansowa brutto sprzedanego portfela wycenianego w zamortyzowanym koszcie wynosiła 107 014 tys. zł, wysokość utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości wynosiła 83 399 tys. zł. Cena umowna sprzedaży tych portfeli została ustalona na 34 653 tys. zł. Wpływ netto na wynik Grupy z tytułu sprzedaży portfeli wyniósł 11 038 tys. zł i jest prezentowany w linii Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe.

Koszt ryzyka kredytowego wyrażony jako relacja wyniku z tytułu odpisów aktualizujących do średniego stanu kredytów i pożyczek brutto udzielonych Klientom, wycenianych według zamortyzowanego kosztu (obliczonego na bazie stanów na koniec kwartałów) wyniósł w trzech kwartałach 2024 r. -0,28% w porównaniu do wartości dodatniej +0,06% w trzech kwartałach 2023 r. Szacuje się, że bez uwzględnienia wpływu sprzedaży wierzytelności koszt ryzyka wyniósłby -0,32% w trzech kwartałach 2024 r. i +0,04% w trzech kwartałach 2023 r.

13. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

Ogólne koszty administracyjne	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Koszty pracownicze	(397 226)	(1 163 440)	(367 556)	(1 064 390)
Koszty marketingu	(31 331)	(79 884)	(29 269)	(64 538)
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	(73 796)	(218 695)	(70 648)	(192 351)
Koszty z tyt. leasingu krótkoterminowego i eksploatacji	(19 191)	(60 257)	(18 220)	(59 975)
Pozostałe koszty rzeczowe	(54 919)	(162 934)	(53 178)	(148 591)
Usługi obce z tytułu innych umów i doradztwo	(73 113)	(250 441)	(92 581)	(233 935)
Podróże służbowe	(2 328)	(7 619)	(2 106)	(9 459)
Koszty bankomatów i obsługi gotówkowej	(6 871)	(22 334)	(7 583)	(20 810)
Koszty outsourcingu w działalności leasingowej	(368)	(1 012)	(434)	(2 161)
Oplaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	-	(143 992)	-	(123 909)
Oplaty na System Ochrony Banków Komercyjnych	-	-	-	(275)
Oplata na koszty nadzoru (KNF)	(205)	(19 402)	(3 963)	(11 891)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(659 348)	(2 130 010)	(645 538)	(1 932 285)

Łączne koszty związane z obsługą prawną spraw sądowych dotyczących kredytów CHF w okresie 9 miesięcy 2024 r. wyniosły 86 062 tys. zł (za trzy kwartały 2023 r.: 65 856 tys. zł) i zostały uwzględnione w liniach: Usługi obce z tytułu innych umów i doradztwo oraz Pozostałe koszty rzeczowe (opłaty notarialne i sądowe).

Ogólne koszty administracyjne Grupy (łącznie z amortyzacją) za 9 miesięcy 2024 r. wyniosły 2 511 609 tys. zł i były wyższe o 239 867 tys. zł, tj. o 10,6% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego.

Wzrost poziomu kosztów r/r odnotowano w prawie wszystkich kategoriach:

- koszty pracownicze – wzrost o 99 050 tys. zł (tj. o 9,3%) i dotyczy głównie kosztów wynagrodzeń zasadniczych, które wzrosły od marca 2024 r., co przekłada się również na wzrost kosztów premii i narzutów na wynagrodzenia;
- koszty informatyczne i telekomunikacyjne – wzrost o 26 344 tys. zł (tj. o 13,7%), wynikający z wyższych kosztów umów serwisowych oprogramowania i sprzętu, opłat licencyjnych, kosztów obsługi klientów Contact Center, kosztów systemów grupowych BNP oraz kosztów CyberSecurity, a także spadku wydatków inwestycyjnych niepodlegających kapitalizacji;
- opłaty na rzecz BFG – wzrost o 20 083 tys. zł (tj. o 16,2%) na skutek wzrostu rocznej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków; w I półroczu 2024 r. została zaksięgowana kwota 143 992 tys. zł należna za cały rok 2024 (w porównaniu do 123 909 tys. zł rok wcześniej). Bank od II kwartału 2022 r. nie ponosi kosztów składki na fundusz gwarancyjny banków, zgodnie z decyzją BFG o zawieszeniu jej pobierania;
- usługi obce z tytułu innych umów i doradztwo – wzrost o 16 506 tys. zł (tj. o 7,1%), na co wpłynęły m.in.:
 - usługi świadczone przez Grupę – wzrost o 14 472 tys. zł,
 - pozostałe usługi doradcze – wzrost o 3 910 tys. zł,
 - koszty usług obcych w spółce leasingowej – wzrost o 2 957 tys. zł,
 - niższe koszty doradztwa prawnego o 4 202 tys. zł
- koszty marketingu – wzrost o 15 346 tys. zł (tj. o 23,8%), co wynika głównie z większej ilości realizowanych kampanii w bieżącym roku, które przełożyły się na wzrost kosztów promocji i reklamy w mediach, a także wyższe koszty organizacji eventów wskutek wzrostu cen rynkowych tego typu usług;
- pozostałe koszty rzeczowe – wzrost o 14 343 tys. zł (tj. o 9,7%), z czego:
 - opłaty notarialne i sądowe – wzrost o 17 941 tys. zł (związany głównie z kredytami CHF: 36 831 tys. zł w okresie 9 miesięcy 2024 r. vs 18 961 tys. zł w analogicznym okresie 2023 r.),
 - koszty rzeczowe poniesione przez spółkę leasingową – niższe o 1 543 tys. zł;
- opłata na koszty nadzoru KNF – wzrost o 7 511 tys. zł, spowodowany głównie zmianą momentu rozpoznawania kosztu. W 2024 r. całość należnej opłaty została ujęta w kosztach I kwartału, natomiast w 2023 r. była rozłożona na 12 miesięcy.

14. AMORTYZACJA

Amortyzacja	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Rzeczowe aktywa trwale	(54 072)	(162 511)	(53 285)	(157 503)
Wartości niematerialne	(73 709)	(219 088)	(62 633)	(181 954)
Amortyzacja, razem	(127 781)	(381 599)	(115 918)	(339 457)

Koszty amortyzacji w okresie 9 miesięcy 2024 r. wyniosły 381 599 tys. zł i były wyższe w porównaniu do analogicznego okresu 2023 r. o 42 142 tys. zł, tj. o 12,4%. Wzrost ten wynikał głównie z dalszej transformacji i digitalizacji Banku, ponoszonych na ten cel nakładów inwestycyjnych zwiększających wartości niematerialne, jak również z przyspieszenia amortyzacji niektórych systemów informatycznych. Koszty amortyzacji w spółkach Grupy Kapitałowej pozostały na porównywalnym poziomie r/r.

Nakłady inwestycyjne Banku za 9 miesięcy 2024 r. wyniosły 269 839 tys. zł i były wyższe o 19 332 tys. zł, tj. o 7,7%, w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego. Wzrost ten dotyczył głównie sprzętu i oprogramowania komputerowego oraz ulepszeń w obcych środkach trwałych. Jednocześnie zmniejszyły się wydatki dotyczące zewnętrznych kosztów osobowych. Wielkość nakładów inwestycyjnych dostosowana jest do aktualnych potrzeb i możliwości Banku. Wszystkie projekty analizowane są z punktu widzenia racjonalności i wpływu na sytuację finansową i biznesową Banku oraz Grupy.

15. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	1 398	8 415	15 011	18 323
Z tytułu rozwiązanych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności	1 251	4 688	567	2 314
Zysk z tytułu sprzedaży towarów i usług	3 062	8 389	3 096	7 278
Z tytułu rozwiązania rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	2 588	13 389	6 087	49 640
Z tytułu odzyskania kosztów windykacji	5 167	16 490	4 497	14 232
Z tytułu odzyskanych odszkodowań	93	157	28	287
Z tytułu działalności leasingowej	13 603	42 519	11 146	40 280
Inne przychody operacyjne	17 017	56 963	12 397	40 147
Pozostałe przychody operacyjne, razem	44 179	151 010	52 829	172 501

Pozostałe przychody operacyjne w trzech kwartałach 2024 r. wyniosły 151 010 tys. zł i były niższe o 21 491 tys. zł, tj. o 12,5% w porównaniu do trzech kwartałów 2023 r.

Na zmianę poziomu pozostałych przychodów operacyjnych największy wpływ miały:

- niższe o 36 251 tys. zł (tj. o 73,0%) przychody z rozwiązania rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania (m.in. w związku z rozwiązaniem w II kwartale 2023 r. kwoty 26 626 tys. zł rezerwy utworzonej w 2020 r. na karę nałożoną przez UOKiK w związku z uznaniem za niedozwolone niektórych postanowień wzorca umownego dotyczącego ustalania kursów walut (tzw. aneksu antyspreadowego) w efekcie wyroku Sądu Apelacyjnego z 12 maja 2023 r.),
- niższe o 9 908 tys. zł (tj. o 54,1%) przychody na sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych,
- wyższe o 16 816 tys. zł (tj. o 41,9%) inne przychody operacyjne,
- wyższe o 2 374 tys. zł (tj. o 102,6%) przychody z rozwiązania odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności,
- wyższe o 2 258 tys. zł (tj. o 15,9%) przychody z tytułu odzyskania kosztów windykacji,
- wyższe o 2 239 tys. zł (tj. o 5,6%) przychody z działalności leasingowej.

16. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe koszty operacyjne	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Z tytułu kosztów sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	(2 562)	(9 766)	(10 162)	(13 432)
Z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności	(3 556)	(9 098)	(1 863)	(4 119)
Z tytułu utworzenia rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	(9 481)	(34 443)	(14 355)	(35 147)
Z tytułu windykacji należności	(9 929)	(28 382)	(8 253)	(27 835)
Z tytułu przekazanych darowizn	(759)	(6 667)	(1 929)	(6 393)
Z tytułu kosztów z działalności leasingowej	(20 780)	(36 776)	(5 719)	(25 109)
Z tytułu kosztów dotyczących odszkodowań, kar i grzywien	(997)	(1 914)	(6 932)	(8 336)
Inne koszty operacyjne	(11 292)	(76 279)	(27 180)	(72 885)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(59 356)	(203 325)	(76 393)	(193 256)

Pozostałe koszty operacyjne w trzech kwartałach 2024 r. wyniosły 203 325 tys. zł i były wyższe o 10 069 tys. zł (tj. o 5,2%) w porównaniu z analogicznym okresem 2023 r.

Na poziom pozostałych kosztów operacyjnych największy wpływ miały:

- wyższe o 11 667 tys. zł (tj. o 46,5%) koszty z działalności leasingowej,
- wyższe o 4 979 tys. zł (tj. o 120,9%) koszty z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności,
- wyższe o 3 394 tys. zł (tj. o 4,7%) inne koszty operacyjne,
- niższe o 6 422 tys. zł (tj. o 77,0%) koszty dotyczące odszkodowań, kar i grzywien,
- niższe o 3 666 tys. zł (tj. o 27,3%) koszty sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych.

17. PODATEK DOCHODOWY

	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Podatek bieżący	(207 063)	(491 295)	(159 743)	(490 355)
Podatek odroczony	6 757	94 355	(54 253)	(76 415)
Podatek dochodowy	(200 306)	(396 940)	(213 996)	(566 770)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	835 850	2 246 050	659 475	1 959 881
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%
Podatek dochodowy od wyniku brutto	(158 812)	(426 750)	(125 300)	(372 377)
Różnice trwale, w tym:	(41 494)	(105 725)	(81 369)	(218 616)
Wierzytelności spisane w straty	(8 559)	(20 867)	(11 755)	(17 719)
Koszty reprezentacji	(199)	(541)	375	(101)
PFRON	(524)	(1 497)	(491)	(1 411)
Opłaty na rzecz BFG	-	(27 359)	-	(23 543)
Podatek od instytucji finansowych	(18 889)	(57 765)	(19 312)	(57 794)
Ulga na badania i rozwój	-	12 502	-	15 524
Koszty roszczeń - kredyty CHF	(3 941)	(9 717)	(62 641)	(161 894)
Rezerwy na ryzyko prawne	(358)	(595)	(315)	6 135
Pozostałe różnice	(9 024)	114	12 770	22 187
Inne kwoty wpływające na efektywną stawkę podatkową	-	135 535	(7 327)	24 224
Zmiana szacunku podatku odroczonego utworzonego w oparciu o rezerwy na przyszłe wypłaty związane z procesem unieważnienia kredytów w CHF*	-	135 535	-	-
Dodatkowy podatek odroczony utworzony w 2023 roku w oparciu o rezerwy na zawierane z klientami umowy ugód do umów kredytowych w CHF	-	-	(7 327)	24 224
Obciążenie/uznanie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego	(200 306)	(396 940)	(213 996)	(566 770)

*Szczegóły znajdują się w Nocie 51 Sprawy sądowe i postępowania administracyjne.

18. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Podstawowy		
Zysk netto	1 849 110	1 393 111
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	147 735 706	147 648 093
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na akcję)	12,52	9,44
Rozwodniony		
Zysk netto zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	1 849 110	1 393 111
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	147 735 706	147 648 093
Korekty na:		
- opcje na akcje	140 197	117 390
Średnia ważona liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję (w sztukach)	147 875 903	147 765 483
Zysk rozwodniony na akcję (wyrażony w złotych na akcję)	12,50	9,43

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku netto na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 39. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku netto oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie okresu.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku netto do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane, gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

19. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	30.09.2024	31.12.2023
Gotówka i pozostałe środki	2 488 263	2 426 918
Rachunek w NBP	7 317 029	4 457 458
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	9 805 292	6 884 376
Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	(1 304)	(790)
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto	9 803 988	6 883 586

Zmiana stanu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na należności od środków w Banku Centralnym	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Saldo na początek okresu	(790)	(9)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	-	(8)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	-	774
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	(514)	(1 545)
Saldo na koniec okresu	(1 304)	(788)

20. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

Należności od banków	30.09.2024		31.12.2023			
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
Rachunki bieżące	4 582 969	(345)	4 582 624	8 918 244	(539)	8 917 705
Lokaty międzybankowe	2 060 118	(6)	2 060 112	136 864	(32)	136 832
Kredyty i pożyczki	-	-	-	201 190	(100)	201 090
Inne należności	813 737	(43)	813 694	8 708 379	(58)	8 708 321
Należności od banków, razem	7 456 824	(394)	7 456 430	17 964 677	(729)	17 963 948

W pozycji „Inne należności” na 30.09.2024 r. zaprezentowane zostały także należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych w kwocie 808 876 tys. zł (31.12.2023 r. 736 283 tys. zł) oraz należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu w kwocie 0 tys. zł (31.12.2023 r. 7 968 341 tys. zł).

Zmiana stanu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na należności od Banków	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
	okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Saldo na początek okresu	(729)	(1 505)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(4 361)	(2 105)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	5 365	2 516
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	(669)	(544)
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	-	22
Saldo na koniec okresu	(394)	(1 616)

Według stanu na 30 września 2024 roku i 31 grudnia 2023 roku należności od banków występowały w Fazie 1.

21. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Instrumenty pochodne handlowe	Wartość nominalna	Wartość godziwa	Wartość godziwa
30.09.2024		Aktywa	Zobowiązania
Walutowe instrumenty pochodne			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	14 515 515	78 548	962 677
walutowe kontrakty swap	27 631 721	1 421 256	348 988
walutowe transakcje (CIRS)	4 754 930	29 657	26 440
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	7 569 253	76 943	142 581
Razem walutowe instrumenty pochodne	54 471 419	1 606 404	1 480 686
Instrumenty pochodne stóp procentowych			
kontrakty swap dla stóp procentowych	77 306 490	1 049 907	996 093
kontrakty FRA	4 000 000	-	540
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	10 605 495	52 181	52 590
Razem procentowe instrumenty pochodne	91 911 985	1 102 088	1 049 223
Pozostałe instrumenty pochodne			
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	1 117 095	39 922	36 382
transakcje FX Spot	1 600 451	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne	2 717 546	39 922	36 382
Razem instrumenty pochodne handlowe	149 100 950	2 748 414	2 566 291
w tym: wyceniane na podstawie modeli	149 100 950	2 748 414	2 566 291
Instrumenty pochodne handlowe			
31.12.2023		Aktywa	Zobowiązania
Walutowe instrumenty pochodne			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	12 729 040	67 984	990 823
walutowe kontrakty swap	25 655 076	1 444 643	294 517
walutowe transakcje (CIRS)	5 604 525	65 635	31 665
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	11 746 884	227 734	340 613
Razem walutowe instrumenty pochodne	55 735 525	1 805 996	1 657 618
Instrumenty pochodne stóp procentowych			
kontrakty swap dla stóp procentowych	67 172 213	1 218 645	1 088 117
kontrakty FRA	1 500 000	85	22
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	10 657 404	91 520	91 452
Razem procentowe instrumenty pochodne	79 329 617	1 310 250	1 179 591
Pozostałe instrumenty pochodne			
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	870 970	30 499	28 066
transakcje FX Spot	2 194 110	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne	3 065 080	30 499	28 066
Razem instrumenty pochodne handlowe	138 130 222	3 146 745	2 865 275
w tym: wyceniane na podstawie modeli	138 130 222	3 146 745	2 865 275

22. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Grupa na dzień 30 września 2024 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (**macro fair value hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego	Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.		
Pozycje zabezpieczane	Pozycjami zabezpieczanymi są rachunki bieżące o stałej stopie procentowej w walucie PLN, EUR i USD.		
Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty zabezpieczające stanowią standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN, EUR i USD w ramach których Bank otrzymuje stałą stopę procentową i płaci zmienną stopę opartą na stawkach WIBOR 6M, WIBOR 3M, EURIBOR 6M, EURIBOR 3M, EUR ESTR, USD SOFR.		
IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
30.09.2024	16 873 632	137 998	476 093
31.12.2023	11 315 595	67 980	630 468
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i rachunków bieżących ujmowane są w wyniku odsetkowym.		

W zobowiązaniach w pozycji „Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej” znajduje się również korekta wartości instrumentów zabezpieczanych (depozytów) wynosząca:

30.09.2024 -424 576 tys. zł

31.12.2023 -547 696 tys. zł

oraz różnica wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych, dla których zostało rozwiązane powiązanie zabezpieczające w trakcie jego trwania wynosząca:

30.09.2024 -137 781 tys. zł

31.12.2023 -338 202 tys. zł

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 30 września 2024 roku i 31 grudnia 2023 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

30.09.2024								
Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa			Nominał				Razem
	dodatnia	ujemna	do 1m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	137 998	476 093	106 978	1 608 185	6 866 377	5 757 206	2 534 886	16 873 632
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	137 998	476 093	106 978	1 608 185	6 866 377	5 757 206	2 534 886	16 873 632

31.12.2023

Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	67 980	630 468	-	359 255	2 698 055	5 447 695	2 810 590	11 315 595
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	67 980	630 468	-	359 255	2 698 055	5 447 695	2 810 590	11 315 595

Opis powiązania zabezpieczającego Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.

Pozycje zabezpieczane Pozycjami zabezpieczanymi są kredyty o stałej stopie procentowej w walucie PLN.

Instrumenty zabezpieczające Instrumentami zabezpieczającymi są standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN, w ramach, której Bank płaci stałą stopę procentową i otrzymuje zmienną stopę opartą na stawkach WIBOR 6M, WIBOR 3M.

IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
30.09.2024	1 275 000	-	42 974
31.12.2023	1 275 000	-	59 467

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

W aktywach w pozycji „Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej” znajduje się również korekta wartości instrumentów zabezpieczanych (kredytów) wynosząca:

30.09.2024 537 tys. zł

31.12.2023 12 153 tys. zł

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 30 września 2024 roku i 31 grudnia 2023 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

30.09.2024

Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	42 974	-	250 000	1 025 000	-	-	1 275 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	42 974	-	250 000	1 025 000	-	-	1 275 000

31.12.2023

Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	59 467	-	-	250 000	1 025 000	-	1 275 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	59 467	-	-	250 000	1 025 000	-	1 275 000

W III kwartałach 2024 roku zaprezentowane powiązania zabezpieczające wykazały efektywność.

Dodatkowo Grupa na dzień 30 września 2024 r. roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (**micro fair value hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego	Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.														
Pozycje zabezpieczane	Pozycjami zabezpieczanymi są: obligacje o stałym kuponie w walucie EUR i USD.														
Instrumenty zabezpieczające	Instrumentami zabezpieczającymi są standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie EUR i USD, w ramach, której Bank płaci stałą stopę procentową i otrzymuje zmienną stopę opartą na stawkach EUR ESTR i USD SOFR.														
IRS	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th rowspan="2">Wartość nominalna</th> <th colspan="2">Wartość godziwa</th> </tr> <tr> <th>Aktywa</th> <th>Zobowiązania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>30.09.2024</td> <td>8 843 494</td> <td>6 721</td> <td>191 967</td> </tr> <tr> <td>31.12.2023</td> <td>3 726 887</td> <td>14 364</td> <td>84 418</td> </tr> </tbody> </table>		Wartość nominalna	Wartość godziwa		Aktywa	Zobowiązania	30.09.2024	8 843 494	6 721	191 967	31.12.2023	3 726 887	14 364	84 418
	Wartość nominalna			Wartość godziwa											
		Aktywa	Zobowiązania												
30.09.2024	8 843 494	6 721	191 967												
31.12.2023	3 726 887	14 364	84 418												
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.														

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 30 września 2024 i 31 grudnia 2023 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

30.09.2024

Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	6 721	191 967	-	-	381 930	2 396 374	6 065 190	8 843 494
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	6 721	191 967	-	-	381 930	2 396 374	6 065 190	8 843 494

31.12.2023

Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	14 364	84 418	-	-	-	1 037 380	2 689 508	3 726 887
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	14 364	84 418	-	-	-	1 037 380	2 689 508	3 726 887

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (**fair value hedge**).

Wartość godziwa	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
	okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Przychód odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	624 640	240 899
Koszt odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	(964 840)	(868 754)
Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w Wyniku na rachunkowości zabezpieczeń, w tym:	(828)	(16 866)
zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	(37 784)	391 358
zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	36 956	(408 224)

W III kwartałach 2024 roku zaprezentowane powiązania zabezpieczające wykazały efektywność.

Dodatkowo Grupa na dzień 30 września 2024 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (**cash flow hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego	Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności brak zmienności przepływów odsetkowych na zabezpieczanym papierze, spowodowanych zmianami określonej stawki referencyjnej.
Pozycje zabezpieczane	Pozycjami zabezpieczanymi są obligacje o zmiennym kuponie WZ1131.
Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty zabezpieczające stanowią standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN w ramach których Bank otrzymuje stałą stopę procentową i płaci zmienną stopę opartą na stawce WIBOR 6M.

IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
30.09.2024	625 000	-	95 384
31.12.2023	625 000	-	104 179

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Zmiany wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego wyznaczonego jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane są bezpośrednio w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” w części stanowiącej efektywną część zabezpieczenia. Część nieefektywną zabezpieczenia ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji Wynik na rachunkowości zabezpieczeń.
--	---

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 30 września 2024 roku i 31 grudnia 2023 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

30.09.2024

Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa		Nominał					Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	95 384	-	-	-	-	625 000	625 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	95 384	-	-	-	-	625 000	625 000

31.12.2023

Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa		Nominał					Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	104 179	-	-	-	-	625 000	625 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	104 179	-	-	-	-	625 000	625 000

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Przychód odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	8 705	8 697
Koszt odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	(27 368)	(33 833)

Zmiany stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (**cash flow hedge**).

Ryzyko stopy procentowej	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Stan na początek okresu	(101 987)	(169 290)
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w pozostałych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego	9 367	52 054
Stan na koniec okresu	(92 620)	(117 236)

W III kwartałach 2024 roku zaprezentowane powiązania zabezpieczające wykazały efektywność.

23. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

30.09.2024			
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
Kredyty i pożyczki udzielone			
Niebankowym podmiotom finansowym	3 540 424	(18 354)	3 522 070
kredyty o charakterze bieżącym	2 764 582	(13 708)	2 750 874
kredyty inwestycyjne	382 199	(4 111)	378 088
kredyty pozostałe	393 643	(535)	393 108
Klientom indywidualnym	33 229 417	(834 139)	32 395 278
kredyty na nieruchomości	20 576 719	(298 116)	20 278 603
kredyty pozostałe	12 652 698	(536 023)	12 116 675
Podmiotom gospodarczym	45 630 508	(1 526 391)	44 104 117
kredyty o charakterze bieżącym	20 818 279	(857 982)	19 960 297
kredyty inwestycyjne	17 433 440	(504 603)	16 928 837
kredyty pozostałe	7 378 789	(163 806)	7 214 983
w tym rolnikom indywidualnym	7 993 165	(395 592)	7 597 573
kredyty o charakterze bieżącym	5 151 964	(215 376)	4 936 588
kredyty inwestycyjne	2 834 026	(179 066)	2 654 960
kredyty pozostałe	7 175	(1 150)	6 025
Instytucjom sektora budżetowego	65 196	(628)	64 568
kredyty o charakterze bieżącym	42 775	(558)	42 217
kredyty inwestycyjne	22 189	(68)	22 121
kredyty pozostałe	232	(2)	230
Należności leasingowe	6 444 017	(132 786)	6 311 231
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	88 909 562	(2 512 298)	86 397 264

Na koniec września 2024 r. kredyty i pożyczki brutto udzielone Klientom (suma portfeli wycenianych według zamortyzowanego kosztu i wycenianego według wartości godziwej) wyniosły 89 493 316 tys. zł i wzrosły o 636 270 tys. zł (tj. o 0,7%) w stosunku do końca 2023 r.

Portfel kredytów i pożyczek brutto wycenianych według zamortyzowanego kosztu w analizowanym okresie wyniósł 88 909 562 tys. zł (wzrost o 797 729 tys. zł, tj. +0,9%).

Wartość portfela kredytów i pożyczek brutto udzielonych podmiotom gospodarczym (z wyłączeniem rolników) wyniosła 37 637 343 tys. zł (spadek o 297 225 tys. zł, tj. o 0,8% w porównaniu do końca 2023 r.). Ich udział w analizowanym portfelu kredytowym na koniec września 2024 r. wyniósł 42,3% (-0,7 p.p. w stosunku do końca 2023 r.). Kredyty o charakterze bieżącym stanowią 41,6% tego portfela (-0,4 p.p. vs 2023 r.)

Wartość kredytów i pożyczek brutto udzielonych Klientom indywidualnym na koniec września 2024 r. wyniosła 33 229 417 tys. zł (spadek o 1 181 270 tys. zł, tj. o 3,4% w porównaniu do końca 2023 r.). Ich udział w portfelu kredytowym wycenianym według zamortyzowanego kosztu w analizowanym okresie wyniósł 37,4% (spadek o 1,7 p.p. w porównaniu do końca 2023 r.). Kredyty na nieruchomości, które na koniec września 2024 r. wyniosły 20 576 719 tys. zł stanowiły 61,9% zaangażowania kredytowego Klientów indywidualnych. W strukturze kredytów mieszkaniowych 97,0% to kredyty udzielone w PLN, natomiast 2,9% to kredyty udzielone w CHF (w porównaniu do końca ubiegłego roku udział CHF spadł o 0,8 p.p.).

Wolumen kredytów udzielonych rolnikom indywidualnym na koniec września 2024 r. wyniósł 7 993 165 tys. zł, odnotowując wzrost o 2,9% w stosunku do 31 grudnia 2023 r.

Wartość należności leasingowych wyniosła 6 444 017 tys. zł (wzrost o 7,0% w porównaniu do końca 2023 r.). Ich udział w portfelu kredytowym wycenianym według zamortyzowanego kosztu w analizowanym okresie wyniósł 7,2% (wobec 6,8% na koniec 2023 r.).

Wolumen kredytów udzielonych niebankowym podmiotom finansowym oraz instytucjom sektora budżetowego wyniósł łącznie 3 605 620 tys. zł (wzrost o 82,3% w porównaniu do 31 grudnia 2023 r.).

31.12.2023			
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
Kredyty i pożyczki udzielone			
Niebankowym podmiotom finansowym	1 919 471	(13 610)	1 905 861
kredyty o charakterze bieżącym	1 677 098	(10 994)	1 666 104
kredyty inwestycyjne	192 911	(1 889)	191 022
kredyty pozostałe	49 462	(727)	48 735
Klientom indywidualnym	34 410 687	(866 551)	33 544 136
kredyty na nieruchomości	21 986 449	(317 536)	21 668 913
kredyty pozostałe	12 424 238	(549 015)	11 875 223
Podmiotom gospodarczym	45 700 281	(1 513 608)	44 186 673
kredyty o charakterze bieżącym	20 584 657	(870 432)	19 714 225
kredyty inwestycyjne	17 671 641	(498 413)	17 173 228
kredyty pozostałe	7 443 983	(144 763)	7 299 220
w tym rolnikom indywidualnym	7 765 713	(396 126)	7 369 587
kredyty o charakterze bieżącym	4 626 815	(212 116)	4 414 699
kredyty inwestycyjne	3 129 127	(182 775)	2 946 352
kredyty pozostałe	9 771	(1 235)	8 536
Instytucjom sektora budżetowego	58 375	(734)	57 641
kredyty o charakterze bieżącym	33 984	(300)	33 684
kredyty inwestycyjne	24 134	(431)	23 703
kredyty pozostałe	257	(3)	254
Należności leasingowe	6 023 019	(122 814)	5 900 205
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	88 111 833	(2 517 317)	85 594 516

Wskaźnik udziału ekspozycji zakwalifikowanych do Fazy 3 w kredytach i pożyczkach brutto udzielonych Klientom i wycenianych według zamortyzowanego kosztu wyniósł 3,4% na koniec września 2024 r. i wzrósł o 0,4 p.p. w porównaniu do końca 2023 r. Pokrycie odpisami ekspozycji w Fазie 3 na koniec września 2024 r. wyniosło 54,5% i spadło o 5,4 p.p. w porównaniu do końca 2023 r.

Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom w podziale na Fazy

30.09.2024	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCl
Kredyty i pożyczki udzielone	76 550 289	9 366 828	2 992 445	88 909 562	140 040
Niebankowym podmiotom finansowym	3 527 384	3 002	10 038	3 540 424	1 152
Klientom indywidualnym	29 782 420	2 673 614	773 383	33 229 417	35 670
Podmiotom gospodarczym	38 133 929	5 475 073	2 021 506	45 630 508	103 218
w tym rolnikom indywidualnym	6 561 133	983 921	448 111	7 993 165	12 199
Instytucjom sektora budżetowego	59 290	5 906	-	65 196	-
Należności leasingowe	5 047 266	1 209 233	187 518	6 444 017	-
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych kredytów i pożyczek udzielonych	(358 693)	(522 722)	(1 630 883)	(2 512 298)	(39 903)
Niebankowym podmiotom finansowym	(10 850)	(310)	(7 194)	(18 354)	(62)
Klientom indywidualnym	(92 673)	(232 359)	(509 107)	(834 139)	(2 297)
Podmiotom gospodarczym	(239 540)	(242 715)	(1 044 136)	(1 526 391)	(37 544)
w tym rolnikom indywidualnym	(60 254)	(61 795)	(273 543)	(395 592)	(1 384)
Instytucjom sektora budżetowego	(254)	(374)	-	(628)	-
Należności leasingowe	(15 376)	(46 964)	(70 446)	(132 786)	-
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	76 191 596	8 844 106	1 361 562	86 397 264	100 137
31.12.2023	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCl
Kredyty i pożyczki udzielone	75 733 315	9 737 719	2 640 799	88 111 833	147 067
Niebankowym podmiotom finansowym	1 895 069	10 805	13 597	1 919 471	2 501
Klientom indywidualnym	30 734 283	2 895 458	780 946	34 410 687	37 107
Podmiotom gospodarczym	38 575 961	5 435 558	1 688 762	45 700 281	107 459
w tym rolnikom indywidualnym	6 215 099	1 071 956	478 658	7 765 713	5 428
Instytucjom sektora budżetowego	47 816	10 528	31	58 375	-
Należności leasingowe	4 480 186	1 385 370	157 463	6 023 019	-
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych kredytów i pożyczek udzielonych	(331 889)	(603 862)	(1 581 566)	(2 517 317)	(38 862)
Niebankowym podmiotom finansowym	(4 463)	(481)	(8 666)	(13 610)	(84)
Klientom indywidualnym	(97 225)	(265 046)	(504 280)	(866 551)	(2 244)
Podmiotom gospodarczym	(219 319)	(290 252)	(1 004 037)	(1 513 608)	(36 534)
w tym rolnikom indywidualnym	(48 946)	(59 690)	(287 490)	(396 126)	(509)
Instytucjom sektora budżetowego	(339)	(371)	(24)	(734)	-
Należności leasingowe	(10 543)	(47 712)	(64 559)	(122 814)	-
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	75 401 426	9 133 857	1 059 233	85 594 516	108 205

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Zmiana stanu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Stan na 1 stycznia 2024 roku	(331 889)	(603 862)	(1 581 566)	(2 517 317)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(112 129)	(89 797)	(70 764)	(272 690)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	21 566	29 772	98 571	149 909
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	62 714	136 579	(343 387)	(144 094)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	-	380	260 458	260 838
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	1 045	4 206	5 805	11 056
Stan na 30 września 2024 roku	(358 693)	(522 722)	(1 630 883)	(2 512 298)

Zmiana stanu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Stan na 1 stycznia 2023 roku przekształcone	(371 002)	(817 091)	(1 789 679)	(2 977 772)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(121 500)	(98 952)	(36 601)	(257 053)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	30 373	32 075	139 963	202 411
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	141 124	185 594	(339 633)	(12 915)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	9	40	177 503	177 552
Zmiany netto odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych związane z ponownym przeliczeniem ruchów na odpisach w okresie	6 815	21 694	74 073	102 582
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	283	(712)	(1 481)	(1 910)
Stan na 30 września 2023 roku przekształcone	(313 898)	(677 352)	(1 775 855)	(2 767 105)

Wartość brutto kredytów na nieruchomości dla osób fizycznych w walucie (w tys. zł)

Kredyty według walut	30.09.2024	31.12.2023
CHF	596 144	815 687
EUR	21 691	24 003
PLN	19 958 662	21 146 369
USD	222	390
Razem	20 576 719	21 986 449

30.09.2024

Wartość portfela kredytowego z udziałem CHF	Wartość bilansowa brutto	w tym zaangażowania w CHF	Odpis	w tym zaangażowania w CHF
Kredyty i pożyczki udzielone				
Niebankowym podmiotom finansowym	3 540 424	-	(18 354)	-
kredyty o charakterze bieżącym	2 764 582	-	(13 708)	-
kredyty inwestycyjne	382 199	-	(4 111)	-
kredyty pozostałe	393 643	-	(535)	-
Klientom indywidualnym	33 229 417	603 564	(834 139)	(135 989)
kredyty na nieruchomości	20 576 719	596 144	(298 116)	(132 479)
kredyty pozostałe	12 652 698	7 420	(536 023)	(3 510)
Podmiotom gospodarczym	45 630 508	38 155	(1 526 391)	(10 066)
kredyty o charakterze bieżącym	20 818 279	30 049	(857 982)	(2 938)
kredyty inwestycyjne	17 433 440	8 106	(504 603)	(7 128)
kredyty pozostałe	7 378 789	-	(163 806)	-
w tym rolnikom indywidualnym	7 993 165	243	(395 592)	(17)
kredyty o charakterze bieżącym	5 151 964	243	(215 376)	(17)
kredyty inwestycyjne	2 834 026	-	(179 066)	-
kredyty pozostałe	7 175	-	(1 150)	-
Instytucjom sektora budżetowego	65 196	-	(628)	-
kredyty o charakterze bieżącym	42 775	-	(558)	-
kredyty inwestycyjne	22 189	-	(68)	-
kredyty pozostałe	232	-	(2)	-
Należności leasingowe	6 444 017	23 760	(132 786)	(14 971)
Kredyty i pożyczki, razem	88 909 562	665 479	(2 512 298)	(161 026)

31.12.2023

Wartość portfela kredytowego z udziałem CHF	Wartość bilansowa brutto	w tym zaangażowania w CHF	Odpis	w tym zaangażowania w CHF
Kredyty i pożyczki udzielone				
Niebankowym podmiotom finansowym	1 919 471	795	(13 610)	-
kredyty o charakterze bieżącym	1 677 098	795	(10 994)	-
kredyty inwestycyjne	192 911	-	(1 889)	-
kredyty pozostałe	49 462	-	(727)	-
Klientom indywidualnym	34 410 687	825 675	(866 551)	(153 953)
kredyty na nieruchomości	21 986 449	815 687	(317 536)	(149 431)
kredyty pozostałe	12 424 238	9 988	(549 015)	(4 522)
Podmiotom gospodarczym	45 700 281	36 345	(1 513 608)	(8 296)
kredyty o charakterze bieżącym	20 584 657	29 775	(870 432)	(2 087)
kredyty inwestycyjne	17 671 641	6 570	(498 413)	(6 209)
kredyty pozostałe	7 443 983	-	(144 763)	-
w tym rolnikom indywidualnym	7 765 713	131	(396 126)	-
kredyty o charakterze bieżącym	4 626 815	131	(212 116)	-
kredyty inwestycyjne	3 129 127	-	(182 775)	-
kredyty pozostałe	9 771	-	(1 235)	-
Instytucjom sektora budżetowego	58 375	-	(734)	-
kredyty o charakterze bieżącym	33 984	-	(300)	-
kredyty inwestycyjne	24 134	-	(431)	-
kredyty pozostałe	257	-	(3)	-
Należności leasingowe	6 023 019	23 887	(122 814)	(10 955)
Kredyty i pożyczki, razem	88 111 833	886 702	(2 517 317)	(173 204)

24. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	30.09.2024	31.12.2023
Kredyty preferencyjne	497 128	653 582
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	497 128	653 582

Poniżej przedstawiono porównanie, wartości godziwej kredytów preferencyjnych z ich wartością bilansową brutto, jaka zostałaby ujęta, gdyby Grupa - zgodnie z wymogiem MSSF 9 – nie dokonała wyceny tych portfeli według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

	Wartość bilansowa brutto	Wartość godziwa
30.09.2024	583 754	497 128
31.12.2023	745 213	653 582

Kredyty preferencyjne według wartości godziwej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
30.09.2024	382 793	92 681	21 654	497 128
31.12.2023	515 534	110 059	27 989	653 582

25. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

30.09.2024

Papiery wartościowe	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
emitowane przez banki krajowe	4 284 449	(54)	4 284 395
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	5 148 195	(15)	5 148 180
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego - obligacje skarbowe	20 423 662	(78)	20 423 584
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	4 155	(4 155)	-
emitowane przez jednostki samorządowe - obligacje komunalne	42 939	(72)	42 867
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	29 903 400	(4 374)	29 899 026

31.12.2023

Papiery wartościowe	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
emitowane przez banki krajowe	4 293 857	-	4 293 857
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	3 207 638	-	3 207 638
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego - obligacje skarbowe	18 696 431	(102)	18 696 329
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	4 155	(4 155)	-
emitowane przez jednostki samorządowe - obligacje komunalne	48 565	(111)	48 454
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	26 250 646	(4 368)	26 246 278

30.09.2024	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Papiery wartościowe	29 899 245	-	4 155	29 903 400
emitowane przez banki krajowe	4 284 449	-	-	4 284 449
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	5 148 195	-	-	5 148 195
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego - obligacje skarbowe	20 423 662	-	-	20 423 662
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	-	-	4 155	4 155
emitowane przez jednostki samorządowe - obligacje komunalne	42 939	-	-	42 939
Odpisy z tytułu utraty wartości papierów wartościowych:	(219)	-	(4 155)	(4 374)
emitowane przez banki krajowe	(54)	-	-	(54)
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	(15)	-	-	(15)
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego - obligacje skarbowe	(78)	-	-	(78)
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	-	-	(4 155)	(4 155)
emitowane przez jednostki samorządowe - obligacje komunalne	(72)	-	-	(72)
Papiery wartościowe netto wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	29 899 026	-	-	29 899 026
31.12.2023	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Papiery wartościowe	26 246 491	-	4 155	26 250 646
emitowane przez banki krajowe	4 293 857	-	-	4 293 857
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	3 207 638	-	-	3 207 638
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego - obligacje skarbowe	18 696 431	-	-	18 696 431
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	-	-	4 155	4 155
emitowane przez jednostki samorządowe - obligacje komunalne	48 565	-	-	48 565
Odpisy z tytułu utraty wartości papierów wartościowych:	(213)	-	(4 155)	(4 368)
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego - obligacje skarbowe	(102)	-	-	(102)
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	-	-	(4 155)	(4 155)
emitowane przez jednostki samorządowe - obligacje komunalne	(111)	-	-	(111)
Papiery wartościowe netto wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	26 246 278	-	-	26 246 278

26. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	30.09.2024	31.12.2023
	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa
Obligacje zamienne na akcje podmiotów niefinansowych	81 262	77 078
Instrumenty kapitałowe	225 136	212 974
Jednostki uczestnictwa	504	464
Certyfikaty emitowane przez podmioty niefinansowe	821	835
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	307 723	291 351

27. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

Papiery wartościowe	30.09.2024	31.12.2023
Bony pieniężne NBP	-	3 347 144
Obligacje emitowane przez banki	2 629 069	2 587 815
Obligacje skarbowe emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	4 841 971	4 988 298
Obligacje emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	10 487 370	5 711 046
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	17 958 410	16 634 303

Wycena dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody dokonywana jest w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu bieżących rynkowych stóp procentowych, z uwzględnieniem ryzyka kredytowego emitenta w wysokości odpowiadającej parametrom obserwowanym na rynku dla transakcji o podobnym ryzyku kredytowym i horyzoncie czasowym. Wycena nie uwzględnia założeń, które nie mogą być zaobserwowane bezpośrednio na rynku.

28. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne	30.09.2024	31.12.2023
Licencje	653 102	661 922
Inne wartości niematerialne	85 386	70 177
Nakłady na wartości niematerialne	193 524	203 925
Wartości niematerialne, razem	932 012	936 024

W III kwartałach 2024 roku wartość bilansowa netto nabytych przez Grupę składników „Wartości niematerialne” wynosiła 241 598 tys. zł (w III kwartałach 2023 roku wynosiła 234 129 tys. zł), natomiast wartość bilansowa netto składników zbytych i zlikwidowanych wynosiła 519 tys. zł (w III kwartałach 2023 roku wynosiła 3 730 tys. zł).

W odniesieniu do wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, tzn. będące w trakcie realizacji, Grupa na bieżąco identyfikuje przesłanki utraty wartości.

Grupa według stanu na 30 września 2024 roku posiadała istotne zobowiązania umowne zaciągnięte w kwocie 32 631 tys. zł w związku z nabyciem wartości niematerialnych (14 541 tys. zł według stanu na 31 grudnia 2023 roku).

29. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rzeczowe aktywa trwałe	30.09.2024	31.12.2023
Środki trwałe, w tym:	381 430	384 190
grunty i budynki	74 287	77 992
sprzęt informatyczny	143 478	130 851
wyposażenie biurowe	36 875	40 197
pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	126 790	135 150
Środki trwałe w budowie	4 302	19 004
Prawo do użytkowania, w tym:	530 157	556 729
grunty i budynki	498 893	524 363
pojazdy samochodowe	29 925	30 473
sprzęt informatyczny	1 209	1 579
pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	130	314
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	915 889	959 923

W III kwartałach 2024 roku wartość bilansowa netto nabytych przez Grupę składników „Rzeczowe aktywa trwałe” wynosiła 71 359 tys. zł (w III kwartałach 2023 roku wynosiła 60 409 tys. zł), natomiast wartość bilansowa netto składników zbytych i zlikwidowanych wynosiła 3 193 tys. zł (w III kwartałach 2023 roku wynosiła 7 877 tys. zł).

Grupa według stanu na 30 września 2024 roku posiadała istotne zobowiązania umowne zaciągnięte w kwocie 13 190 tys. zł w związku z nabyciem rzeczowych aktywów trwałych (7 209 tys. zł według stanu na 31 grudnia 2023 roku).

30. LEASING

Grupa jako leasingobiorca

Grupa jest stroną umów leasingu w zakresie bazowych składników aktywów takich, jak:

- nieruchomości,
- pojazdy samochodowe,
- grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów,
- wpłatomaty,
- elementy wyposażenia,
- sprzęt IT.

Okres leasingu pojazdów samochodowych wynosi od 1 do 5 lat. Umowy zawierają opcje przedłużenia. Grupa zawiera również umowy leasingu zwrotnego w odniesieniu do pojazdów samochodowych.

Grupa jest również stroną umów leasingu nieruchomości. Umowy te są zawierane na czas określony od 1 roku do 30 lat oraz na czas nieokreślony. W przypadku umów na czas nieokreślony Grupa ustala okres leasingu w oparciu o okres wypowiedzenia umowy. Umowy przewidują zmienne opłaty leasingowe zależne od indeksu (np. GUS, HICP).

Grupa posiada także umowy leasingu gruntu na czas nieoznaczony oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na okres od 40 do 100 lat. Opłaty leasingowe są waloryzowane zgodnie z ustawą o gospodarce gruntami.

	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Koszty leasingu ujęte w rachunku zysków i strat	(101 492)	(104 617)
koszty odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu	(17 588)	(21 821)
koszty amortyzacji aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(83 637)	(81 871)
koszty związane z leasingiem krótkoterminowym (ujęte w kosztach administracyjnych)	(267)	(925)
Niedzdykontowane opłaty leasingowe według terminów zapadalności	30.09.2024	31.12.2023
Do jednego roku	134 646	138 150
Powyżej 1 roku do 5 lat	386 229	411 464
Powyżej 5 lat	159 659	183 158
Razem	680 534	732 772
	30.09.2024	31.12.2023
Wartość księgową zobowiązań z tytułu zdyskontowanych opłat leasingowych	592 256	626 269

31. INNE AKTYWA

Inne aktywa:	30.09.2024	31.12.2023
Należności z tytułu umów z klientami:		
dłużnicy różni	590 739	351 989
przychody do otrzymania	141 634	103 570
rozliczenia z tytułu kart płatniczych	60 095	18 449
rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	1 513	4 281
Pozostałe:		
rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	85 327	236 944
koszty do rozliczenia w czasie	102 457	67 513
rozrachunki z tytułu podatków i świadczeń publiczno-prawnych	36 138	26 500
pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	40 140	23 637
pozostałe	72 050	91 290
Inne aktywa brutto, razem	1 130 093	924 173
Odpisy aktualizujące wartość należności od dłużników różnych	(77 654)	(74 412)
Inne aktywa netto, razem	1 052 439	849 761
w tym aktywa finansowe*	700 160	560 888

*Do aktywów finansowych zaliczono wszystkie pozycje Innych aktywów z wyłączeniem: Przychody do otrzymania, Koszty do rozliczenia w czasie, Rozrachunki z tytułu podatków i świadczeń publiczno-prawnych, Pozostałe

32. ZOBOWIĄZANIA WOBEC INNYCH BANKÓW

Zobowiązania wobec innych banków	30.09.2024	31.12.2023
Rachunki bieżące	718 533	436 509
Depozyty międzybankowe	-	78 280
Kredyty i pożyczki otrzymane	7 440 796	7 301 816
Inne zobowiązania	1 188 750	1 242 789
Zobowiązania wobec innych banków, razem	9 348 079	9 059 394

W pozycji „Inne zobowiązania” zaprezentowano również zobowiązania wobec banków z tytułu zabezpieczeń pieniężnych w kwocie 1 173 217 tys. zł (31.12.2023 r. w kwocie 1 235 899 tys. zł).

W III kwartałach 2024 roku oraz w całym roku 2023 nie doszło do złamania postanowień umownych i kowenantów związanych z sytuacją finansową Grupy i obowiązkami informacyjnymi. Wysoka inflacja oraz zmiany stóp procentowych nie stanowiły dla Grupy ryzyka złamania zapisów umownych w umowach długoterminowych, jakie Grupa ma podpisane.

33. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

Zobowiązania wobec klientów	30.09.2024	31.12.2023
Niebankowe podmioty finansowe	4 790 024	5 529 372
Rachunki bieżące	2 055 422	2 753 139
Depozyty terminowe	2 274 194	2 313 749
Kredyty i pożyczki otrzymane	449 717	460 893
Inne zobowiązania	10 691	1 591
Klienci indywidualni	51 284 755	50 355 270
Rachunki bieżące	27 409 705	25 698 063
Depozyty terminowe	23 354 781	24 136 350
Inne zobowiązania	520 269	520 857
Podmioty gospodarcze	62 706 897	68 902 480
Rachunki bieżące	46 766 389	54 023 525
Depozyty terminowe	15 408 221	14 340 423
Inne zobowiązania	532 287	538 532
w tym rolnicy indywidualni	3 780 905	4 455 559
Rachunki bieżące	3 579 436	4 161 313
Depozyty terminowe	186 702	278 769
Inne zobowiązania	14 767	15 477
Instytucje sektora budżetowego	3 766 226	2 387 709
Rachunki bieżące	1 972 456	2 123 185
Depozyty terminowe	1 791 936	263 477
Inne zobowiązania	1 834	1 047
Zobowiązania wobec klientów, razem	122 547 902	127 174 831

Na koniec września 2024 r. zobowiązania wobec Klientów wynosiły 122 547 902 tys. zł i były niższe o 4 626 929 tys. zł, tj. o 3,6%, w porównaniu do końca grudnia 2023 r.

W układzie podmiotowym spadek dotyczył przede wszystkim zobowiązań wobec podmiotów gospodarczych (stan na 30 września 2024 r. wyniósł 62 706 897 tys. zł), których wolumen zmniejszył się o 6 195 583 tys. zł, tj. o 9,0%, w porównaniu do stanu na koniec 2023 r., głównie w wyniku spadku środków na rachunkach bieżących (o 7 257 136 tys. zł), który został częściowo zrekompensowany przez wzrost depozytów terminowych (o 1 067 798 tys. zł). Udział tego segmentu w strukturze zobowiązań wobec Klientów ogółem wyniósł 51,2% wobec 54,2% na koniec grudnia 2023 r.

Spadek wolumenów depozytowych został odnotowany również w grupie niebankowych podmiotów finansowych, których stan na koniec września 2024 r. wyniósł 4 790 024 tys. zł i był o 739 348 tys. zł, tj. o 13,4%, niższy w stosunku do końca roku ubiegłego.

Jednocześnie, wzrosły wolumeny zobowiązań instytucji sektora budżetowego (o 1 378 517 tys. zł, tj. o 57,7%) oraz Klientów indywidualnych (o 929 485 tys. zł, tj. o 1,8%) w stosunku do końca grudnia 2023 r. Udział depozytów Klientów indywidualnych w strukturze zobowiązań wobec Klientów ogółem wyniósł 41,8% wobec 39,6% na koniec grudnia 2023 r.

Udział rachunków bieżących w strukturze zobowiązań wobec Klientów ogółem wyniósł na koniec września 2024 r. 63,8%, odnotowując spadek o 2,7 p.p. w porównaniu do końca grudnia 2023 r. Środki zdeponowane na rachunkach bieżących wyniosły 78 203 972 tys. zł i zmniejszyły się o 6 393 940 tys. zł, tj. o 7,6%. Na spadek ten wpłynęło głównie zmniejszenie wolumenu podmiotów gospodarczych (o 7 257 136 tys. zł, tj. o 13,4%), częściowo zniwelowane wzrostem wolumenu Klientów indywidualnych (o 1 711 642 tys. zł, tj. o 6,7%).

Udział depozytów terminowych w strukturze zobowiązań wobec Klientów w analizowanym okresie wyniósł 34,9% i wzrósł o 2,7 p.p. w porównaniu do końca grudnia 2023 r. Wartościowo lokaty terminowe wzrosły o 1 775 133 tys. zł do poziomu 42 829 132 tys. zł, tj. o 4,3% w porównaniu do końca grudnia 2023 r.

Udział innych zobowiązań oraz kredytów i pożyczek otrzymanych łącznie w strukturze zobowiązań wobec Klientów wyniósł 1,2% i pozostał na niezmiennym poziomie w porównaniu do końca grudnia 2023 r. Ich wolumen ogółem wyniósł 1 514 798 tys. zł.

34. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

	30.09.2024	31.12.2023
Dłużne papiery wartościowe	-	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Stan na początek okresu	-	364 633
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	(364 427)
Zmiana z tytułu dyskonta, odsetek, prowizji i opłat od dłużnych papierów wartościowych rozliczanych według ESP, różnic kursowych	-	(206)
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	-	-

W grudniu 2017 roku spółka BGZ Poland ABS1 DAC (SPV) wyemitowała obligacje na łączną kwotę 2 180 850 tys. zł z maksymalnym pierwotnym terminem wykupu do 27 kwietnia 2032 roku. Zabezpieczenie spłaty obligacji stanowiły należności z tytułu kredytów i pożyczek będące przedmiotem sekurytyzacji. Transakcja sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych i samochodowych została zakończona w marcu 2023 roku.

35. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

Zobowiązania podporządkowane	30.09.2024	31.12.2023
	4 302 463	4 336 072
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Stan na początek okresu	4 336 072	4 416 887
Zmiana z tytułu odsetek, prowizji i opłat rozliczanych według ESP	3 406	169
Różnice kursowe	(37 015)	(79 675)
Stan na koniec okresu	4 302 463	4 337 381

36. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Pozostałe zobowiązania	30.09.2024	31.12.2023
Zobowiązania z tytułu umów z klientami		
Wierzyciele różni	338 633	207 482
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	381 596	170 210
Przychody przyszłych okresów	72 708	76 655
Rozliczenia z tytułu umów rachunków powierniczych	529	484
Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	22 030	22 979
Pozostałe zobowiązania		
Rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	1 041 355	658 732
Rezerwy na koszty rzeczowe	647 216	613 574
Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	209 055	242 295
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	44 381	43 959
Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne	69 397	65 192
Pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	29 639	28 064
Pozostałe	47 682	62 264
Pozostałe zobowiązania, razem	2 904 221	2 191 890
w tym zobowiązania finansowe *	1 813 782	1 087 951

*Do zobowiązań finansowych zaliczono wszystkie pozycje Pozostałych zobowiązań z wyłączeniem: Przychody przyszłych okresów, Rezerwy na koszty rzeczowe, Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników, Rezerwa na niewykorzystane urlopy, Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne, Pozostałe.

37. REZERWY

	30.09.2024	31.12.2023
Rezerwa na restrukturyzację	45 643	64 050
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	24 621	20 783
Oczekiwane straty kredytowe na zobowiązania warunkowe	191 814	141 931
Rezerwa na sprawy sporne i podobne zobowiązania	1 590 429	1 282 655
Pozostałe rezerwy	31 520	31 951
Rezerwy, razem	1 884 027	1 541 370
Zmiana stanu rezerw na restrukturyzację	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Wartość bilansowa na początek okresu	64 050	45 843
Utworzenie rezerwy	-	1 874
Wykorzystanie rezerw	(18 407)	(11 747)
Wartość bilansowa na koniec okresu	45 643	35 970
Zmiana stanu rezerw na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Wartość bilansowa na początek okresu	20 783	18 994
Utworzenie rezerw	4 921	5 642
Wykorzystanie rezerw	(571)	(375)
Rozwiązanie rezerw	(512)	(1 055)
Wartość bilansowa na koniec okresu	24 621	23 206
Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych na zobowiązania warunkowe	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Wartość bilansowa na początek okresu	141 931	99 657
Utworzenie rezerwy	42 529	45 426
Rozwiązanie rezerwy	(15 825)	(10 704)
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	23 986	(16 274)
Inne zmiany	(807)	(525)
Wartość bilansowa na koniec okresu	191 814	117 580

Zmiana stanu rezerw na sprawy sporne i podobne zobowiązania	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
	okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023 przekształcone*
Wartość bilansowa na początek okresu	1 282 655	642 487
Utworzenie rezerwy	465 008	981 216
Wykorzystanie rezerw	(124 574)	(447 216)
Rozwiązanie rezerwy	(6 858)	(34 240)
Zmiany netto rezerw związane z ponownym przeliczeniem ruchów na rezerwach w okresie	-	(364 215)
Inne zmiany w tym różnice kursowe	(25 802)	23 071
Wartość bilansowa na koniec okresu	1 590 429	801 103

Według stanu na 30 września 2024 r. na saldo rezerw na sprawy sporne i podobne zobowiązania składały się następujące tytuły: rezerwy na postępowania sądowe dotyczące kredytów hipotecznych w CHF 1 463 611 tys. zł, rezerwy na zwrot prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu 47 257 tys. zł i rezerwy na pozostałe sprawy sporne i podobne zobowiązania 79 560 tys. zł.

Zmiana stanu pozostałych rezerw	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
	okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Wartość bilansowa na początek okresu	31 951	8 290
Utworzenie rezerwy	21	4 685
Wykorzystanie rezerw	(45)	(21)
Rozwiązanie rezerw	(407)	-
Wartość bilansowa na koniec okresu	31 520	12 954

38. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	30.09.2024	31.12.2023
Kasa i środki w Banku Centralnym (Nota 19)	9 803 988	6 883 586
Rachunki bieżące banków i inne należności	4 617 206	8 918 103
Lokaty międzybankowe	2 025 618	72 837
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	16 446 812	15 874 526

39. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI

W Banku obowiązuje „Polityka wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku BNP Paribas S.A.”.

Zasady i założenia zawarte w Polityce gwarantują istnienie racjonalnej, zrównoważonej i podlegającej kontroli polityki wynagradzania, zgodnej z akceptowanym poziomem ryzyka, ze standardami i wartościami Banku oraz z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w szczególności z Rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach oraz zaleceniami zawartymi w Dyrektywie CRD5.

Zgodnie z obowiązującą „Polityką wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku BNP Paribas S.A.” od 2020 roku (z wyłączeniem osób, które zakończyły współpracę z Bankiem) obowiązującym instrumentem finansowym, w którym wypłacana jest część wynagrodzenia zmiennego są akcje zwykłe (zmiana z akcji fantomowych).

Wynagrodzenie zmienne za 2022 rok podlegające konwersji na instrument finansowy zostało przyznane w akcjach rzeczywistych Banku.

9 grudnia 2021 roku Rada Nadzorcza zatwierdziła zmodyfikowaną Politykę wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Zmiany polegały przede wszystkim na dostosowaniu zapisów Polityki do Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach oraz wytycznych zawartych w Dyrektywie CRD5 i polegały m. in na wydłużeniu okresu odroczenia.

Program oparty na akcjach fantomowych

Na dzień 31 grudnia 2019 roku obowiązywał program wypłaty wynagrodzenia zmiennego przyznawanego w formie instrumentu finansowego - akcje fantomowe, którego rozliczenie będzie następowało w kolejnych okresach.

Wynagrodzenie zmienne, przyznane w akcjach fantomowych, wypłacane jest jako ekwiwalent pieniężny o wartości odpowiadającej ilości przyznanych akcji. Wypłata następuje po upływie okresu retencji.

Instrumenty finansowe (akcje fantomowe) – zmiany w programie w III kwartałach 2024 roku.

	30.09.2024		31.12.2023	
	Instrument finansowy		Instrument finansowy	
	liczba	wartość (tys. zł)	liczba	wartość (tys. zł)
Stan na początek okresu	3 262	203	38 166	2 897
wykonane w danym okresie	(3 262)	(203)	(34 904)	(1 953)
aktualna wycena*	-	-	-	(741)
Stan na koniec okresu	-	-	3 262	203

*zmiana wartości pozostających do realizacji akcji fantomowych zgodnie z aktualną ceną realizacji akcji fantomowych

W I kwartale 2024 roku program oparty na akcjach fantomowych został rozliczony w całości.

Poniższa tabela przedstawia warunki planu nabywania akcji fantomowych w roku 2024.

Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych
Data ogłoszenia programu	21 czerwca 2012 – wejście w życie Uchwały Rady Nadzorczej zatwierdzającej Politykę Wynagradzania.
Data rozpoczęcia przyznania akcji fantomowych	29 lutego 2024 roku
Data zakończenia przyznania akcji fantomowych	6 marca 2024 roku

Program oparty na akcjach Banku

W Banku obowiązuje program wypłaty wynagrodzenia zmiennego przyznawanego pracownikom Banku mającym istotny wpływ na profil ryzyka w ramach programu opartego na akcjach Banku. Wynagrodzenie zmienne jest podzielone na część przyznaną w formie instrumentu finansowego (akcje Banku) oraz pozostałą część przyznaną w formie pieniężnej.

Przyznanie prawa do wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku następuje poprzez wydanie warrantów subskrypcyjnych w liczbie odpowiadającej liczbie przyznanych akcji, jeden warrant uprawnia do objęcia jednej akcji. Wypłata wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku, tj. objęcie akcji Banku w drodze realizacji praw z warrantów subskrypcyjnych, następuje po upływie okresu retencji.

Bank będzie przyznawać uczestnikom Programu Motywacyjnego warrantów subskrypcyjne, z których wynikać będzie prawo do objęcia nowych akcji Banku Serii M oraz Serii N wyemitowanych przez Bank w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego. Prawa do objęcia akcji Serii M i N będą przyznawane z uwzględnieniem określonych w Polityce wynagradzania i regulaminach przyjętych na jej podstawie zasad podziału wynagrodzenia zmiennego na część nieodroczoną i część odroczoną. Akcje Serii M i Serii N będą stanowić składnik wynagrodzenia zmiennego dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021.

W celu realizacji Programu Motywacyjnego Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło również uchwały w sprawie emisji warrantów subskrypcyjnych oraz warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji Serii M oraz akcji Serii N, pozbawienia dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru warrantów subskrypcyjnych oraz prawa poboru akcji Serii M oraz akcji Serii N, zmiany Statutu Banku oraz dematerializacji i ubiegania się o dopuszczenie akcji Serii M oraz akcji Serii N do obrotu na rynku regulowanym.

Wysokość oraz podział na część nieodroczoną i odroczoną wynagrodzenia zmiennego dla pracowników zidentyfikowanych jako MRT ustalana jest zgodnie z obowiązującą w Banku Polityką wynagradzania i regulaminami przyjętymi na jej podstawie. Regulaminy zawierają informację o poziomach premii rocznej przypisanych do poszczególnych ocen:

1. część stanowiąca co najmniej 50% jest przypisywana w formie akcji Banku (które zostaną objęte w drodze wykonania praw z warrantów subskrypcyjnych);
2. część wynagrodzenia zmiennego nie mniejsza niż 40% tego wynagrodzenia podlega odroczeniu. Okres odroczenia wynosi co najmniej 5 lat dla Kadry kierowniczej wyższego szczebla i co najmniej 4 lata i maksymalnie 5 lat dla pracowników innych niż Kadra kierownicza wyższego szczebla. Maksymalny 5 letni okres odroczenia stosowany jest w przypadku przypisania Wynagrodzenia Zmiennego, którego wysokość przekracza kwotę szczególnie wysoką.

W celu zapewnienia jednolitych i zgodnych z prawem warunków nabywania prawa do wynagrodzenia i jego wypłaty, osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka Banku wynagrodzenie wypłacane jest z uwzględnieniem zasad adekwatności, proporcjonalności i niedyskryminacji.

Zasady obowiązujące w Banku uwzględniają możliwość wstrzymania lub ograniczenia wypłaty wynagrodzenia zmiennego w przypadku, gdy Bank nie spełnia wymogu połączonego bufora:

1. Zakazane jest wypłacanie przypisanego wynagrodzenia zmiennego ponad maksymalną kwotę podlegającą wypłacie (tzw. MDA) w sytuacji, w której Bank nie spełnia wymogu połączonego bufora w rozumieniu i na zasadach określonych w art. 55 i 56 Ustawy o nadzorze *makroostrożnościowym*.
2. W przypadku, gdy Bank nie spełnia wymogu połączonego bufora, wówczas przed obliczeniem MDA, Bank:
 - nie podejmuje zobowiązań w zakresie wypłat wynagrodzenia zmiennego lub uznaniowych świadczeń emerytalnych;
 - nie dokonuje wypłat wynagrodzenia zmiennego, jeżeli zobowiązanie do ich wypłaty powstało w okresie, w którym Bank nie spełniał wymogu połączonego bufora.

W przypadku ustania stosunku prawnego łączącego Bank oraz daną osobę mającą istotny wpływ na profil ryzyka Banku lub w przypadku, gdy stanowisko zostanie wykluczone z wykazu, wynagrodzenie jest wypłacane pod warunkiem spełniania wymagań określonych w Polityce wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku BNP Paribas Bank Polska S.A.

Osoba jest uprawniona do wynagrodzenia zmiennego pod warunkiem, że nie postawiono jej zarzutów i nie podlega sankcjom karnym lub dyscyplinarnym.

W 2024 roku na poczet przyznanego wynagrodzenia zmiennego za rok 2019, 2020, 2021, 2022 i 2023 oraz w związku z prognozą wynagrodzenia zmiennego za 2024, które będzie przyznane w 2025 roku, w części dotyczącej akcji do wydania w przyszłości Bank ujął w kapitałach kwotę 5 178 tys. zł. Jednocześnie w kapitałach pozostaje zaewidencjonowana kwota 26 046 tys. zł (ujęta w latach poprzednich).

Instrumenty finansowe (akcje - część odroczone) zmiany w III kwartałach 2024 i w 2023 roku ustalone w ramach odroczonej części wynagrodzenia zmiennego za lata 2019, 2020, 2021, 2022 i 2023 zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

	30.09.2024		31.12.2023	
	Instrument finansowy		Instrument finansowy	
	liczba	wartość (tys. zł)	liczba	wartość (tys. zł)
Stan na początek okresu	142 158	8 750	121 760	8 487
przyznane w danym okresie	34 426	3 412	57 711	2 802
wykonane w danym okresie	(44 608)	(3 075)	(37 151)	(2 528)
wygasłe w danym okresie	-	-	(162)	(11)
Stan na koniec okresu	131 976	9 087	142 158	8 750

Poniższa tabela przedstawia warunki Planu Nabywania Akcji/Warrantów w roku 2024.

Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje w formie akcji
Data ogłoszenia programu	31 stycznia 2020 – wejście w życie Uchwały Rady Nadzorczej zatwierdzającej Politykę Wynagradzania.
Data rozpoczęcia przyznania akcji	29 lutego 2024 roku
Data zakończenia przyznania akcji	2 kwietnia 2024 roku

40. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

Przepływy z działalności operacyjnej – inne korekty	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
	okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Różnice kursowe od zobowiązań podporządkowanych	(37 015)	(5 595)
Wycena papierów wartościowych ujętych w rachunku zysków i strat	(184 139)	(6 535)
Odpis na papiery wartościowe	6	(40 588)
Pozostałe korekty	7 850	23 121
Przepływy z działalności operacyjnej – inne korekty, razem	(213 298)	(29 597)

41. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych.

Zobowiązania warunkowe	30.09.2024	31.12.2023
Udzielone zobowiązania warunkowe	50 289 823	50 888 418
zobowiązania dotyczące finansowania	35 047 085	34 470 777
zobowiązania gwarancyjne	15 242 738	16 417 641
Otrzymane zobowiązania warunkowe	55 741 758	57 137 307
zobowiązania o charakterze finansowym	8 049 838	8 176 478
zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	47 691 920	48 960 829

42. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań Grupa klasyfikuje do następujących kategorii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio lub pośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny, w przypadku których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Grupa dokonuje okresowej oceny (co najmniej raz na kwartał) przyporządkowania poszczególnych aktywów i zobowiązań do poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej. Podstawą klasyfikacji do poszczególnych poziomów hierarchii wyceny są dane wejściowe użyte do wyceny, czyli kwotowania rynkowe lub inne informacje. O klasyfikacji aktywa lub zobowiązania do danego poziomu hierarchii decyduje najniższy poziom danych wejściowych użytych do wyceny, mających istotny wpływ na wyznaczenie wartości godziwej.

W przypadku zmiany użytych danych wejściowych na dane o innym poziomie, np. w wyniku zmian metodyki wyceny lub zmian źródeł danych rynkowych, Grupa dokonuje transferu aktywa lub zobowiązania do właściwego poziomu wyceny w okresie sprawozdawczym, w którym ta zmiana nastąpiła.

W III kwartałach 2024 roku nie dokonywano zmian w zasadach klasyfikacji do poziomów wyceny.

Na dzień 30 września 2024 r. poszczególne instrumenty zostały zaliczone do następujących poziomów wycen:

- 1) do pierwszego: obligacje skarbowe i obligacje emitowane przez Europejski Bank Inwestycyjny (wartość godziwą ustala się bezpośrednio poprzez odniesienie do publikowanych notowań cen z aktywnego rynku), akcje notowane na giełdach,
- 2) do drugiego: obligacje emitowane przez PFR, opcje na stopę procentową w EUR, USD i GBP, opcje walutowe zapadające w ciągu 2 lat, bazowe swapy procentowo-walutowe denominowane w walutach G7 zapadające w ciągu 15 lat, bazowe swapy procentowo-walutowe denominowane w pozostałych walutach zapadające w ciągu 10 lat, kontrakty FRA zapadające w ciągu 2 lat, transakcje FX Forward, NDF i FX swap denominowane w walutach G7 zapadające w ciągu 10 lat, transakcje FX Forward, NDF i FX swap denominowane w pozostałych walutach zapadające w ciągu 3 lat, swapy towarowe zapadające w ciągu 1 roku, swapy procentowe denominowane w walutach G7, swapy procentowe denominowane w pozostałych walutach zapadające w ciągu 10 lat, instrumenty strukturyzowane (których wartość godziwą ustala się wykorzystując techniki wyceny oparte na dostępnych, weryfikowalnych danych rynkowych),
- 3) do trzeciego: opcje na stopę procentową w PLN, opcje walutowe o terminie zapadalności powyżej 2 lat, bazowe swapy procentowo-walutowe denominowane w walutach G7 o terminie zapadalności powyżej 15 lat, bazowe swapy procentowo-walutowe denominowane w innych walutach o terminie zapadalności powyżej 10 lat, kontrakty FRA o terminie zapadalności powyżej 2 lat, transakcje FX Forward, NDF i FX swap denominowane w walutach G7 o terminie zapadalności powyżej 10 lat, transakcje FX Forward, NDF i FX swap denominowane w pozostałych walutach o terminie zapadalności powyżej 3 lat, swapy towarowe o terminie zapadalności powyżej 1 roku, swapy procentowe denominowane w innych walutach niż G7 o terminie zapadalności powyżej 10 lat, instrumenty strukturyzowane (których wartość godziwą ustala się stosując techniki (modele) wyceny nieoparte na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych), a także te instrumenty pochodne, na które utworzono korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego (Fair Value Correction lub Credit Value Adjustment o istotnej wysokości) oraz obligacje korporacyjne poza notowanymi na rynku CATALYST, akcje nienotowane na GPW i innych giełdach, kredyty preferencyjne (wartość godziwą ustala się przy zastosowaniu technik wyceny nieopartych na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych, czyli w pozostałych przypadkach niż opisane w punktach 1 i 2).

W tabeli poniżej przedstawiono podział aktywów i zobowiązań prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej na trzy kategorie:

30.09.2024	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
Aktywa wyceniane według wartości godziwej	17 959 481	2 547 221	1 149 692	21 656 394
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 337 965	410 449	2 748 414
Instrumenty zabezpieczające	-	144 719	-	144 719
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	17 958 410	-	-	17 958 410
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 071	64 537	242 115	307 723
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	497 128	497 128
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	-	3 142 876	229 833	3 372 709
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 336 458	229 833	2 566 291
Instrumenty zabezpieczające	-	806 418	-	806 418

31.12.2023	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
Aktywa wyceniane według wartości godziwej	16 635 185	2 786 082	1 387 057	20 808 324
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 644 854	501 891	3 146 745
Instrumenty zabezpieczające	-	82 343	-	82 343
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	16 634 303	-	-	16 634 303
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	882	58 885	231 584	291 351
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	653 582	653 582
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	-	3 304 198	439 609	3 743 807
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 499 387	365 888	2 865 275
Instrumenty zabezpieczające	-	804 811	73 721	878 532

Nie zanotowano przypadków zmiany poziomu wycen z 1 na 2, 1 na 3, 2 na 1, 2 na 3 oraz 3 na 1.

W III kwartałach 2024 roku zanotowano 140 przypadków instrumentów pochodnych, dla którego poziom wyceny zmienił się z 3 na 2 (skrócenie czasu do zapadalności).

W poniższej tabeli przedstawiono wycenę tych transakcji na początek i koniec okresu raportowego:

30.09.2024	Pochodne instrumenty finansowe - aktywa	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania
Stan na początek okresu	189 288	295 563
Stan na koniec okresu	225 387	329 943

Wartość godziwą instrumentów finansowych z poziomu 2 oraz 3 ustala się stosując techniki wyceny zgodne z praktyką rynkową, których parametryzacja dokonywana jest na podstawie wiarygodnych źródeł danych. Stosowane techniki wyceny to modele wyceny (np. Blacka-Scholesa), dyskontowanie przepływów pieniężnych, estymacja płaszczyzn zmienności.

Dane wejściowe do wyceny instrumentów klasyfikowanych do poziomu 2 oraz 3 obejmują kursy walutowe, krzywe stóp procentowych, stawki referencyjne, zmienności kursów walutowych, stawek referencyjnych oraz indeksów giełdowych i cen akcji, punkty swapowe, basis spready, wartości indeksów giełdowych oraz ceny futures.

W przypadku instrumentów finansowych zakwalifikowanych do poziomu 3, parametrami nieobserwowalnymi są oszacowania obejmujące kwotowania rynkowe, które nie są obserwowalne i nie mogą być potwierdzone obserwowalnymi danymi we wspólnie notowanych przedziałach, marże na ryzyko kredytowe i ryzyko płynności, prawdopodobieństwa niewypłacalności, stopy odzysku oraz premie i dyskonta pokrywające inne ryzyka specyficzne dla wycenianego instrumentu.

Poniżej przedstawiono zestawienie zmian wyceny aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do poziomu 3, a także kwoty odniesione do rachunku zysków i strat.

Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Pochodne instrumenty finansowe - aktywa	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania	Instrumenty zabezpieczające - zobowiązania
Stan na początek okresu	501 891	885 166	365 888	73 721
Łączne zyski / straty ujęte w:	(91 442)	11 474	(136 055)	(73 721)
rachunku zysków i strat	(91 442)	11 474	(136 055)	(73 721)
Nabycie	-	2 258	-	-
Rozliczenie / Wygaśnięcie	-	(159 655)	-	-
Stan na koniec okresu	410 449	739 243	229 833	-
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu	(91 442)	11 474	(136 055)	(73 721)

Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023	Pochodne instrumenty finansowe - aktywa	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania	Instrumenty zabezpieczające - zobowiązania
Stan na początek okresu	266 207	1 185 674	262 516	115 074
Łączne zyski / straty ujęte w:	(21 464)	6 306	48 528	(32 525)
rachunku zysków i strat	(21 464)	6 306	48 528	(32 525)
Nabycie	-	30 103	-	-
Rozliczenie / Wygaśnięcie	-	(261 571)	-	-
Stan na koniec okresu	244 743	960 512	311 044	82 549
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu	(21 464)	6 306	48 528	(32 525)

Poniżej przedstawiono wpływ nieobserwowalnych czynników na wartość instrumentów finansowych sklasyfikowanych do poziomu trzeciego.

Rodzaj instrumentu	30.09.2024		30.12.2023	
	wartość godziwa według		wartość godziwa według	
	scenariusza pozytywnego	scenariusza negatywnego	scenariusza pozytywnego	scenariusza negatywnego
Instrumenty pochodne ¹	183 293	178 336	66 431	62 830
Obligacje komercyjne ²	72 305	71 574	68 707	67 866
Akcje i udziały ³	168 897	152 811	162 231	146 780
Kredyty ⁴	501 630	492 694	660 339	646 936

¹scenariusz: zmiana rationgu o +3/-3 stopnie

²scenariusz: zmiana spreadu kredytowego o -50bp/+50bp

³scenariusz: zmiana wartości wyceny o +5%/-5%

⁴scenariusz: zmiana stopy dyskontowej o -50bp/+50bp

Grupa przeprowadza wyliczenia wartości godziwej dyskontując wszystkie kontraktowe przepływy transakcji przy użyciu charakterystycznych dla każdej grupy transakcji krzywych stóp procentowych. W przypadku produktów nieposiadających harmonogramu spłat przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej transakcji lub, w przypadku produktów odnawialnych, stosuje się krzywe osądu wynikające z profilu płynnościowego tych produktów oraz oczekiwany behawioralny okres trwania tych ekspozycji.

Krzywa stóp procentowych wykorzystywana do obliczenia wartości godziwej zobowiązań (np. depozytów klientów, depozytów międzybankowych) i należności (np. kredytów klientów, lokat międzybankowych) Grupy składa się z:

- krzywej stóp procentowych wolnej od ryzyka kredytowego,
- kosztu pozyskania źródeł finansowania ponad wolną od ryzyka krzywą stóp procentowych,
- marży rynkowej będącej odzwierciedleniem ryzyka kredytowego w przypadku należności.

Przy konstruowaniu krzywej rentowności do wyznaczania wartości godziwej kredytów dokonuje się podziału kredytów na podportfele w zależności od typu i waluty produktu oraz rodzaju klienta. Dla każdego wyodrębnionego podportfela wyznacza się marżę uwzględniającą ryzyko kredytowe. Marża ta wyznaczana jest z wykorzystaniem parametrów ryzyka kredytowego danego klienta wyznaczanych w procesie wyliczenia utraty wartości instrumentów finansowych.

W przypadku wszystkich kategorii parametrem nieobserwowalnym jest bieżąca marża na ryzyko kredytowe oraz bieżąca marża płynności, których wartości nie są kwotowane na aktywnym rynku.

W poniższej tabeli przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według ich wartości godziwej, a także poziom klasyfikacji wyceny.

30.09.2024	Wartość księgową	Wartość godziwa	Poziom
Aktywa finansowe			
Kasa i środki w Banku Centralnym	9 803 988	9 803 988	3
Należności od banków	7 456 430	7 135 761	2,3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	86 397 264	85 766 749	3
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	29 899 026	28 397 756	1,3
Inne aktywa finansowe	700 160	700 160	3
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania wobec banków	9 348 079	9 849 355	3
Zobowiązania wobec klientów	122 547 902	121 922 504	3
Zobowiązania podporządkowane	4 302 463	4 924 736	3
Zobowiązania z tytułu leasingu	592 256	592 256	3
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 813 782	1 813 782	3

31.12.2023	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Poziom
Aktywa finansowe			
Kasa i środki w Banku Centralnym	6 883 586	6 883 586	3
Należności od banków	17 963 948	17 199 576	2,3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	85 594 516	85 087 371	3
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	26 246 278	24 303 218	1,3
Inne aktywa finansowe	560 888	560 888	3
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania wobec banków	9 059 394	9 760 010	2,3
Zobowiązania wobec klientów	127 174 831	126 262 678	3
Zobowiązania podporządkowane	4 336 072	5 038 080	3
Zobowiązania z tytułu leasingu	626 269	626 269	3
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 087 951	1 087 951	3

1) Należności i zobowiązania od banków

Należności i zobowiązania od banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa lokat/depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

2) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Szacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek stanowi zdyskontowaną kwotę przyszłych przepływów środków pieniężnych do otrzymania przy zastosowaniu bieżących stóp rynkowych skorygowanych o koszt finansowania oraz o rzeczywiste lub oszacowane marże na ryzyko kredytowe.

Wartość godziwa kredytów i pożyczek objętych Ustawą o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom uwzględnia wpływ zmian w harmonogramach spłat wynikających z wprowadzenia wakacji kredytowych.

3) Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie została ustalona poprzez odniesienie do publikowanych notowań cen z aktywnego rynku dla notowanych papierów wartościowych (pierwszy poziom wyceny lub drugi poziom wyceny, w przypadku obniżonej płynności). Natomiast dla nienotowanych papierów wartościowych wartość godziwa została ustalona przy zastosowaniu technik wyceny nieopartych na dostępnych danych rynkowych (trzeci poziom wyceny).

4) Zobowiązania z tytułu pożyczki podporządkowanej

Zobowiązania obejmują pożyczki podporządkowane. Wartość godziwa pożyczki o zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

5) Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym skorygowanych o rzeczywisty koszt pozyskania środków w ciągu ostatnich 3 miesięcy. W przypadku depozytów na żądanie przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest ich wartości bilansowej.

6) Zobowiązania z tytułu leasingu

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu leasingu została przyjęta w ich wartości bilansowej.

43. SPRZEDAŻ NALEŻNOŚCI

W III kwartałach 2024 roku Grupa zawarła umowy dotyczące sprzedaży z portfela detalicznego, MSP i korporacyjnego.

Wartość bilansowa brutto sprzedanego portfela wycenianego w zamortyzowanym koszcie wynosiła 185 333 tys. zł, wysokość utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości wynosiła 123 956 tys. zł.

Cena umowna sprzedaży tych portfeli została ustalona na 86 582 tys. zł. Wpływ netto na wynik Grupy z tytułu sprzedaży portfeli wyniósł 25 205 tys. zł i jest prezentowany w linii Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe.

44. SEKURYZACJA

W dniu 28 marca 2024 roku Bank zawarł z International Finance Corporation („IFC”, „Inwestor”) umowę transakcji sekuryzacji syntetycznej realizowanej na portfelu kredytów/pożyczek korporacyjnych o łącznej wartości wynoszącej 2 180 097 tys. zł według stanu na 31 grudnia 2023 roku. Głównym celem transakcji jest uwolnienie kapitału, który Bank przeznaczy na finansowanie klimatycznych projektów (projektów związanych z łagodzeniem zmian klimatycznych, koncentrujących się głównie na odnawialnych źródłach energii, efektywności energetycznej oraz finansowaniu zielonych projektów).

W ramach transakcji Bank dokonał przeniesienia na Inwestora istotnej części ryzyka kredytowego z wybranego portfela podlegającego sekuryzacji. Wyselekcjonowany portfel kredytowy objęty sekuryzacją pozostaje w księgach Banku.

Według stanu na 30 września 2024 roku wartość portfela transakcji ujęta w bilansie i pozabilansowo wyniosła 1 105 798 tys. zł.

Data zakończenia transakcji według umowy to 31 grudnia 2031 roku.

Transfer ryzyka sekuryzowanego portfela jest realizowany poprzez instrument ochrony kredytowej w postaci gwarancji finansowej wystawionej przez Inwestora do kwoty 109 495 tys. zł na datę 30 września 2024 roku. Koszty z tytułu tej gwarancji prezentowane są w Kosztach z tytułu prowizji - Zobowiązania gwarancyjne i operacje dokumentowe.

Według stanu na 30 września 2024 roku, zawarcie Transakcji wpływa na wzrost skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) o 0,10 p.p. oraz skonsolidowanego łącznego współczynnika wypłacalności TCR o 0,13 p.p. w odniesieniu do danych raportowanych Grupy BNP Paribas Bank Polska S.A.

Transakcja spełnia wymogi w zakresie przeniesienia istotnej części ryzyka określone w Rozporządzeniu CRR oraz została ustrukturyzowana jako spełniająca kryteria STS (prosta, przejrzysta i standardowa sekuryzacja) zgodnie z Rozporządzeniem 2021/557.

Bank pełnił rolę organizatora Transakcji.

45. TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

Jednostką dominującą najwyższego szczebla jest BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu. W skład Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. na dzień 30.09 2024 roku wchodziła jednostka dominująca BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz jej jednostki zależne:

- 1) BNP PARIBAS TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. („TFI”).
- 2) BNP PARIBAS LEASING SERVICES SP. Z O.O. („LEASING”).
- 3) BNP PARIBAS GROUP SERVICE CENTER S.A. („GSC”).
- 4) CAMPUS LESZNO SP. Z O.O. w likwidacji.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanyymi wynikały z bieżącej działalności operacyjnej i obejmowały przede wszystkim kredyty, depozyty, transakcje na instrumentach pochodnych oraz przychody i koszty z tytułu usług doradczych i pośrednictwa finansowego.

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz podmiotami powiązаныmi

30.09.2024	BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A	Kluczowy personel	Razem
Aktywa	6 553 585	275	1 964 232	4 881	8 522 973
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	4 479 631	275	1 936 504	1 858	6 418 268
Pochodne instrumenty finansowe	1 929 022	-	-	2 973	1 931 995
Pochodne instrumenty zabezpieczające	144 719	-	-	-	144 719
Inne aktywa	213	-	27 728	50	27 991
Zobowiązania	13 658 096	76 280	1 208 431	9 105	14 951 912
Z tytułu otrzymanych kredytów	3 392 161	-	311 891	-	3 704 052
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	4 588 999	76 280	615 985	3 393	5 284 657
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	4 044 030	-	258 433	-	4 302 463
Pochodne instrumenty finansowe	826 488	-	-	5 712	832 200
Pochodne instrumenty zabezpieczające	806 418	-	-	-	806 418
Inne zobowiązania	-	-	22 122	-	22 122
Zobowiązania warunkowe					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	5 564 189	-	66 317	1 956	5 632 462
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	443 809	88 662	107 559	-	640 030
Zobowiązania otrzymane	9 406 984	123 303	777 778	-	10 308 065
Pochodne instrumenty (nominał)	77 119 213	-	-	102 626	77 221 839
Pochodne instrumenty zabezpieczające (nominał)	27 617 126	-	-	-	27 617 126
Rachunek Zysków i Strat	(153 223)	(1 032)	(99 629)	31	(253 853)
Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024					
Przychody z tytułu odsetek	339 706	19	3 007	110	342 842
Koszty z tytułu odsetek	(502 802)	(1 051)	(35 476)	(79)	(539 408)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	-	328	-	328
Wynik na działalności handlowej	92 372	-	5 179	-	97 551
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	43 162	-	43 162
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	(51 621)	-	(51 621)
Ogólne koszty administracyjne	(82 499)	-	(64 208)	-	(146 707)

31.12.2023	BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A	Kluczowy personel	Razem
Aktywa	15 507 274	46 382	4 436 610	1 746	19 992 012
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	13 202 692	46 281	4 404 351	1 724	17 655 048
Pochodne instrumenty finansowe	2 222 035	101	-	-	2 222 136
Pochodne instrumenty zabezpieczające	82 343	-	-	-	82 343
Inne aktywa	204	-	32 259	22	32 485
Zobowiązania	13 511 883	7 595	1 361 730	3 369	14 884 577
Z tytułu otrzymanych kredytów	3 651 360	-	386 565	-	4 037 925
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	4 001 897	7 595	679 851	3 369	4 692 712
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	4 075 428	-	260 644	-	4 336 072
Pochodne instrumenty finansowe	903 960	-	10 109	-	914 069
Pochodne instrumenty zabezpieczające	878 532	-	-	-	878 532
Inne zobowiązania	706	-	24 561	-	25 267
Zobowiązania warunkowe					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	265 487	1 262	266 749
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	322 568	120 284	1 265 596	-	1 708 448
Zobowiązania otrzymane	8 312 740	155 406	1 625 763	-	10 093 909
Pochodne instrumenty (nominał)	81 242 618	51 095	239 256	-	81 532 969
Pochodne instrumenty zabezpieczające (nominał)	9 067 254	-	-	-	9 067 254
Rachunek Zysków i Strat	351 599	(1 005)	(32 389)	(72)	318 133
Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023					
Przychody z tytułu odsetek	140 703	533	21 672	13	162 921
Koszty z tytułu odsetek	(276 914)	(1 538)	(36 751)	(85)	(315 288)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	-	1 454	-	1 454
Wynik na działalności handlowej	533 329	-	-	-	533 329
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	26 614	-	26 614
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	(5 082)	-	(5 082)
Ogólne koszty administracyjne	(45 519)	-	(40 296)	-	(85 815)

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenie Zarządu	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
	okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	13 395	16 503
Świadczenia długoterminowe	4 091	3 445
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	562
Płatności w formie akcji*	4 792	4 156
Wydane akcje**	1 855	2 279
Wynagrodzenie Zarządu, razem	24 133	28 615

*zawiera kwotę ujętą w kapitałach Banku powiązaną z obejmowanymi w przyszłości akcjami Banku (zgodnie z polityką realizacji wynagrodzeń zmiennych)

**wartość wydanych akcji w oparciu o wycenę aktuarialną

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
	okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 354	1 243
Wynagrodzenie Rady Nadzorczej, razem	1 354	1 243

46. SKONSOLIDOWANY WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI

	30.09.2024	31.12.2023
Razem fundusze własne	15 142 717	14 937 528
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	91 302 678	89 615 117
Łączny współczynnik kapitałowy	16,59%	16,67%
Współczynnik kapitału Tier 1	12,97%	12,51%

47. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdawczość według segmentów

Grupa podzieliła swoją działalność oraz zastosowała identyfikację przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań na następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- Bankowość Detaliczna i Biznesowa,
- Bankowość Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
- Bankowość Korporacyjna,
- Bankowość Korporacyjna i Instytucjonalna (CIB),
- pozostała działalność obejmująca Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Corporate Center.

Dodatkowo zaprezentowany został wynik klientów:

- Agro, tj. rolników indywidualnych oraz przedsiębiorstw z branży rolno-spożywczej,
- Personal Finance.

Wyniki tych segmentów przecinają się z podstawowymi segmentami operacyjnymi, są one jednak dodatkowo oddzielnie monitorowane w sprawozdawczości zarządczej Grupy.

Przyjęty podział odzwierciedla zasady klasyfikacji klientów do poszczególnych segmentów zgodnie z modelem biznesowym Banku, który opiera się na kryteriach podmiotowych, finansowych (w szczególności wysokości obrotów, poziomie zaangażowania kredytowego i zgromadzonych aktywów) oraz rodzaju prowadzonej działalności. Szczegółowe zasady przypisania klientów do konkretnych segmentów są regulowane wewnętrznymi przepisami Grupy.

Monitorowanie wyników zarządczych w Grupie uwzględnia wszystkie elementy składowe rachunku zysków i strat danego segmentu do poziomu zysku brutto, tj. dla każdego segmentu wykazywane są przychody, koszty oraz odpisy netto z tytułu utraty wartości. Przychody zarządcze uwzględniają przepływy środków między segmentami klientów, a jednostką zarządzającą aktywami i pasywami, wyceniane przy użyciu wewnętrznych transferowych cen funduszy opartych o ceny rynkowe oraz marże płynności określone dla danej wymagalności/zapadalności oraz waluty. Koszty zarządcze segmentów obejmują koszty bezpośrednie ich działalności oraz koszty alokowane zgodnie z przyjętym w Grupie modelem alokacji. Dodatkowo wynik zarządczy segmentów uwzględnia rozliczenia linii biznesowych z tytułu świadczonych pomiędzy nimi usługami.

Działalność operacyjna Grupy prowadzona jest jedynie na terytorium Polski. Nie można wyróżnić istotnych różnic w ryzykach, na które miałyby wpływ położenie geograficzne placówek Banku, dlatego odstąpiono od ujawniania sprawozdania według informacji geograficznych.

Grupa stosuje ujednoczone i szczegółowe zasady dla wszystkich wyodrębnionych segmentów. W przypadku przychodów, poza ich standardowymi pozycjami, wyodrębnione są elementy składowe wyniku z tytułu odsetek segmentów – tj. przychody i koszty zewnętrzne oraz wewnętrzne. W przypadku kosztów działania, Grupa dokonuje alokacji kosztów pośrednich do poszczególnych segmentów działalności w pozycji 'Alokacja kosztów (wewnętrzne)'. Ze względu na specyfikę Banku, nie występują istotne zjawiska sezonowości lub cykliczności. Grupa świadczy usługi finansowe, na które popyt ma charakter stabilny, a wpływ sezonowości jest nieistotny.

Charakterystyka segmentów operacyjnych

Segment Bankowości Detalicznej i Biznesowej obejmuje kompleksową obsługę klientów indywidualnych, w tym klientów bankowości prywatnej, oraz klientów biznesowych (mikroprzedsiębiorstw). Usługi finansowe tego obszaru obejmują prowadzenie rachunków bieżących i kont lokacyjnych, przyjmowanie depozytów terminowych, udzielanie kredytów mieszkaniowych, kredytów gotówkowych, pożyczek hipotecznych, kredytów odnawialnych w rachunku bieżącym, kredytów przeznaczonych dla mikroprzedsiębiorstw, wydawanie kart debetowych i kredytowych, obsługę zagranicznych przekazów gotówkowych, zawieranie transakcji wymiany walutowej, sprzedaż produktów ubezpieczeniowych, oraz innych usług o mniejszym znaczeniu dla dochodów Grupy. W ramach segmentu Bankowości Detalicznej i Biznesowej wykazywane są również wyniki osiągnięte na działalności maklerskiej oraz z tytułu dystrybucji i przechowywania jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Klienci Bankowości Detalicznej i Biznesowej obsługiwani są przez oddziały Banku oraz kanały alternatywne, tj. bankowość internetową, bankowość mobilną i bankowość telefoniczną, kanał bankowości Premium oraz Wealth Management. Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Segment Personal Finance odpowiada za przygotowanie oferty produktowej i zarządzanie w zakresie finansowej obsługi konsumentów, z głównymi produktami tj.: kredyty gotówkowe, kredyty samochodowe, kredyty ratalne oraz karty kredytowe. Produkty te dystrybuowane są za pośrednictwem sieci oddziałów Bankowości Detalicznej i Biznesowej oraz zewnętrznych kanałów dystrybucji.

Segment Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz **Segment Bankowości Korporacyjnej** obsługują klientów biznesowych i oferują szeroki zakres usług świadczonych przedsiębiorstwom, a także klientom korporacyjnym, instytucjom finansowym i podmiotom sektora finansów publicznych. Sieć sprzedaży dla obszaru Bankowości Korporacyjnej tworzą Regionalne Centra Bankowości Korporacyjnej zlokalizowane w Warszawie, Łodzi, Gdańsku, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach, Krakowie i Lublinie. W ramach Regionalnych Centrów Bankowości Korporacyjnej funkcjonują Centra Bankowości Korporacyjnej rozmieszczone w największych ośrodkach biznesowych w Polsce, zapewniając w ten sposób szeroki zasięg geograficzny i sektorowy. Obsługa posprzedażowa klientów segmentu Bankowości Korporacyjnej prowadzona jest również za pośrednictwem telefonicznego Centrum Obsługi Biznesu i w systemie bankowości internetowej.

Podstawowe produkty i usługi świadczone na rzecz klientów biznesowych obejmują: cash management, globalne finansowanie handlu – pełna obsługa akredytyw importowych, eksportowych, gwarancji bankowych oraz inkasa dokumentowego, finansowanie łańcucha dostaw oraz finansowanie eksportu, przyjmowanie depozytów terminowych (od lokat overnight po lokaty terminowe), finansowanie m.in. w formie kredytów w rachunku bieżącym, kredytów odnawialnych i inwestycyjnych, kredytów z grupy produktów finansowania agrobiznesu, produkty rynku finansowego, w tym zawieranie transakcji klientówkich wymiany walutowej oraz z zakresu instrumentów pochodnych, produkty leasingu i faktoringu oraz takie wyspecjalizowane usługi jak finansowanie nieruchomości, strukturyzowane finansowanie spółek o średniej kapitalizacji (mid-caps), bankowość inwestycyjna oraz związane z obsługą jednostek sektora publicznego: organizowanie emisji obligacji komunalnych, forfaiting, dedykowane rozwiązania cash management.

Segment Bankowości Korporacyjnej i Instytucjonalnej (Corporate and Institutional Banking (CIB)) wspiera sprzedaż produktów Grupy skierowaną do największych polskich przedsiębiorstw i obejmuje obsługę klientów strategicznych.

Pozostała działalność bankowa Grupy jest operacyjnie prowadzona głównie w ramach Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami. Celem Pionu jest przede wszystkim zapewnienie właściwego i stabilnego poziomu finansowania umożliwiającego bezpieczne prowadzenie działalności przez Bank przy jednoczesnym spełnieniu norm przewidzianych prawem. Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami zarządza płynnością Banku, wyznacza wewnętrzne i zewnętrzne ceny referencyjne, zarządza ryzykiem stopy procentowej bilansu Grupy oraz operacyjnym i strukturalnym ryzykiem walutowym. Zadania realizowane w Pionie Zarządzania Aktywami i Pasywami obejmują zarówno aspekt ostrożnościowy (przestrzeganie regulacji zewnętrznych oraz zarządzeń wewnętrznych), a także optymalizacyjny (zarządzanie kosztem finansowania oraz generowanie wyniku z zarządzania pozycjami bilansu Grupy).

W segmencie Pozostałej działalności bankowej wykazano również koszty bezpośrednie jednostek wsparcia, które zostały zaalokowane na segmenty w pozycji 'Alokacja kosztów (wewnętrzne)', oraz wyniki niedające się przypisać do żadnego z wyżej wymienionych segmentów (m.in. inwestycje kapitałowe, wyniki realizowane na rachunkach własnych oraz na rachunkach klientowskich bez określonego segmentu).

30.09.2024	Bankowość Detaliczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
Rachunek zysków i strat za okres 9 miesięcy do 30.09.2024*								
Wynik z tytułu odsetek	2 307 458	464 542	1 182 816	78 908	167 182	4 200 905	559 802	559 321
przychody odsetkowe zewnętrzne	2 955 658	417 696	1 386 756	296 770	2 535 264	7 592 142	930 656	1 122 567
koszty odsetkowe zewnętrzne	(1 253 330)	(267 789)	(504 311)	(10 695)	(1 355 113)	(3 391 237)	(136 851)	(143 441)
przychody odsetkowe wewnętrzne	2 496 444	599 300	1 406 431	12 127	(4 514 302)	-	408 417	-
koszty odsetkowe wewnętrzne	(1 891 314)	(284 665)	(1 106 060)	(219 294)	3 501 333	-	(642 421)	(419 806)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	509 562	100 320	280 025	49 670	(5 771)	933 805	105 557	112 025
Przychody z tytułu dywidend	-	-	3 109	-	7 718	10 828	948	-
Wynik na działalności handlowej (w tym wynik z pozycji wymiany)	86 896	61 210	265 924	166 249	59 539	639 818	52 113	(41)
Wynik na działalności inwestycyjnej	-	-	-	-	7 022	7 022	-	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	(828)	(828)	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(38 533)	(1 308)	(936)	(13)	(11 528)	(52 315)	(1 032)	(9 755)
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją	(2 625)	-	-	-	-	(2 625)	-	-
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(58 669)	(2 404)	(83 096)	(41 912)	(826)	(186 908)	8 357	(56 034)
Wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	(488 018)	-	-	-	-	(488 018)	-	-
Ogólne koszty administracyjne	(844 597)	(100 522)	(302 743)	(77 736)	(804 412)	(2 130 010)	(13 671)	(231 915)
Amortyzacja	(93 041)	(1 651)	(53 036)	(15 025)	(218 845)	(381 599)	(205)	(12 866)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(666 908)	(167 633)	(162 966)	(1 757)	999 264	-	-	(92 774)
Wynik na działalności operacyjnej	711 525	352 554	1 129 097	158 384	198 515	2 550 075	711 869	267 961
Podatek od instytucji finansowych	(138 657)	(19 434)	(93 359)	(19 940)	(32 635)	(304 025)	-	(39 941)
Zysk (strata) brutto segmentu	572 868	333 120	1 035 738	138 444	165 880	2 246 050	711 869	228 020
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(396 940)	-	-
Zysk (strata) netto						1 849 110		
Sprawozdanie z sytuacji finansowej na 30.09.2024*								
Aktywa segmentu	44 713 083	7 082 230	31 651 526	4 780 185	70 727 946	158 954 969	15 092 812	15 042 317
Zobowiązania segmentu	70 711 989	17 032 978	43 008 598	-	13 894 323	144 647 887	12 662 987	-

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

30.09.2023	Bankowość Detaliczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
Rachunek zysków i strat za okres 9 miesięcy do 30.09.2023*								
Wynik z tytułu odsetek	2 156 608	361 838	1 013 432	85 577	186 582	3 804 037	487 367	547 943
przychody odsetkowe zewnętrzne	3 154 071	460 584	1 424 014	376 638	1 854 763	7 270 070	950 159	1 042 625
koszty odsetkowe zewnętrzne	(1 185 038)	(319 420)	(621 175)	(6 954)	(1 333 446)	(3 466 033)	(422 802)	(134 098)
przychody odsetkowe wewnętrzne	2 300 063	553 517	1 327 838	7 999	(4 189 417)	-	636 771	-
koszty odsetkowe wewnętrzne	(2 112 487)	(332 842)	(1 117 246)	(292 106)	3 854 682	-	(676 760)	(360 584)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	481 396	107 152	276 349	57 502	(2 537)	919 861	115 161	104 897
Przychody z tytułu dywidend	-	-	4 241	-	6 328	10 570	354	-
Wynik na działalności handlowej (w tym wynik z pozycji wymiany)	95 206	66 986	299 582	240 407	54 481	756 663	68 646	30
Wynik na działalności inwestycyjnej	-	-	-	-	(152)	(152)	-	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	(16 866)	(16 866)	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(3 821)	(2 794)	(3 635)	-	(10 506)	(20 755)	(655)	(11 159)
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją	3 722	-	-	-	-	3 722	-	-
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(43 424)	20 669	57 539	5 789	(593)	39 980	63 734	14 679
Wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	(961 260)	-	-	-	-	(961 260)	-	-
Ogólne koszty administracyjne	(806 724)	(95 800)	(246 241)	(78 543)	(704 979)	(1 932 285)	(13 999)	(219 679)
Amortyzacja	(85 864)	(1 676)	(43 066)	(11 430)	(197 421)	(339 457)	(212)	(11 550)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(590 169)	(153 191)	(139 019)	7 411	874 968	-	-	(101 433)
Wynik na działalności operacyjnej	245 670	303 184	1 219 182	306 713	189 305	2 264 058	720 396	323 728
Podatek od instytucji finansowych	(127 821)	(18 971)	(83 225)	(12 390)	(61 771)	(304 177)	-	(31 411)
Zysk (strata) brutto segmentu	117 849	284 213	1 135 957	294 323	127 534	1 959 881	720 396	292 317
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(566 770)	-	-
Zysk (strata) netto						1 393 111		
Sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31.12.2023 *								
Aktywa segmentu	44 403 787	7 009 167	27 894 340	4 915 595	76 802 856	161 025 747	15 018 059	13 946 959
Zobowiązania segmentu	68 192 973	17 944 045	44 666 126	-	17 361 327	148 164 472	18 977 677	-

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

48. AKCJONARIAT BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.

Poniższa tabela przedstawia strukturę akcjonariatu Banku na 30 września 2024 r. z wyróżnieniem akcjonariuszy, którzy posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu:

Akcjonariusz	Liczba akcji	% udziału w kapitale zakładowym	liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	% udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
BNP Paribas, łącznie:	120 124 392	81,28%	120 124 392	81,28%
BNP Paribas bezpośrednio	84 634 166	57,26%	84 634 166	57,26%
BNP Paribas Fortis SA/NV bezpośrednio	35 490 226	24,01%	35 490 226	24,01%
Pozostali	27 675 478	18,72%	27 675 478	18,72%
Ogółem	147 799 870	100,00%	147 799 870	100,00%

Kapitał akcyjny Banku według stanu na 30 września 2024 r. wynosił 147 800 tys. zł.

W skład kapitału wchodziło 147 799 870 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym: 15 088 100 akcji serii A, 7 807 300 akcji serii B, 247 329 akcji serii C, 3 220 932 akcje serii D, 10 640 643 akcje serii E, 6 132 460 akcji serii F, 8 000 000 akcji serii G, 5 002 000 akcji serii H, 28 099 554 akcje serii I, 2 500 000 akcji serii J, 10 800 000 akcji serii K, 49 880 600 akcji serii L, 302 636 akcji serii M oraz 78 316 akcji serii N.

Cztery akcje serii B są akcjami uprzywilejowanymi. Przywilej ten obejmuje prawo uzyskania wypłaty pełnej sumy nominalnej przypadającej na akcję w razie likwidacji Banku po zaspokojeniu wierzycieli, w pierwszej kolejności przed wpłatami przypadającymi na akcje zwykłe, które to wpłaty wobec wykonania przywileju mogą nie pokryć sumy nominalnej tych akcji.

Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich akcji Banku wynosi 147 799 870 głosów. Liczba głosów wynikających z przyznaných Akcji Serii M wynosi 44 608 głosów, a z Akcji Serii N wynosi 78 316 głosów.

Wysokość warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego po wydaniu Akcji Serii M oraz N wynosi łącznie 1 395 048 zł.

Intencja BNP Paribas dotycząca płynności akcji Banku

Zgodnie z informacją otrzymaną od BNP Paribas SA – głównego akcjonariusza Banku – BNP Paribas SA deklaruje intencję zwiększenia liczby akcji Banku w wolnym obrocie do co najmniej 25% w przyszłości.

Zmiany w strukturze akcjonariatu w III kwartałach 2024 r.

14 marca 2024 r. zostały zawarte transakcje pakietowe w związku z zakończeniem procesu przyspieszonej budowy księgi popytu (ABB) dotyczącego sprzedaży 8 860 616 akcji Banku przez BNP Paribas SA – głównego akcjonariusza Banku.

Po rozliczeniu ww. transakcji oraz innych transakcji dokonanych na rynku regulowanym dotyczących 6 545 akcji Banku, udział BNP Paribas SA w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu Banku obniżył się o około 6%. BNP Paribas SA bezpośrednio posiada 84 634 166 akcji Banku reprezentujących (na 30 września 2024 r.) ok. 57,26% ogólnej liczby akcji i głosów w Banku, a wraz z innymi podmiotami grupy kapitałowej BNP Paribas SA kontroluje łącznie 120 124 392 akcji Banku reprezentujące (na 30 września 2024 r.) ok. 81,28% ogólnej liczby akcji i głosów w Banku.

5 kwietnia 2024 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Banku z kwoty 147 676 946 zł do kwoty 147 799 870 zł w wyniku objęcia 44 608 akcji serii M i 78 316 akcji serii N (łącznie 122 924 akcji Banku o łącznej wartości nominalnej 122 924 zł) w wykonaniu praw z objętych wcześniej imiennych warrantów subskrypcyjnych odpowiednio serii A4 i B1.

Szczegółowe informacje dotyczące objęcia akcji serii M i N zostały zaprezentowane w Nocie 54 Ważniejsze wydarzenia w Grupie Kapitałowej BNP PARIBAS Bank Polska S.A. w III kwartałach 2024 r.

Stan posiadania akcji BNP Paribas Bank Polska S.A. przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Zestawienie stanu posiadania akcji Banku oraz uprawnień do akcji przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku na dzień przekazania Raportu za I półrocze 2024 r. (13 sierpnia 2024 r.) oraz Sprawozdania finansowego za III kwartał 2024 r. (8 listopada 2024 r.) zostało zaprezentowane poniżej.

Stan posiadania przez poszczególnych członków Zarządu akcji Banku oraz uprawnień do akcji nie uległ zmianie od dnia publikacji poprzedniego raportu tj. 13 sierpnia 2024 r.

CZŁONEK ZARZĄDU BANKU	AKCJE	WARRANTY SUBSKRYPCYJNE ¹	NABYCIE/ ZBYCIE AKCJI	AKCJE	WARRANTY SUBSKRYPCYJNE ¹
	13.08.2024	13.08.2024		8.11.2024	8.11.2024
Przemysław Gdański	39 366	8 280	-	39 366	8 280
André Boulanger	-	5 953	-	-	5 953
Małgorzata Dąbrowska	-	-	-	-	-
Wojciech Kembłowski	-	3 671	-	-	3 671
Piotr Konieczny	-	455	-	-	455
Magdalena Nowicka	-	2 392	-	-	2 392
Volodymyr Radin	-	1 364	-	-	1 364
Agnieszka Wolska	4 095	2 443	-	4 095	2 443

CZŁONEK RADY NADZORCZEJ BANKU	AKCJE	WARRANTY SUBSKRYPCYJNE ¹	NABYCIE/ ZBYCIE AKCJI	AKCJE	WARRANTY SUBSKRYPCYJNE ¹
	13.08.2024	13.08.2024		8.11.2024	8.11.2024
Jean-Charles Aranda	-	1 828	-	-	1 828

1) Warranty subskrypcyjne objęte 21.03.2024 r.: serii A5 - jeden warrant serii A5 uprawnia do objęcia jednej akcji zwykłej na okaziciela serii M BNP Paribas Bank Polska S.A., po cenie emisyjnej równej 1,00 zł za jedną akcję oraz serii B2 - jeden warrant serii B2 uprawnia do objęcia jednej akcji zwykłej na okaziciela serii N BNP Paribas Bank Polska S.A., po cenie emisyjnej równej 1,00 zł za jedną akcję.

Pozostali członkowie Rady Nadzorczej nie deklarowali posiadania akcji/ uprawnień do akcji Banku na 8 listopada 2024 r., co nie uległo zmianie od dnia przekazania Raportu za I półrocze 2024 r. (13 sierpnia 2024 r.).

49. DYWIDENDY

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 16 kwietnia 2024 r. podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy z zysku netto osiągniętego w 2023 r. Na podstawie niniejszej uchwały Bank wypłacił w dniu 10 maja 2024 r. dywidendę w wysokości 503 997 556,70 zł, tj. w kwocie 3,41 zł na jedną akcję. Dywidendą objęte są wszystkie akcje wyemitowane przez Bank, tj. 147 799 870 akcji.

50. PODZIAŁ ZYSKU

Zgodnie z uchwałą nr 7 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BNP Paribas Bank Polska S.A. z dnia 16 kwietnia 2024 roku w sprawie podziału zysku BNP Paribas Bank Polska Spółka Akcyjna oraz wypłaty dywidendy za rok obrotowy 2023, Bank z zysku netto osiągniętego w 2023 roku w wysokości 1 007 827 538,15 PLN (jeden miliard siedem milionów osiemset dwadzieścia siedem tysięcy pięćset trzydzieści osiem złotych piętnaście groszy) wypłacił dywidendę 503 997 556,70 PLN, a pozostała część zysku w kwocie 503 829 981,45 PLN została przekazana na kapitał rezerwowy.

51. SPRAWY SĄDOWE I POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE

Ryzyko prawne

Według stanu na dzień 30 września 2024 roku nie toczyły się postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań albo wiarygodności Banku, których wartość przekraczałyby 10% kapitałów własnych Banku.

Wyrok w sprawie sposobu naliczania opłaty interchange

W dniu 6 października 2015 roku Sąd Apelacyjny wydał wyrok w sprawie sposobu naliczania opłaty interchange przez banki działające w porozumieniu. Sąd zmienił tym samym wyrok Sądu I instancji (Okręgowego) z roku 2013 poprzez oddalenie odwołań banków w całości, jednocześnie uwzględniając apelację Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), który kwestionował znaczące obniżenie przez Sąd I instancji kar pieniężnych. Oznacza to utrzymanie wymiaru kary z pierwotnej decyzji Prezesa UOKiK z dnia 29 grudnia 2006 roku, na mocy której nałożono na 20 banków, w tym Bank BGŻ S.A. oraz Fortis Bank Polska S.A. kary w związku z praktykami ograniczającymi konkurencję w postaci ustalania w porozumieniu opłat interchange od transakcji realizowanych z użyciem kart płatniczych systemów Visa i MasterCard w Polsce.

Całkowita kwota kary nałożona na Bank BGŻ BNP Paribas S.A. (obecnie BNP Paribas Bank Polska S.A.) wynosiła 12 554 tys. zł, w tym:

- kara z tytułu działań Banku Gospodarki Żywnościowej w kwocie 9 650 tys. zł oraz
- kara z tytułu działań Fortis Bank Polska S.A. (FBP) w kwocie 2 895 tys. zł.

Bank zapłacił zasądzoną kwotę 19 października 2015 roku. Dnia 25 kwietnia 2016 roku Bank wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu. Orzeczeniem wydanym w dniu 25 października 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie i skierował sprawę do ponownego rozpoznania. Przejęcie podstawowej działalności Raiffeisen Bank Polska S.A. (RBPL) nie zmieniło sytuacji Banku w tym postępowaniu albowiem RBPL nie był jego stroną.

W dniu 23 listopada 2020 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozstrzygnięcia, w listopadzie 2022 roku odbyła się pierwsza rozprawa. Sprawa jest w toku, 10 czerwca 2024 roku doręczono Bankowi opinię biegłego, w stosunku do której przygotowywane jest stanowisko Banku.

Roszczenia przedsiębiorców wobec Banku (opłata interchange)

Do dnia 30 września 2024 roku Bank otrzymał łącznie:

- 33 wnioski o zawezwanie do próby ugodowej od przedsiębiorców (marchantów) z tytułu płatności prowizji interchange od operacji dokonywanych za pomocą kart płatniczych (z czego dwóch przedsiębiorców wniosło wnioski dwukrotnie, jeden trzykrotnie, a jeden wniósł dwa wnioski, dotyczące różnych systemów płatniczych). Łączna wartość roszczeń ww. przedsiębiorców wynosiła 1 028 02 tys. zł, z których 1 018 05 tys. zł dotyczyło solidarnej odpowiedzialności Banku wraz z innymi bankami;
- 4 wnioski o podjęcie mediacji przed sądem polubownym przed Komisją Nadzoru Finansowego. Wnioski zostały skierowane do Banku przez tych samych przedsiębiorców, którzy uprzednio wystąpili z wnioskami o zawezwanie do próby ugodowej. Łączna wartość roszczeń wynikających z ww. wniosków wynosi 40 290 tys. zł, z których 37 790 tys. zł dotyczy solidarnej odpowiedzialności Banku wraz z innymi bankami.
- Większość zawezwań do próby ugodowej po odmowie podjęcia rozmów przez Bank nie trafiło do sądu. W sprawie z powództwa LPP, w której Bank jest jedynie interwenientem ubocznym, Sąd Apelacyjny oddalił apelację strony przeciwnej, LPP wniosła skargę kasacyjną. W sprawie z powództwa Orlenu, w której Bank jest również jedynie interwenientem ubocznym, Sąd nakazał sporządzenie tłumaczeń pozwu i pism na język angielski i doręczenie VISA (działającemu bez pełnomocnika) na jego adres siedziby (Londyn).

Postępowania sądowe dotyczące roszczeń uczestników funduszy inwestycyjnych w związku z wykonywaniem funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych.

Do dnia 30 września 2024 roku Bank otrzymał łącznie 162 pozwy indywidualne oraz sześć pozwów w postępowaniu grupowym uczestników funduszy inwestycyjnych, związane z wykonywaniem funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych (w tym w związku z wykonywaniem tej funkcji przez Raiffeisen Bank Polska S.A.). Łączna kwota roszczeń dochodzonych ww. pozwami wynosi 204 904 tys. zł. Większość pozwów została skierowana przez uczestników funduszu Retail Parks Fund Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych w likwidacji (dalej Fundusz RPF) oraz uczestników funduszy EPEF Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych i EPEF2 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych. Pierwszy z pozwów grupowych został złożony w imieniu 397 uczestników Funduszu RPF i dotyczy roszczeń w łącznej wysokości 96 221 tys. zł.

Drugi pozew grupowy został złożony w imieniu 181 uczestników Funduszu RPF i dotyczy roszczeń w łącznej wysokości 25 302 tys. zł.

Kolejne pozwy grupowe dotyczą ustalenia odpowiedzialności Banku za działania Banku jako depozytariusza następujących funduszy: 3) PSF 2 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych (pozew złożony w imieniu 17 uczestników funduszu; brak wskazania wysokości roszczeń), 4) PSF Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych (pozew złożony w imieniu 81 uczestników funduszu; brak wskazania wysokości roszczeń) 5) EPEF Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (pozew złożony w imieniu 42 uczestników funduszu; wartość przedmiotu sporu - 128 tys. zł) oraz 6) PSF Lease Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych (pozew złożony w imieniu 38 uczestników funduszu; wartość przedmiotu sporu: 8 988 tys. zł).

Zarzuty podnoszone przez powodów w postępowaniach sądowych koncentrują się w szczególności na nieprawidłowym wykonywaniu przez Raiffeisen Bank Polska S.A., a następnie Bank, obowiązków w zakresie zapewnienia, aby wartość aktywów netto funduszu inwestycyjnego oraz wartość aktywów netto przypadających na certyfikat inwestycyjny była obliczana zgodnie z przepisami prawa i statutem funduszu inwestycyjnego oraz obowiązku weryfikacji zgodności działania funduszu inwestycyjnego z przepisami prawa regulującymi działalność funduszy inwestycyjnych lub ze statutem. Bank stoi na stanowisku, że roszczenia uczestników funduszy w stosunku do Banku są nieuzasadnione.

Wszystkie postępowania sądowe toczą się przed sądami I instancji.

20 marca 2024 roku zapadł pierwszy wyrok dotyczący odpowiedzialności Banku związanej z wykonywaniem funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w sprawie z powództwa uczestnika funduszu InMedica Fundusz Inwestycyjny Zamknięty zasądził od Banku kwotę ok. 64 tys. zł wraz z odsetkami na rzecz uczestnika funduszu. 1 października 2024 roku Bank złożył apelację od wyroku. Wyrok jest nieprawomocny.

W dniu 18 września 2024 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w sprawie z powództwa innego uczestnika InMedica Fundusz Inwestycyjny Zamknięty na posiedzeniu niejawnym oddalił powództwo w całości, zasądając od powoda na rzecz Banku koszty procesu. Wyrok jest nieprawomocny.

Postępowania administracyjne Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie nałożenia kary w związku z wykonywaniem funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych

W dniu 28 września 2022 roku Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary administracyjnej na Bank na podstawie art. 232 ust. 1a ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w związku z podejrzeniem naruszenia przez Bank w okresie 31 stycznia 2017 roku do 31 sierpnia 2019 roku przepisów ww. ustawy, poprzez nienależyte sprawowanie kontroli czynności faktycznych i prawnych dokonywanych przez dwa fundusze inwestycyjne, mającej na celu zapewnienie, aby wartość aktywów netto tych funduszy oraz wartość aktywów netto przypadających na certyfikat inwestycyjny, była obliczana zgodnie z przepisami prawa i statutami tych funduszy.

Decyzją z 14 czerwca 2024 roku Komisja Nadzoru Finansowego nałożyła na Bank karę pieniężną w wysokości 1 000 tys. zł za naruszenie obowiązków związanych z zapewnieniem aby wartość aktywów netto funduszy oraz wartość aktywów netto na certyfikat inwestycyjny była obliczana zgodnie z przepisami prawa, na dni wyceny przypadające w okresie od 31 października 2018 roku do 31 lipca 2019 roku. W uzasadnieniu decyzji Komisja wskazała, iż naruszenie ww. obowiązków Depozytariusza polegało przede wszystkim na: i.) nie uzyskaniu pełnej informacji o sytuacji finansowej emitentów obligacji, które nabywały fundusze, co spowodowało iż Depozytariusz nie mógł w pełni ocenić zdolności emitentów obligacji do wykupu obligacji, ii.) nie dokonaniu analizy wpływu okoliczności dotyczących sytuacji finansowej emitentów obligacji na zasadność dokonania odpisów z tytułu utraty wartości obligacji oraz ostateczną wycenę wartości godziwej obligacji, iii.) nie przeprowadzeniu badania przyczyn wystąpienia ujemnych kapitałów po stronie emitentów obligacji oraz ewentualnego wpływu tych okoliczności na zdolność emitentów obligacji do spłaty zobowiązań z tytułu wykupu obligacji. Komisja umorzyła postępowanie w części dot. zapewnienia, aby wartość aktywów netto tych funduszy oraz wartość aktywów netto przypadająca na certyfikat inwestycyjny była obliczana zgodnie ze statutami tych funduszy na dni wyceny aktywów przypadające w okresie od 31 października 2018 roku do 31 lipca 2019 roku, oraz w części dot. zapewnienia, aby wartość aktywów netto tych funduszy oraz wartość aktywów netto przypadająca na certyfikat inwestycyjny była obliczana zgodnie z przepisami prawa i statutami tych funduszy na dni wyceny aktywów przypadające w okresie od 31 stycznia 2017 roku do 30 października 2018 roku (pełnienie funkcji depozytariusza przez Raiffeisen Bank Polska S.A.) oraz od 1 sierpnia 2019 roku do 31 sierpnia 2019 roku.

4 lipca 2024 roku Bank złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Komisję Nadzoru Finansowego.

W dniu 7 grudnia 2022 roku Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary na podstawie art.232 ust. 1a ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w związku z podejrzeniem naruszenia przez Bank w latach 2017 - 2019 przepisów ww. ustawy, poprzez nienależyte sprawowanie stałej kontroli czynności faktycznych i prawnych dokonywanych przez fundusz inwestycyjny, w związku z wyceną aktywów tego funduszu, mającej na celu zapewnienie aby wartość aktywów netto tego funduszu oraz wartość aktywów netto przypadających na certyfikat inwestycyjny była obliczana zgodnie z przepisami prawa.

Decyzją z 14 czerwca 2024 roku Komisja Nadzoru Finansowego nałożyła na Bank karę pieniężną w wysokości 500 tys. zł za naruszenie obowiązków związanych z zapewnieniem aby wartość aktywów netto funduszu oraz wartość aktywów netto na certyfikat inwestycyjny była obliczana zgodnie z przepisami prawa, na dni wyceny przypadające 30 listopada 2018 roku oraz 28 lutego 2019 roku. W uzasadnieniu decyzji Komisja wskazała, iż naruszenie ww. obowiązków Depozytariusza polegało przede wszystkim na braku wnikliwej analizy okoliczności mającej wpływ na ustalenie sytuacji emitentów obligacji nabywanych przez fundusz oraz nie pozyskaniu wystarczających informacji o okolicznościach mających wpływ na tę sytuację. Na skutek tego Depozytariusz nie dostrzegł zasadności dokonania odpisów aktualizujących wartość obligacji w odpowiedniej wysokości i wycena obligacji była nieadekwatna. Komisja umorzyła postępowanie w części dotyczącej podejrzenia naruszenia w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 30 października 2018 roku.

4 lipca 2024 roku Bank złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów – nieautoryzowane transakcje

8 lipca 2022 roku UOKiK wszczął postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. UOKiK zarzuca Bankowi, że po otrzymaniu reklamacji konsumenta dotyczącej nieautoryzowanej transakcji, Bank nie zwrócił automatycznie klientom środków w terminie D+1, lecz przeprowadził wstępną procedurę wyjaśniającą w celu ustalenia, czy dane zdarzenie można zakwalifikować jako incydent związany z bezpieczeństwem (oszustwo), czy też transakcję zaakceptowaną/dokonaną przez klienta. Drugi zarzut UOKiK dotyczy przekazywania klientom przez Bank niewłaściwych informacji przy odrzucaniu reklamacji dotyczących spornej transakcji. Odrzucając takie reklamacje, Bank wyjaśnia, że zgodnie z jego systemami transakcja jest uznawana za autoryzowaną, tym samym jej kwestionowanie przez klienta wskazuje na przypadek rażącego niedbalstwa po stronie klienta.

31 sierpnia 2022 roku Bank udzielił odpowiedzi UOKiK, stosując następującą argumentację:

Bank dokonuje zwrotu kwot transakcji, które były nieautoryzowane - brak autoryzacji jest weryfikowany w systemach bankowych pod kątem postanowień umowy zawartej z klientem. Umowa określa procedurę i czynniki wymagane do uwierzytelnienia i akceptacji transakcji zgodnie z prawem europejskim i polskim.

Bank nie zgadza się ze stanowiskiem UOKiK, że zakwestionowanie jakiegokolwiek transakcji przez klienta automatycznie rodzi obowiązek jej zwrotu. Takie stanowisko jest sprzeczne z art. 72 dyrektywy PSD. Obowiązek ten powinien powstać i być weryfikowany z uwzględnieniem wszystkich artykułów dyrektywy PSD, regulacyjnych standardów technicznych (RTS) oraz polskiej Ustawy o usługach płatniczych, nie tylko pod kątem uwierzytelniania, ale także odpowiedzialności za transakcję lub oszustwo ujawnione przez klienta.

W opinii Banku, stanowisko UOKiK jest wynikiem nieprawidłowej implementacji dyrektywy PSD do polskiego prawa. Zgodnie z Dyrektywą PSD Bank powinien udowodnić odpowiednie uwierzytelnienie, a nie autoryzację. Według polskiego prawa Bank ma obowiązek wykazać przeprowadzenie autoryzacji przez klienta.

Odrzucając reklamacje, Bank prawidłowo informuje Klientów o weryfikacji prawidłowości uwierzytelniania transakcji, co na tym etapie stanowi dowód jej dokonania przez klienta. W związku z tym, Bank informuje klienta, że jeśli ten nadal twierdzi, że nie doszło do akceptacji takiej transakcji, to transakcja musi być efektem winy lub zaniedbania ze strony klienta.

UOKiK przedłużył prowadzenie postępowania do dnia 11 grudnia 2024 roku.

Postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów – wakacje kredytowe

W dniu 5 września 2022 roku Bank otrzymał decyzję UOKiK o wszczęciu postępowania przeciwko praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów polegającym na ograniczeniu możliwości złożenia wniosku o wstrzymanie spłaty kredytu hipotecznego, poprzez ograniczenie jednego wniosku do 2 miesięcy, podczas gdy klient powinien być mieć możliwość wnioskowania o wszystkie okresy jednocześnie (do 8 miesięcy).

Bank nie zgodził się z postawionymi zarzutami i przesłał do UOKiK odpowiedź, w której wskazał, że przyjmował i przetwarzał wszystkie indywidualne wnioski składane przez klientów (na dowolną liczbę miesięcy). Tym samym, nie doszło do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, gdyż Bank nie pozbawił klientów ich praw, a jedynie nie zdążył z pełną automatyzacją wniosków elektronicznych na dzień wejścia w życie ustawy. Jednocześnie Bank poinformował UOKiK o zmianie kwestionowanej praktyki poprzez uruchomienie w dniu 8 września 2022 roku nowego formularza aplikacyjnego w bankowości elektronicznej GOonline, umożliwiającego klientom wnioskowanie o dowolnie wybrane/wszystkie okresy jednocześnie (do 8 miesięcy).

W dniu 17 stycznia 2023 roku Bank otrzymał Decyzję UOKiK, w której:

- uznano kwestionowaną praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów;
- stwierdzono zaniechanie praktyki;
- nakazano publikację decyzji;
- nałożono na Bank karę w wysokości 2 721 tys. zł (pomniejszoną o 50% (30% - tytułem zaprzestania praktyki, 20% wskutek zainicjowania spotkania i wyrażenia woli współpracy).

W dniu 17 lutego 2023 roku Bank złożył odwołanie od decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 8 grudnia 2023 roku sąd doręczył Bankowi odpowiedź UOKiK na odwołanie banku, wniesioną do SOKiK w dniu 28 sierpnia 2023 roku.

Bank zawiązał rezerwę w wysokości nałożonej kary.

9 września 2024 roku odbyła się pierwsza rozprawa, kolejna została wyznaczona na 25 listopada 2024 roku.

Postępowania sądowe dotyczące umów instytucji sankcji kredytu darmowego, o której mowa w art. 45 Ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim

Instytucja sankcji kredytu darmowego uregulowana jest w art. 45 Ustawy o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym w przypadku naruszenia przez kredytodawcę wymienionych w nim przepisów tej ustawy, konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie o kredyt, a w razie, gdyby takiego sposobu nie ustalono, zwraca kredyt w równych ratach, płatnych co miesiąc, od dnia zawarcia umowy o kredyt. Zgodnie z art. 45 ust. 5 u.k.k. uprawnienie do skorzystania z sankcji kredytu darmowego wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy kredytu.

Pierwsze pozwy związane ze skorzystaniem przez Klientów z instytucji sankcji kredytu darmowego zaczęły wpływać do Banku w 2021 roku. Na koniec III kwartału 2024 roku Bank otrzymał 592 pozwów o łącznej wartości przedmiotu sporu wynoszącej 11 193 tys. zł.

Bank kwestionuje zasadność roszczeń podnoszonych w tych sprawach. Dotychczasowe orzecznictwo w przeważającej części jest korzystne dla Banku.

Większość postępowań sądowych toczy się przed sądami I instancji. W sprawach prawomocnie zakończonych, na dzień 30 września 2024 roku zapadło 90 % korzystnych prawomocnych wyroków.

Spośród wszystkich toczących się przeciwko Bankowi spraw: 426 znajduje się w I instancji, 68 jest na etapie II instancji, zaś 98 zostało prawomocnie zakończonych.

Zarzut skorzystania z sankcji kredytu darmowego zgłaszany jest także w postępowaniach z powództw windykacyjnych Banku. Na dzień 30 września 2024 roku przedmiotowy zarzut zgłoszono w 26 takich sprawach.

Zagadnienia prawne dotyczące instytucji sankcji kredytu darmowego są przedmiotem licznych pytań prejudycjalnych skierowanych przez polskie sądy do TS, dotyczących m.in.: dopuszczalności oprocentowania finansowanych kosztów kredytu oraz obowiązków informacyjnych na tym tle (sprawy: C-71/24, C-180/24, C-566/24, C-472/23), wykładni rocznego terminu na złożenie oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego (C-566/24), dopuszczalności cesji wierzytelności wynikającej z umowy kredytu konsumenckiego oraz obowiązku zbadania przez sąd z urzędu umowy cesji z punktu widzenia abuzywności zawartych w niej postanowień (C-80/24), jak również dopuszczalności zastosowania sankcji kredytu darmowego na skutek zaniechania wypełnienia obowiązku oceny zdolności kredytowej konsumenta (C-339/23).

Ponadto, wykładnia przepisów dotyczących instytucji sankcji kredytu darmowego, dotyczących m.in. interpretacji rocznego terminu na złożenie oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego oraz dopuszczalności oprocentowania kosztów pozaodsetkowych, jest również przedmiotem zagadnień prawnych skierowanych do rozpoznania przez Sąd Najwyższy (sygn. akt II Ca 825/24).

Postępowania sądowe dotyczące umów kredytu hipotecznego z oprocentowaniem opartym o WIBOR

W pierwszym kwartale 2022 roku pojawiły się w Polsce pierwsze medialne informacje o pozwach przeciwko bankom kwestionujących WIBOR w umowach kredytu (z zarzutem abuzywności klauzul odnoszących się do WIBOR, ewentualnie z zarzutem nieważności umowy). Pozwy te zmierzają do podważenia wskaźnika WIBOR jako podstawy zmiennego oprocentowania. Dodatkowo podważany jest sposób przekazywania konsumentom pouczeń i informacji o zmienności wskaźnika.

W styczniu 2023 roku wpłynęły do Banku pierwsze pozwy kwestionujące WIBOR i klauzule zmiennego oprocentowania oparte o wskaźnik referencyjny WIBOR w umowach kredytu hipotecznego.

Do dnia 30 września 2024 roku Bank otrzymał łącznie 59 pozwów (jeden pozew został cofnięty). Pozwy w większości przypadków zostały wniesione w imieniu konsumentów i dotyczą umów o kredyt hipoteczny w PLN, jak również zawierają w zdecydowanej większości wnioski o zabezpieczenie powództwa, zaś 1 pozew został złożony przez przedsiębiorcę i dotyczy umowy kredytu odnawialnego.

W przypadku produktów Banku oferowanych konsumentom jedynie kredyty hipoteczne i niektóre produkty dla klientów segmentu Wealth są oparte o wskaźnik referencyjny WIBOR, kredyty hipoteczne to 69 602 umów o wartości bilansowej 14 657 830 tys. zł. Łączna wartość przedmiotu sporu w prowadzonych postępowaniach sądowych to 15 932 tys. zł, w tym kwota 3 807 tys. zł objęta jest żądaniem zapłaty. Większość postępowań sądowych toczy się przed sądami I instancji, tylko w jednej sprawie zapadł nieprawomocny korzystny dla Banku wyrok.

Ponadto, w 21 sprawach windykacyjnych wytoczonych przez Bank, klienci podnieśli argumentację podważającą WIBOR jako wskaźnik referencyjny.

W zdecydowanej większości wraz z pozwami składane są wnioski o zabezpieczenie powództwa poprzez wstrzymanie pobierania na czas trwania procesu części odsetkowej raty opartej o oprocentowanie WIBOR. Większość wniosków jest oddalana przez sądy (na 59 wniosków o zabezpieczenie oddalono 51). Na dzień 30 września 2024 roku wiążące są jedynie dwa postanowienia uwzględniające zabezpieczenie, w tym jedno postanowienie jest prawomocne po oddaleniu zażalenia Banku, w przypadku drugiego postanowienia planowane jest złożenie przez Bank zażalenia.

Bank stoi na stanowisku, że roszczenia klientów są nieuzasadnione, w szczególności z uwagi na to, że WIBOR jest oficjalnym wskaźnikiem, którego administrator otrzymał odpowiednie zgody wymagane przepisami prawa, m.in. Komisji Nadzoru Finansowego, a proces jego wyznaczania, dokonywany przez administratora (podmiot niezależny i niepowiązany z bankiem) jest zgodny z prawem i również podlega ocenie nadzorczej Komisji Nadzoru Finansowego. Komisja potwierdziła zgodność WIBOR-u z wymogami prawa. Analogiczne stanowisko przedstawił też Komitet Stabilności Finansowej, w skład którego wchodzi przedstawiciele: Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego, Ministerstwa Finansów oraz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Dnia 29 czerwca 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego opublikowała ocenę zdolności WIBOR do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych, stwierdzając, że WIBOR posiada zdolność do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych, do których pomiaru został on powołany oraz we właściwy sposób reaguje na zmianę uwarunkowań płynnościowych, zmiany stóp banku centralnego oraz realiów gospodarczych.

W dniu 26 lipca 2023 roku Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) opublikował stanowisko dotyczące zagadnień prawnych i ekonomicznych związanych z umowami o kredyt hipoteczny w walucie polskiej, w których stosowany jest wskaźnik referencyjny stopy procentowej WIBOR. Stanowisko zawiera jednoznaczne stwierdzenie, że WIBOR spełnia wszystkie wymogi przepisane prawem oraz, że w ocenie UKNF nie ma żadnych podstaw do podważania wiarygodności i legalności WIBOR, w szczególności w kontekście zastosowania tego wskaźnika w umowach o kredyt hipoteczny w walucie polskiej. UKNF wskazał, że jego stanowisko może być wykorzystywane przez banki w postępowaniach sądowych.

Zgodnie z danymi Związku Banków Polskich (wg stanu na koniec sierpnia 2024 roku) prowadzonych jest obecnie 1 291 postępowań sądowych, w których klienci kwestionują postanowienia umowne przewidujące oprocentowanie oparte o wskaźnik referencyjny WIBOR. W 86 wyrokach na 90 zapadłych sądy I instancji wydały orzeczenia korzystne dla banków. 42 postępowania zostały prawomocnie zakończone, wszystkie wydaniem orzeczenia korzystnego dla banków.

Postanowieniem z dnia 31 maja 2024 roku w sprawie wytoczonej przez kredytobiorców wobec PKO BP SA Sąd Okręgowy w Częstochowie zwrócił się do TSUE z pytaniami prawnymi dotyczącymi możliwości badania postanowień umownych dotyczących zmiennego oprocentowania w oparciu o wskaźnik WIBOR, obowiązków informacyjnych banku w zakresie ryzyka zmiennej stopy procentowej oraz możliwości kontynuowania umowy kredytu w oparciu o stałą marżę w przypadku uznania za nieuczciwe postanowień umownych dotyczących zmiennego oprocentowania w oparciu o WIBOR.

Postępowania administracyjne Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie nałożenia kary

W dniu 22 listopada 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła przeciwko BNP Paribas Bank Polska S.A. postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary na podstawie art.176i ust. 1 pkt.4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Na obecnym etapie postępowania nie jest możliwe rzetelne oszacowanie wymiaru potencjalnej kary.

Postępowania sądowe dotyczące umów kredytowych w CHF w sektorze bankowym

Według danych Związku Banków Polskich (ZBP) liczba toczących się postępowań sądowych dotyczących umów kredytów indeksowanych/denominowanych do CHF na koniec sierpnia 2024 roku wyniosła ponad 172 tys. wobec ponad 153 tys. na koniec 2023 roku.

Kwota rezerw utworzonych przez największe banki giełdowe w 2023 roku wyniosła ok. 18 236 639 tys. zł, a w pierwszym półroczu 2024 roku ok. 7 744 362 tys. zł przekładając się na łączną wartość rezerw na ten cel w wysokości 39 874 308 tys. zł na koniec 2023 roku, a na koniec pierwszego półrocza 2024 roku w wysokości ok. 41 205 485 tys. zł.

Postępowania wszczęte przez klientów Banku, którzy zawarli umowy kredytu walutowego oraz denominowanego do CHF

Wartość bilansowa brutto kredytów hipotecznych mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym w CHF na dzień 30 września 2024 roku wyniosła 596 144 tys. zł, w porównaniu do 815 687 tys. zł na koniec 2023 roku.

Według stanu na dzień 30 września 2024 roku Bank był pozwany w 6 546 (2 185 nowych spraw w 2024 roku) toczących się postępowaniach sądowych (z uwzględnieniem spraw prawomocnie zakończonych klienti wytoczyli łącznie 9 060 powództw przeciwko Bankowi), w których żądają bądź stwierdzenia nieważności umowy kredytu hipotecznego walutowego lub denominowanego do waluty CHF, bądź stwierdzenia trwałej bezskuteczności umowy i zapłaty kwot dotychczas uiszczonych. Roszczenia opierają się na występowaniu w umowie postanowień niedozwolonych, które nie pozwalają na utrzymanie umowy w mocy (art. 3851 k.c.), Bank nie jest stroną żadnego pozwu zbiorowego, którego przedmiotem byłyby takie umowy kredytów. Łączna wartość dochodzonych roszczeń w aktualnie toczących się sprawach na dzień 30 września 2024 roku wyniosła 3 438 345 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 2 835 204 tys. zł), a w sprawach prawomocnie zakończonych 944 206 tys. zł (434 544 tys. zł na dzień 31 grudnia 2023 roku).

Do dnia 30 września 2024 roku w 2 514 prawomocnie zakończonych postępowaniach zapadło 603 orzeczeń na korzyść Banku, w tym 432 w związku z zawarciem ugody sądowej, a w 1 911 sprawach sądy orzekły na niekorzyść Banku stwierdzając nieważność lub trwałą bezskuteczność umowy kredytu.

Bank na bieżąco szacuje wpływ ryzyka prawnego związanego z toczącymi się postępowaniami sądowymi, których przedmiotem są kredyty denominowane lub walutowe, biorąc pod uwagę aktualny stan wyroków w sprawach przeciwko Bankowi oraz linię orzecznictwa.

Polskie sądy pomimo odmiennych wskazań wynikających z orzeczeń TSUE (C-19/20 i C-932/19) w zdecydowanej większości orzekają o nieważności lub bezskuteczności umów kredytu.

Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi ujęty w sprawozdaniu Banku na dzień 30 września 2024 roku wyniósł 3 124 424 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosił 3 404 016 tys. zł), przy czym wpływ na rachunek zysków i strat Banku w trzech kwartałach 2024 roku wyniósł 488 018 tys. zł (w 2023 roku wynosił 1 978 086 tys. zł).

Jednocześnie Bank uwzględnił prawo do rozpoznania aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w związku z uprawnieniem do zastosowania preferencji podatkowej w odniesieniu do ugód objętych zakresem, obowiązującego do końca roku 2024 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 marca 2022 roku, zmienionego rozporządzeniem z dnia 20 grudnia 2022 roku, w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów (przychodów) związanych z kredytem hipotecznym udzielonym na cele mieszkaniowe. Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank utrzymywał aktywa na kwotę 25 422 tys. zł z czego w I półroczu 2024 roku zostały zrealizowane 25 422 tys. zł oraz dodatkowe 24 267 tys. zł na bazie dotworzonej rezerwy. W oparciu o nowy szacunek wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi na koniec III kwartału 2024 roku, Bank pozostawia w aktywach 41 578 tys. zł z przewidywanym terminem realizacji do końca 2025 roku.

Dodatkowo Bank - w oparciu o wyrok NSA w sprawie podatkowego ujęcia zwracanych odsetek związanych z unieważnionymi umowami kredytów walutowych i powstałych w odniesieniu do tych kredytów różnic kursowych, ujętych w latach ubiegłych oraz interpretację indywidualną, zgodnie z którą odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia płatności zasądzone przez sąd stanowią dla Banku koszt uzyskania przychodu w dacie zapłaty - dokonał analizy ich wpływu na szacunek odroczonego podatku dochodowego i w efekcie podjął decyzję o utworzeniu, na dzień 30 września 2024 roku, dodatkowego aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 135 535 tys. zł w odniesieniu do odsetka oszacowanego wpływu ryzyka prawnego związanego z umowami kredytowymi denominowanymi w CHF w wysokości 713 343 tys. zł.

Również w oparciu o wspomniany wyrok NSA oraz interpretację Bank dokonał korekty deklaracji CIT za rok 2023 w maju br. na kwotę w wysokości 19 023 tys. zł w związku z rozliczeniem unieważnienia kredytów CHF za ten rok.

Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	30.09.2024	31.12.2023
Wpływ ryzyka prawnego ujęty jako pomniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	1 660 813	2 254 585
Wpływ ryzyka prawnego ujęty jako rezerwy na sprawy sporne	1 463 611	1 149 431
Łączny wpływ ryzyka prawnego	3 124 424	3 404 016

Wartość brutto kredytów na nieruchomości dla osób fizycznych w walucie CHF (w tys. zł):

	30.09.2024	31.12.2023
Wartość brutto kredytów na nieruchomości (przed korektą z tytułu ryzyka prawnego)	2 256 957	3 070 272
Wpływ ryzyka prawnego ujęty jako pomniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	1 660 813	2 254 585
Wartość brutto kredytów na nieruchomości	596 144	815 687

Przy szacowaniu wpływu ryzyka prawnego Bank uwzględnia m.in. liczbę zaświadczeń pobieranych przez klientów w celach procesowych, oszacowane prawdopodobieństwo złożenia pozwu przez klientów, oszacowaną liczbę przyszłych pozwów, liczbę złożonych powództw, prawdopodobieństwo przegrania sprawy, oraz szacowaną stratę Banku w przypadku niekorzystnego wyroku. Ponadto Bank w modelu uwzględnił szacowaną liczbę ugód, które będą zawarte z klientami. Wysokość oszacowania wpływu ryzyka prawnego związanego z ugodami wynosiła 243 142 tys. zł z łącznego szacunku wpływu.

Bank szacuje prawdopodobieństwo przegrania sprawy na podstawie historycznych wyroków oddzielnie dla portfela kredytów walutowych i denominowanych. Z uwagi na zaobserwowaną zmienność w orzecznictwie, Bank przy szacowaniu prawdopodobieństwa niekorzystnego wyroku uwzględnia tylko wyroki zapadłe po 31 grudnia 2020 roku.

Bank dokonując szacunku straty w przypadku wyroku stwierdzającego nieważność kredytu zakłada, że klient jest zobowiązany do zwrotu wypłaconego kapitału bez uwzględniania innych świadczeń od konsumenta (wynagrodzenie za korzystanie z kapitału lub waloryzacji), Bank jest zobowiązany do zwrotu sumy spłaconych rat kapitałowo-odsetkowych wraz z zasądzonymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz, że Bank dokonuje spisania ekspozycji kredytowej. Szacunek straty uwzględnia wartość pieniądza w czasie.

Skutkiem rachunkowym podpisania umowy z klientem jest zaprzestanie ujmowania kredytu w CHF, rozpoznanie nowego kredytu w PLN oraz rozpoznanie wyniku z tytułu zaprzestania ujmowania. W trzech kwartałach 2024 roku Bank wykorzystał 301 003 tys. zł z szacowanego wpływu ryzyka prawnego kredytów CHF w związku z zawartymi umowami (w 2023 roku Bank wykorzystał z tego tytułu 376 100 tys. zł).

Skutkiem rachunkowym prawomocnego wyroku stwierdzającego nieważność umowy kredytowej jest zaprzestanie ujmowania ekspozycji kredytowej CHF. W trzech kwartałach 2024 roku Bank wykorzystał 361 725 tys. zł z szacowanego wpływu ryzyka prawnego kredytów CHF w związku z otrzymanymi prawomocnymi wyrokami stwierdzającymi nieważność umów kredytowych (w 2023 roku Bank wykorzystał z tego tytułu 243 350 tys. zł).

W przypadku zmiany zakładanej średniej straty o +/- 5 procent, przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych, szacunek wpływu zmieniłby się o +/-117 596 tys. zł.

Bank przeprowadził analizę wrażliwości modelu na szacunek liczby przegranych spraw. Zmiana tego szacunku miałaby następujący wpływ na wartość szacowanej straty z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę Banku z tytułu ryzyka prawnego
Procent przegranych spraw	+5 p.p.	+71 424 tys. PLN
	-5 p.p.	-118 490 tys. PLN

Bank przeprowadził analizę wrażliwości stosowanego modelu na szacunek liczby przyszłych pozwów. Zmiana liczby przyszłych pozwów miałaby następujący wpływ na wartość szacowanej straty z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę Banku z tytułu ryzyka prawnego
Liczba przyszłych pozwów	+20%	+60 609 tys. PLN
	-20%	-60 609 tys. PLN

Bank ocenił również, że gdyby oszacowaną liczbę pozwów przeciwko Bankowi zwiększyć o pozwy złożone przez dodatkowy 1% klientów posiadających kredyty w CHF wówczas strata z tytułu ryzyka prawnego wzrosłaby o ok. 38 242 tys. zł.

Bank, kalkulując oczekiwaną stratę z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF uwzględnia dostępne dane historyczne, w tym treść orzeczeń zapadłych w sprawach zakończonych. Bank monitoruje liczbę pobieranych zaświadczeń oraz zmianę liczby pozwów w celu odpowiedniego aktualizowania szacunku wpływu ryzyka prawnego kredytów walutowych.

Aktualna linia orzecnicza w sprawach z powództw kredytobiorców CHF jest niekorzystna dla banków, niemniej jednak niektóre kwestie prawne nadal są niewyjaśnione, w szczególności kwalifikacja kredytów jako walutowych. Powyższa kwestia jest istotna dla oceny ryzyka związanego z postępowaniami dotyczącymi części portfela Banku.

Bank na bieżąco monitoruje zapadające wyroki i będzie dostosowywał poziom szacunku wpływu ryzyka prawnego do aktualnej linii orzecniczej. Bank jednocześnie ma świadomość, iż poczynione założenia obarczone są subiektywną oceną bieżącej sytuacji, która może ulec zmianie w przyszłości. Bank przy oszacowaniu wysokości wpływu ryzyka prawnego bazuje na wszystkich informacjach dostępnych na dzień podpisania sprawozdania.

Orzecznictwo TSUE (orzeczenia zapadłe w 2023 i 2024)

W dniu 16 marca 2023 roku zapadł wyrok TSUE w sprawie C-6/22, z którego wynika, że:

- ochrona przyznana konsumentom przez dyrektywę 93/13 nie jest ograniczona jedynie do okresu wykonania umowy, lecz obowiązuje również po wykonaniu tej umowy (może to powodować zwiększenie ryzyka kierowania pozwów dotyczących kredytów już spłaconych);
- dla oceny skutków, w odniesieniu do sytuacji konsumenta spowodowanych unieważnieniem całej umowy, decydujące znaczenie ma wola wyrażona w tym względzie przez konsumenta (jeżeli konsument żąda unieważnienia umowy, sąd krajowy nie może odmówić, nawet jeśli sąd poinformuje konsumenta, że skutki są dla niego szczególnie niekorzystne).

TSUE potwierdził, że sąd krajowy nie może uzupełnić luki powstałej po usunięciu nieuczciwego warunku przepisem innym niż przepis dyspozytywny, nawet jeżeli unieważnienie umowy niesie dla konsumenta negatywne konsekwencje. Jednakże w takiej sytuacji sąd krajowy powinien podjąć wszelkie niezbędne środki dla ochrony konsumenta, w szczególności wezwać strony do podjęcia negocjacji celem ustanowienia rzeczywistej równowagi praw i obowiązków stron umowy.

W dniu 8 czerwca 2023 roku, w sprawie **C-570/21 TSUE** opowiedział się za szeroką wykładnią definicji konsumenta, wskazując, że:

- pojęcie „konsumenta” w rozumieniu art. 2 lit. b) dyrektywy 93/13 ma charakter obiektywny i jest niezależne od konkretnego zasobu wiedzy, jaki może mieć dana osoba, czy też od posiadanych przez nią w rzeczywistości informacji;
- osobę, która zawarła umowę w celach mieszczących się częściowo w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, należy uznać za konsumenta, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy;
- w ramach umowy kredytu zawartej z przedsiębiorcą osoba fizyczna znajdująca się w sytuacji współdłużnika jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta” w rozumieniu art. 2 lit. b) dyrektywy 93/13, jeżeli działa w celach niezwiązanych z jej działalnością zawodową lub gospodarczą, i powinna – jeżeli znajduje się ona względem tego przedsiębiorcy w sytuacji analogicznej do sytuacji dłużnika – wraz z tym ostatnim korzystać z ochrony przewidzianej w tej dyrektywie;
- sąd krajowy powinien zbadać, biorąc pod uwagę cały materiał dowodowy, a w szczególności brzmienie tej umowy, czy daną osobę będącą stroną umowy można zakwalifikować jako „konsumenta”, jak również uwzględnić wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności charakter towaru lub usługi, będących przedmiotem rozpatrywanej umowy.

W dniu 15 czerwca 2023 roku **TSUE wydał wyrok w sprawie C-520/21** dotyczącej tego, czy w razie unieważnienia umowy kredytowej, stronom przysługuje jakiegokolwiek roszczenie z tytułu korzystania z kapitału przez drugą stronę. TSUE dokonał przeformułowania treści pytań zadanych pierwotnie przez Sąd odsyłający. Odpowiedzi TSUE odnoszą się zatem do przeformułowanej, a nie do pierwotnej wersji pytań.

W odniesieniu do roszczeń konsumenta względem banku, TSUE przyjął, że przepisy dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności.

W odniesieniu do możliwości dochodzenia przez banki roszczeń o podobnym charakterze przeciwko konsumentom, TSUE przyjął, że przepisy dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty.

Pojęcie „rekompensaty” nie zostało zdefiniowane w przywołanym wyroku, nie jest także zdefiniowane w polskich przepisach prawa. Jak wskazuje jednak TSUE w pkt 78 wyroku: „Podobnie wykładni prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy, a tym samym otrzymania wynagrodzenia za korzystanie z tego kapitału przez konsumenta, przyczyniłaby się do wyeliminowania odstraszającego skutku wywieranego na przedsiębiorców poprzez uznanie tej umowy za nieważną”. Jednocześnie TSUE nie odniósł się wprost do waloryzacji świadczenia.

Bank zaznacza, że wynagrodzenie za korzystanie z kapitału dla Banku nie jest uwzględniane w obecnym modelu Banku. Natomiast w dotychczasowych modelach Bank nie uwzględniał wynagrodzenia dla klienta za korzystanie przez Bank z rat spłacanego przez niego kredytu, który został uznany za nieważny.

Prawidłowość przyjętych przez Bank założeń znajduje potwierdzenie w uchwale całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 25/22, która wykluczyła prawo do żądania przez banki i kredytobiorców-konsumentów tzw. wynagrodzenia za korzystanie z kapitału.

W dniu 21 września 2023 roku TSUE wydał wyrok w sprawie **C-139/22**, w którym stwierdził, że:

- do uznania warunku umownego za nieuczciwy wystarczające jest ustalenie, że jego treść odpowiada treści postanowienia wzorca umownego wpisanego do rejestru klauzul niedozwolonych, co jednak nie wyklucza, że w danym postępowaniu bank może udowodnić, iż w świetle wszystkich istotnych okoliczności danego przypadku to postanowienie umowne nie jest abuzywne (w szczególności nie wywołuje skutków identycznych, jak to wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych),
- nieuczciwy warunek umowny nie traci nieuczciwego charakteru przez to, że konsument może zdecydować, iż będzie wykonywał swoje obowiązki wynikające z umowy w oparciu o inny warunek umowny, który jest uczciwy,
- przedsiębiorca ma obowiązek poinformowania o istotnych cechach umowy i ryzykach związanych z umową każdego konsumenta, także wówczas jeżeli określony konsument posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie w danej dziedzinie (nawet wtedy, gdy konsument jest pracownikiem banku).

W dniu 7 grudnia 2023 roku TSUE wydał wyrok w sprawie **C-140/22**, dotyczącej przedawnienia, wymagalności oraz zakresu roszczeń restytucyjnych stron z tytułu nieważnej umowy kredytu. TSUE orzekł, że przepisy dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie temu, aby:

- wykonywanie praw, które konsument wywodzi z tej dyrektywy było uzależnione od złożenia przez konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy nieuczciwego warunku umownego, po drugie, że jest świadomy z jednej strony faktu, że nieważność wskazanego warunku pociąga za sobą nieważność umowy kredytu, a z drugiej – konsekwencji tego uznania nieważności, i po trzeciej, że wyraża zgodę na uznanie tej umowy za nieważną;
- rekompensata żądana przez konsumenta z tytułu zwrotu kwot, które zapłacił on w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, została pomniejszona o równowartość odsetek, które instytucja bankowa otrzymałaby, gdyby umowa ta pozostała w mocy.

W uzasadnieniu wyroku TSUE odniósł się do roli oświadczenia klienta o świadomości skutków nieważności umowy kredytu i wskazał, że nie musi ono być złożone przed sądem krajowym, jak również nie musi być sformalizowane, a prawa konsumenta wynikające z abuzywności warunków umownych nie mogą zależeć od złożenia przez konsumenta takiego oświadczenia.

TSUE nie odpowiedział bezpośrednio na pytanie prejudycjalne dotyczące początku okresu przedawnienia roszczeń restytucyjnych banku wobec konsumenta.

Stanowisko TSUE ma jednak istotne znaczenie dla obliczania należnych konsumentowi odsetek w sporach z bankiem. Z wyroku wynika bowiem, że odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia na rzecz konsumenta nie powinny być liczone dopiero od daty złożenia przez konsumenta sformalizowanego oświadczenia.

W zakresie drugiej tezy wyroku, TSUE powtórzył swoje wcześniejsze stanowisko wyrażone w wyroku w sprawie **C-520/21**, wskazując, że skoro w orzecznictwie TSUE przesądzone, iż w przypadku stwierdzenia nieważności umowy kredytu bank nie jest uprawniony do żądania od konsumenta tzw. wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, nie ma podstaw do obniżenia roszczenia restytucyjnego konsumenta o równowartość oprocentowania należnego bankowi, gdyby umowa kredytu pozostała w mocy. Z uwagi na brzmienie pytań prejudycjalnych, które nie odnosiły się do żądania banku waloryzacji wypłaconego kapitału kredytu, TSUE nie orzekł w przedmiocie dopuszczalności takiego żądania.

W dniu 11 grudnia 2023 roku TSUE wydał postanowienie w sprawie **C-756/22**, w którym wskazał, że przepisy dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego państwa członkowskiego, zgodnie z którą bank jest uprawniony do żądania od konsumenta zwrotu kwot innych niż kapitał wypłacony w wykonaniu nieważnej umowy oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wezwania do zapłaty.

W dniu 14 grudnia 2023 roku TSUE wydał wyrok, w sprawie **C-28/22**, dotyczącej terminu przedawnienia roszczeń restytucyjnych stron nieważnej umowy kredytu oraz dopuszczalności skorzystania przez bank w sporze z klientem z prawa zatrzymania.

TSUE orzekł, że przepisy dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności sprzeciwiają się temu, aby termin przedawnienia roszczeń przedsiębiorcy wynikających z nieważności umowy rozpoczął bieg dopiero od dnia, w którym umowa staje się trwale bezskuteczna, podczas gdy termin przedawnienia roszczeń konsumenta wynikających z nieważności tej umowy rozpoczął bieg w chwili, w której konsument dowiedział się lub powinien dowiedzieć się o nieuczciwym charakterze warunku powodującego tę nieważność.

TSUE nie orzekł bezpośrednio odkąd należy liczyć termin przedawnienia roszczeń przedsiębiorcy wobec konsumenta, jednakże wskazał, że termin przedawnienia takich roszczeń nie może rozpocząć się dopiero od daty „trwałej bezskuteczności umowy”, który to moment w wyroku TSUE utożsamiono z datą uprawomocnienia się wyroku stwierdzającego nieważność umowy kredytu. Z powyższego wynika, że początku biegu terminu przedawnienia roszczeń przedsiębiorcy nie należy wiązać z datą wydania prawomocnego wyroku.

TSUE podkreślił jednocześnie symetryczność terminów przedawnienia roszczeń restytucyjnych przedsiębiorcy oraz konsumenta. TSUE nie rozstrzygnął jednak jakie zdarzenie rozpoczyna bieg terminu przedawnienia roszczeń restytucyjnych banku i konsumenta. Ponadto TSUE wskazał, że przedsiębiorca nie ma obowiązku weryfikowania świadomości konsumenta co do skutków usunięcia nieuczciwych warunków z umowy.

W zakresie drugiej tezy wyroku, TSUE nie zakwestionował co do zasady prawa banku do skorzystania przez bank z prawa zatrzymania w sporze z konsumentem. TSUE zaznaczył jedynie, że podniesienie zarzutu zatrzymania przez bank nie może skutkować ograniczeniem roszczenia odsetkowego konsumenta.

W dniu 12 stycznia 2024 roku TSUE wydał postanowienie w sprawie **C-488/23**, dotyczącej dopuszczalności sądowej waloryzacji świadczenia banku w postaci wypłaconego kapitału kredytu. Odwołując się do sprawy C-520/21 TSUE wskazał, że w przypadku uznania umowy kredytu za nieważną w całości na skutek wyeliminowania z niej klauzul abuzywnych, przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa państwa członkowskiego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta, poza zwrotem kapitału wypłaconego z tytułu wykonania umowy kredytu oraz ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia wezwania do zapłaty, rekompensaty polegającej na sądowej waloryzacji świadczenia wypłaconego kapitału w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po wypłaceniu tego kapitału konsumentowi.

W dniu 18 stycznia 2024 roku TSUE wydał wyrok w sprawie **C-531/22**, dotyczącej badania przez sądy krajowe z urzędu kontroli nieuczciwości warunków umownych oraz uniwersalności wpisu nieuczciwego warunku umownego do rejestru klauzul niedozwolonych.

W zakresie pierwszego z zagadnień TSUE orzekł, że sprzeczne z zasadą skuteczności wyrażonej w Dyrektywie 93/13 są przepisy proceduralne, które nie przewidują jakiegokolwiek badania przez sąd z urzędu potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków umownych. Jeżeli badanie takie nie zostało przeprowadzone w postępowaniu rozpoznawczym (zwłaszcza w sytuacji, w której sąd rozpoznający sprawę nie miał prawnej i technicznej możliwości dokonania tej kontroli), to wówczas obowiązek ten obciąża sąd nadzorujący postępowanie egzekucyjne.

W zakresie drugiego z zagadnień TSUE orzekł, że wpis warunku umownego do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych skutkuje tym, że taki warunek należy uznać za nieuczciwy w każdym postępowaniu z udziałem konsumenta, w tym także wobec przedsiębiorcy innego niż ten, przeciwko któremu toczyło się postępowanie o wpis nieuczciwego warunku do rejestru, i gdy dany warunek nie ma takiego samego brzmienia jak warunek wpisany do rejestru, ale posiada taki sam sens i wywołuje jednakowe skutki wobec danego konsumenta. TSUE zastrzegł jednocześnie, że sąd krajowy ma obowiązek dokonania oceny równoważności spornego postanowienia umownego z postanowieniem wzorca umowy uznanym za nieuczciwy i wpisanym do rejestru. Zainteresowany przedsiębiorca ma możliwość zakwestionowania tej równoważności przed sądem krajowym w celu ustalenia, czy w kontekście wszystkich istotnych okoliczności danego przypadku to postanowienie jest identyczne, w szczególności w świetle skutków, jakie wywołuje, z postanowieniem wpisanym do rejestru.

W dniu 25 kwietnia 2024 roku TSUE wydał wyroki w sprawach **C-484/21** oraz **C-561/21**, dotyczące biegu terminów przedawnienia roszczeń podnoszonych na gruncie twierdzeń o niedozwolonym charakterze postanowień.

W pierwszym z wyroków TSUE orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie temu, aby:

- termin przedawnienia roszczenia o zwrot kosztów poniesionych przez konsumenta w chwili zawarcia umowy z przedsiębiorcą w związku z postanowieniem, które zostało uznane za nieuczciwe prawomocnym wyrokiem sądu wydanym po dokonaniu zapłaty tych kosztów, biegnie od dnia dokonania tej zapłaty, niezależnie od tego, czy konsument był lub mógł być świadomy nieuczciwego charakteru tego postanowienia w chwili dokonywania tej zapłaty lub zanim postanowienie to zostało uznane za nieważne wyrokiem,
- termin przedawnienia roszczenia o zwrot kosztów poniesionych przez konsumenta na podstawie postanowienia umowy zawartej z przedsiębiorcą, które zostało uznane za nieuczciwe prawomocnym wyrokiem sądu, biegnie od dnia, w którym krajowy sąd najwyższy wydał wcześniejszy wyrok w odrębnej sprawie, uznający za nieuczciwy standardowy warunek odpowiadający temu warunkowi tej umowy.

W drugim z wyroków TSUE orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13:

- nie stoją na przeszkodzie temu, by termin przedawnienia roszczenia o zwrot kosztów poniesionych przez konsumenta w związku z postanowieniem umownym uznanym za nieuczciwe na mocy prawomocnego wyroku sądu wydanego po uiszczeniu tych kosztów biegnie od dnia prawomocności wyroku, z zastrzeżeniem możliwości wykazania przez przedsiębiorcę, że konsument wiedział lub mógł wiedzieć o nieuczciwym charakterze danego postanowienia przed wydaniem tego wyroku,
- stoją na przeszkodzie temu, by bieg terminu przedawnienia roszczenia o zwrot kosztów poniesionych przez konsumenta w związku z postanowieniem umowy zawartej z przedsiębiorcą, którego nieuczciwy charakter został stwierdzony prawomocnym wyrokiem sądu wydanym po uiszczeniu tych kosztów, rozpoczynał się we wcześniejszej dacie, w której krajowy sąd najwyższy wydał w odrębnych sprawach wyroki uznające za nieuczciwe warunki odpowiadające odpowiedniemu postanowieniu tej umowy,
- stoją na przeszkodzie temu, aby termin przedawnienia roszczenia o zwrot kosztów poniesionych przez konsumenta na podstawie warunku umowy zawartej z przedsiębiorcą, który został uznany za nieuczciwy prawomocnym wyrokiem sądu, biegnie od dnia wydania niektórych wyroków TSUE, które potwierdziły co do zasady zgodność z prawem Unii terminów przedawnienia roszczeń o zwrot kosztów.

TSUE potwierdził, że roszczenie konsumenta o ustalenie nieuczciwości warunków umownych nie ulega przedawnieniu, natomiast roszczenia restytucyjne konsumenta (o zwrot świadczeń spełnionych na podstawie nieuczciwych warunków umownych) mogą ulegać przedawnieniu, pod warunkiem, że zastrzeżone w prawie krajowym terminy nie czynią niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym dochodzenie konsumentowi roszczeń wynikających z Dyrektywy 93/13. TSUE powtórzył, że termin przedawnienia roszczenia restytucyjnego konsumenta nie może rozpocząć biegu zanim konsument dowiedział się o nieuczciwym charakterze danego warunku umownego. W szczególności termin ten nie może rozpocząć biegu już w dacie spełnienia świadczenia nienależnego przez konsumenta lub w dacie wydania przez TSUE (np. w sprawie C-260/18) bądź Sąd Najwyższy wyroku w innej podobnej sprawie (bez udziału tego konsumenta), jeżeli wówczas konsument nie miał wiedzy o nieuczciwym charakterze warunku. W ocenie TSUE datą rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczenia konsumenta może być w szczególności data wydania przez sąd prawomocnego wyroku w sprawie z udziałem konsumenta, jeżeli dopiero w tej dacie konsument powziął wiedzę o nieuczciwym charakterze danego warunku. Z uwagi na zakres pytań prejudycjalnych TSUE nie orzekł w przedmiocie przedawnienia roszczeń Banku.

W dniu 3 maja 2024 roku TSUE wydał postanowienie w sprawie **C-348/23**, dotyczącej BNP Paribas Bank Polska S.A. TSUE orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą skutki prawne wiążące się ze stwierdzeniem nieważności umowy kredytu w całości (w następstwie wyeliminowania z niej klauzul abuzywnych) były uzależnione od spełnienia przez konsumenta warunku zawieszającego, polegającego na złożeniu przez konsumenta przed sądem krajowym oświadczenia, w którym wskaże po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy warunku, po drugie, że jest świadomy, z jednej strony, iż nieuczciwość warunku pociąga za sobą stwierdzenie nieważności umowy kredytu, a z drugiej strony - skutków stwierdzenia nieważności, oraz po trzecie, że wyraża zgodę na stwierdzenie nieważności umowy. Stanowisko TSUE jest zgodne z aktualną linią orzecznictwem TSUE, zgodnie z którą skutki prawne wynikające ze stwierdzenia nieważności umowy kredytu zawierającej abuzywne klauzule przeliczeniowe następują z mocy prawa i nie mogą być uzależnione od spełnienia dodatkowych warunków, w szczególności od złożenia przez konsumenta sformalizowanego oświadczenia przed sądem krajowym.

W dniu 8 maja 2024 roku TSUE wydał postanowienie w sprawie **C-424/22** w przedmiocie zarzutu zatrzymania. TSUE orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w kontekście stwierdzenia nieważności zawartej przez instytucję bankową z konsumentem umowy kredytu hipotecznego z uwagi na nieuczciwy charakter niektórych warunków tej umowy powołanie się przez tę instytucję na prawo zatrzymania prowadzi do uzależnienia przysługującej konsumentowi możliwości uzyskania przez niego zapłaty kwot, które zasądzono od wspomnianej instytucji ze względu na skutki restytucyjne wynikające ze stwierdzenia nieuczciwego charakteru tych warunków, od równoczesnego zaoferowania przez rzeczonoego konsumenta zwrotu albo zabezpieczenia zwrotu całości świadczenia otrzymanego od tej samej instytucji przez konsumenta na podstawie wspomnianej umowy, niezależnie od spłat dokonanych już w wykonaniu tej umowy. Zatem w ocenie TSUE, przepisy Dyrektywy 93/13 sprzeciwiają się takiemu zastosowaniu prawa zatrzymania, w którym przy obliczaniu kwoty, która miałaby zostać zapłacona lub zabezpieczona przez konsumenta na rzecz banku (w następstwie powołania się przez bank na prawo zatrzymania), nie uwzględniono wysokości spłaconych rat kredytu uiszczonych przez konsumenta na rzecz banku.

W dniu 30 maja 2024 roku TSUE wydał postanowienie w sprawie **C-325/23**, w którym orzekł, że:

- warunek umowy kredytu denominowanego w walucie obcej, w której bank przed zawarciem umowy jednostronnie określa kurs przeliczenia w celu ustalenia kwoty kredytu, nie jest indywidualnie negocjowany,
- jeśli umowa kredytu przenosi ryzyko kursowe na konsumenta i bank korzysta z różnicy kursowej zachodzącej między kursem wybranym przez bank na potrzeby ustalenia ostatecznej kwoty kredytu a innymi kursami, brak informacji o tej różnicy oznacza, że warunek nie jest wyrażony prostym i zrozumiałym językiem,
- warunek umowy kredytu przenoszący ryzyko kursowe na konsumenta i dający bankowi korzyść z różnicy kursowej może powodować znaczącą nierównowagę na niekorzyść konsumenta,
- przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie, aby uznać umowę kredytu denominowanego w walucie obcej za nieważną, jeśli warunek dotyczący ustalenia kwoty kredytu jest nieuczciwy, nawet jeśli inne warunki dotyczące przeliczania waluty nie są nieuczciwe, o ile sąd stwierdzi, że umowa nie może obowiązywać bez tego warunku.

TSUE orzekł, że umowa może zostać uznana za nieważną na skutek wyeliminowania z niej warunków dotyczących ustalenia kwoty i waluty kredytu. TSUE przypomniał jednocześnie, że abuzywność tych warunków nie oznacza automatycznie nieważności całej umowy. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem TSUE eliminacja wskazanych warunków powinna odnosić co do zasady ten skutek, że warunki te powinny być niewiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części powinna nadal obowiązywać strony, jeżeli takie utrzymanie umowy w mocy jest obiektywnie możliwe zgodnie z przepisami prawa krajowego. Celem Dyrektywy 93/13 nie jest bowiem unieważnienie wszystkich umów zawierających nieuczciwe warunki, lecz zastąpienie równowagi między prawami i obowiązkami stron umowy, jaką ustanawia umowa, równowagą rzeczywistą, pozwalającą na przywrócenie równości między nimi.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące kredytów denominowanych i walutowych w CHF

Kluczowe orzeczenia jakie zapadły przed Sądem Najwyższym zawierały następujące tezy:

- co do stosowania ochrony konsumenckiej wynikającej z Dyrektywy 93/13:
 - w sporach z konsumentami przepisy art. 385(1) k.c. stanowią *lex specialis* względem art. 353(1) k.c. W konsekwencji, gdy zachodzą przesłanki do zastosowania obu wyżej wymienionych norm prawnych, sąd powinien zastosować sankcję bezskuteczności postanowienia umownego, nie orzekając jego nieważności na zasadach ogólnych (uchwała z dnia 28 kwietnia 2022 roku III CZP 40/22);
 - oceny korzystności/niekorzystności upadku umowy dokonuje konsument (postanowienie SN z dnia 19 maja 2022 roku (I CSK 55/22);
 - klauzule spreadowe (tak dotyczące wypłaty kredytu, jak i spłaty kredytu) odwołujące się do tabel bankowych jako abuzywne wymagają potwierdzenia przez konsumenta, inaczej są bezskuteczne (np. I CSK 1867/22; II CSKP 163/22; II CSKP 382/22);

- co do skutków abuzywności:
 - SN opowiedział się za teorią dwóch kondycji w razie uznania umowy kredytowej za nieważną. Jednocześnie SN wskazał w pisemnym uzasadnieniu, że zagrożeniom związanym z niewypłacalnością jednego z obustronnie wzbogaconych zapobiega w znacznej mierze prawo zatrzymania otrzymanego świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot (uchwała z dnia 16 lutego 2021 roku, III CZP 11/20);
 - nie jest możliwe „uzupełnienie” umowy kredytu poprzez wprowadzenie alternatywnego sposobu ustalania kursu waluty, np. w oparciu o art. 358 § 2 k.c. — byłoby to sprzeczne z prewencyjnymi celami dyrektywy (np. I CSK 1867/22, II CSKP 163/22, II CSKP 382/22); niemożność uzupełnienia umowy, w braku odmiennej woli konsumenta prowadzi do upadku umowy, zarówno w przypadku kredytów indeksowanych jak i denominowanych. Jedyny wyjątek, jaki wynika z orzecznictwa, to umowa kredytowa banku BPH, gdzie upadek klauzuli w zakresie marży przy pozostawieniu w umowie odwołania do kursu średniego NBP umożliwia (w zakresie tego elementu) dalsze trwanie umowy (np. II CSKP 364/22, I CSK 55/22);
- co do statusu konsumenta:
 - nie jest uzasadnione rozszerzanie kodeksowego pojęcia konsumenta w drodze rozróżniania związków bezpośrednich i pośrednich z prowadzeniem działalności gospodarczej lub zawodowej. W razie występowania takiego związku (także po stronie np. małżonka) brak jest podstaw do objęcia ochroną takiej osoby (wyrok SN z dnia 18 maja 2022 roku (II CSKP 362/22 [mBank]) / przy czym należy odnotować, że w dniu 8 czerwca 2023 roku, w sprawie C-570/21 TSUE opowiedział się za szeroką wykładnią definicji konsumenta;
- co do ryzyka walutowego:
 - wcześniejsze doświadczenia konsumenta z produktami kredytowymi (także powiązаныmi z obcą walutą) nie mają prawnego znaczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2022 roku (II CSKP 464/22);
 - możliwość przewalutowania kredytu nie stanowi sposobu ograniczenia ryzyka dla konsumenta (wyrok SN (SSN) z dnia 13 maja 2022 roku (II CSKP 464/22);
 - klauzule ryzyka walutowego rozumiane jako zapisy wprowadzające ryzyko ekonomiczne dla konsumenta podlegają badaniu pod kątem abuzywności, nie można mówić o jasności/przejrzystości tych klauzul o ile przedsiębiorca nie wykaże, że konsument był w pełni świadomy, że silna deprecjacja waluty krajowej może pociągać za sobą konsekwencje trudne do udźwignięcia. Ogólne pouczenia o ryzykach, nawet wypełniające rekomendację S są niewystarczające dla przyjęcia zachowania standardu pouczenia (np. II CSKP 382/22; II CSKP 464/22; I CSK 1867/22);

W dniu 25 kwietnia 2024 roku cała Izba Cywilna Sądu Najwyższego podjęła tzw. dużą uchwałę frankową, rozstrzygając kluczowe zagadnienia prawne, sygn. akt III CZP 25/22, zgodnie z którą:

- 1) W razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.
- 2) W razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.
- 3) Jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron.
- 4) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku związanie postanowieniami umowy.
- 5) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia.

Uchwała zapadła większością głosów. Zdania odrębne zgłosiło 6 z 17 sędziów, przede wszystkim w zakresie tego czy umowa po wyeliminowaniu klauzul przeliczeniowych powinna być utrzymana w mocy. Uchwała w swej treści odnosi się wyłącznie do skutków uznania klauzul przeliczeniowych w umowach kredytów indeksowanych lub denominowanych za abuzywne (nie przesądzając o abuzywności takich klauzul). Uchwała nie dotyczy kredytów walutowych, w przypadku których klauzule przeliczeniowe mają charakter fakultatywny i jako takie nie są niezbędne do wykonywania umowy.

W opublikowanym we wrześniu 2024 roku uzasadnieniu uchwały, Sąd Najwyższy:

- 1) rozróżnił kredyty indeksowane, denominowane i walutowe, wskazując, że kredyt walutowy powinien odnosić się do kredytu, którego kwota zostaje wyrażona w walucie obcej, przy czym w tej samej walucie następuje jego wypłata przez bank oraz spłata przez kredytobiorcę. Ten rodzaj kredytów nie jest przedmiotem uchwały,

- 2) zauważył, że w przypadku kredytów walutowych, w których nie występuje problem abuzywności przy ustalaniu kursu waluty przy wypłacie kredytu przez bank, lub w których na skutek usunięcia tej abuzywności umowa nadal obowiązuje w kształcie, w którym co do zasady możliwa jest spłata kredytu w walucie obcej, można przyjąć, że do przeliczenia kursu waluty ma zastosowanie art. 358 § 2 k.c., jako właściwy przepis dyspozytywny (tj. umowa może być kontynuowana przy zastosowaniu kursu średniego NBP),
- 3) potwierdził, że bieg przedawnienia roszczeń banku nie rozpoczyna się w dniu wypłaty kredytu, ale dopiero od dnia, w którym konsument zakwestionował ważność umowy z bankiem,
- 4) stwierdził, że wola konsumenta co do niezwiązania się postanowieniem niedozwolonym może być wyrażona w dowolny sposób, w tym w sposób dorozumiany,
- 5) wskazał, że skorzystanie z prawa potrącenia pozwala częściowo zapobiec negatywnym konsekwencjom przedawnienia roszczeń, gdyż zgodnie z art. 502 k.c. przedawnienie wierzytelności nie wyklucza jej potrącenia, jeżeli w chwili, gdy potrącenie stało się możliwe, przedawnienie jeszcze nie nastąpiło.
- 6) wskazał, że jeżeli pozwany dotychczas nie podjął działań mających na celu aktualizację zaskarżalności wierzytelności, podniesienie zarzutu potrącenia może nastąpić nie tylko w pierwszej fazie procesu: ustawodawca uwzględniła konieczność skierowania stosownego wezwania do zapłaty, a wówczas dopiero po upływie dwóch tygodni od uzyskania przymiotu wymagalności przez wierzytelność podmiot ten traci prawo podniesienia zarzutu potrącenia. Wreszcie pozwany może bronić się przez wniesienie powództwa wzajemnego lub skorzystać z instytucji powództwa przeciwegzekucyjnego.

Należy podkreślić, że stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu nie rozstrzyga jednoznacznie dotychczasowych rozbieżności w orzecznictwie dotyczących definicji kredytu walutowego.

Z jednej strony bowiem rozumienie pojęcia umowy kredytu walutowego przedstawione w tej uchwale jest zgodne z stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w wyroku z 20 maja 2022 roku, który jest pierwszym rozstrzygnięciem w sprawie kredytu walutowego udzielonego przez Bank (II CSKP 713/22). Zgodnie z nim kredyt walutowy występuje tylko wtedy, gdy umowa jednoznacznie ustala kwotę kredytu udzielonego i faktycznie wypłaconego kredytobiorcy wyłącznie w walucie obcej i przewiduje spłatę rat wyłącznie w walucie udzielonego kredytu. Zdaniem Sądu Strony zawarły umowę kredytu denominowanego do CHF, a żadne z postanowień umowy nie przewidywało bezpośrednio roszczenia powoda o wypłatę kwoty udostępnionego kredytu w CHF.

Z drugiej strony, w innym orzeczeniu Sąd Najwyższy zajął odmienne stanowisko (postanowienie z dnia 24 czerwca 2022 roku, I CSK 2822/22), stwierdzając, że cechami kredytu walutowego jest wyrażenie kwoty udzielonego kredytu w walucie obcej oraz spłata rat kredytu w tej walucie, nie wskazując jednocześnie jako cechy charakterystycznej dokonania wypłaty kredytu w walucie obcej.

Podobne stanowisko Sąd Najwyższy wyraził w wyroku z dnia 26 stycznia 2023 roku (II CSKP 408/22), w którym podkreślił, że decydujące znaczenie przy ocenie walutowego charakteru umowy kredytu ma wskazanie w umowie kwoty i waluty kredytu w walucie obcej oraz przyznanie kredytobiorcy możliwości wypłaty kredytu w tej walucie, nie zaś rzeczywisty sposób realizacji umowy. Fakt dokonania wypłaty kredytu w złotych na skutek dyspozycji kredytobiorcy, nie może prowadzić do wniosku, że umowa kredytu nie określa kwoty i waluty kredytu.

W wyroku z dnia 31 stycznia 2023 roku (II CSKP 334/22) Sąd Najwyższy wskazał, że nie jest kredytem walutowym taki, w którym z jednej strony w umowie wskazana została jako tzw. kwota kredytu waluta obca, natomiast uruchomienie, tj. spełnienie świadczenia przez bank, nastąpić ma zgodnie z umową w walucie polskiej. Uznanie postanowienia przewidującego uruchomienie kredytu w walucie polskiej za niedozwolone oznacza konieczność oceny przez Sąd *meriti* wpływu jego bezskuteczności wobec konsumenta na treść całej umowy (pozostałych postanowień), a w szczególności czy oznacza to, że strony mogły pozostawać związane umową w pozostałym zakresie.

W tym duchu Sąd Najwyższy orzeka także w wyroku z dnia 15 września 2023 roku (II CSKP 1356/22), w którym – na skutek skargi kredytobiorcy – uchylono korzystny dla banku wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu i wskazano, że o kredycie walutowym można mówić wówczas, gdy umowa jednoznacznie ustala kwotę kredytu udzielonego i faktycznie wypłaconego kredytobiorcy wyłącznie w walucie obcej i przewiduje spłatę rat wyłącznie w walucie udzielonego kredytu, a zatem celem i zamiarem stron, wyrażonym w umowie, jest przeprowadzenie wszelkich wzajemnych rozliczeń jedynie w walucie obcej.

W wyroku z dnia 25 lipca 2024 roku, II CSKP 1424/22, Sąd Najwyższy wskazał, że w kredycie walutowym kwota kredytu jest wyrażona w walucie obcej, wypłata kredytu i jego spłata również jest dokonywana w tej walucie. Tylko w tym ostatnim wypadku roszczenie kredytobiorcy w stosunku do kredytodawcy jest wyrażone w walucie obcej, tj. kredytobiorca może żądać od kredytodawcy wypłaty kwoty kredytu w walucie obcej. W dwóch pozostałych wypadkach żądanie kredytobiorcy w stosunku do kredytodawcy w zakresie spełnienia świadczenia dotyczy wyłącznie waluty krajowej. Sąd Najwyższy zwrócił również uwagę, że w przypadku, gdyby kredyt mógł być spłacany bezpośrednio w CHF brak sprecyzowania zasad przeliczania PLN na CHF nie miałyby istotnego znaczenia albowiem kredytobiorcy zawsze mogli nabyć CHF na spłatę kredytu w kantorze walutowym.

W dniu 9 maja 2024 roku Sąd Najwyższy wydał wyrok (II CSKP 2416/22), w którym oddalił skargę kasacyjną pożyczkobiorców od korzystnego dla banku wyroku II instancji, zasądającego na rzecz banku wierzytelności z umowy pożyczki (sprawa z pozwu banku), przyjmując walutowy charakter umowy pożyczki (pożyczka stricte walutowa, a nie denominowana w walucie obcej). Sąd Najwyższy przyjął w nim, że warunkiem istotnym dla przyjęcia, że pożyczka ma charakter walutowy jest możliwość wypłaty oraz spłaty w walucie oraz stwierdził, że tzw. duża uchwała frankowa (III CZP 25/22) nie ma zastosowania w sprawie, jako że uchwała ta nie obejmowała swoim zakresem przedmiotowym umów pożyczki, które mogą być spłacane bezpośrednio w walucie obcej.

Reasumując, wydaje się, iż poglądy Sądu Najwyższego w kwestii definicji kredytu walutowego ewoluują. Jednakże, zarówno dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego jak też poglądy tego sądu wyrażone w uzasadnieniu uchwały z 25 kwietnia 2024 roku, nadal wskazują na brak przyjęcia jednolitej definicji kredytu walutowego.

W dniu 5 kwietnia 2023 roku Sąd Najwyższy wyrokiem w sprawie II NSNc 89/23 oddalił skargę nadzwyczajną Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 grudnia 2019 roku (I ACa 100/19) dotyczącą umowy kredytu denominowanego. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację kredytobiorcy, uznając, że część regulacji zawartych w umowie miała charakter abuzywny, jednak nie mogła mieć wpływu na ustalenie jej sytuacji. Przyczyną wypowiedzenia umowy było bowiem zaprzestanie wpłacania przez kredytobiorczynię kolejnych rat kredytu. Odnotowania wymaga, że zgodnie z umową kredytu wypłata kredytu mogła nastąpić w złotych lub innej walucie, zaś spłat rat kredytu kredytobiorca mógł dokonywać w walucie kredytu lub także w innej walucie obcej. Sąd Najwyższy uznał, że:

- 1) w rozpoznawanej sprawie kluczowe dla rozstrzygnięcia nie jest ustalenie, iż umowa zawarta pomiędzy powodem a pozwaną zawierała klauzule abuzywne, lecz to, czy sąd odwoławczy prawidłowo zweryfikował ich wpływ na sytuację kredytobiorcy. Sąd Najwyższy uznał, że sąd odwoławczy nie dopuścił się w tym zakresie stawianych w skardze nadzwyczajnej uchybień;
- 2) okoliczność wystąpienia w umowie klauzul abuzywnych nie czyni automatycznie nieważną całą umowę. Sąd badający daną sprawę jest zobowiązany do zweryfikowania, czy w związku z wyeliminowaniem ich z treści umowy możliwe jest dalsze dochodzenie zgłoszonych roszczeń. Nie ulega bowiem wątpliwości, że w sytuacji, gdy eliminacja niedozwolonego postanowienia umownego doprowadziłaby do takiej deformacji regulacji umownej, iż na podstawie pozostałej jej treści nie dałoby się odtworzyć praw i obowiązków stron, to niedopuszczalne stałoby się stwierdzenie, iż strony pozostają związane pozostałą częścią umowy;
- 3) skarga nadzwyczajna dotyczyła sytuacji prawnej konsumenta – podmiotu, któremu jako słabszej stronie stosunku cywilnoprawnego, przysługuje szczególny rodzaj ochrony. Jednocześnie podkreślono jednak, że ochrona ta nie ma charakteru nieograniczonego, a sam fakt, że stronie przysługuje status konsumenta, nie oznacza, iż w jej sprawie nie może zapaść niekorzystne dla niej rozstrzygnięcie. Konsument w dalszym ciągu pozostaje bowiem stroną stosunku prawnego i nie jest zwolniony z obowiązku przestrzegania prawa. Wydając rozstrzygnięcie, w której jedną ze stron jest konsument, sąd nie może równocześnie pomijać interesu drugiej strony.

W sprawie III CZP 126/22 na posiedzeniu w dniu 6 października 2023 roku Sąd Najwyższy uznał, że umowa kredytu jest umową wzajemną, zaś w zakresie dopuszczalności skorzystania przez bank w procesie z konsumentem z zarzutu zatrzymania, wystąpił wobec TSUE z pytaniem prejudycjalnym czy przepisy Dyrektywy 93/13 pozwalają na stosowanie, bądź czy nie ograniczają stosowania prawa zatrzymania przez sąd na rzecz banku.

W dniu 19 czerwca 2024 roku siedmioosobowy skład Izby Cywilnej Sądu Najwyższego wydał uchwałę w sprawie III CZP 31/23, w której wskazał, że prawo zatrzymania (art. 496 k.c.) nie przysługuje stronie, która może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony. Uzasadnienie uchwały nie jest jeszcze opublikowane.

W dniu 2 lipca 2024 roku Sąd Najwyższy w składzie trzyosobowym w sprawie III CZP 2/24 podjął uchwałę, że dla skuteczności podniesienia zarzutu potrącenia na podstawie art. 203¹ k.p.c. i odbioru takiego oświadczenia wystarczające jest pełnomocnictwo procesowe. Uzasadnienie uchwały nie jest jeszcze opublikowane.

Kwestie dotyczące wzajemności umowy kredytu oraz stosowania prawa zatrzymania będą także przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w sprawach: III CZP 89/22 oraz III CZP 152/22. W sprawie III CZP 89/22 postanowieniem z dnia 4 lipca 2024 roku przedstawiono zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi 7 sędziów Sądu Najwyższego. W sprawie III CZP 152/22 postępowania zostały zawieszono w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie TSUE w sprawie C-28/22, w której Trybunał miał odpowiedzieć m.in. na pytanie prejudycjalne dotyczące prawa zatrzymania. W związku z wydaniem przez TSUE w dniu 14 grudnia 2023 roku wyroku w sprawie C-28/22, w którym potwierdzono co do zasady dopuszczalność skorzystania przez bank w sporze z konsumentem z prawa zatrzymania, należy oczekiwać wznowienia postępowań przed Sądem Najwyższym w ww. sprawie.

Według stanu na koniec września 2024 roku w sprawach kredytów CHF udzielonych przez Bank do Sądu Najwyższego zostało złożonych 230 skarg kasacyjnych, 49 skarg zostało przyjętych przez Sąd Najwyższy do rozpoznania i oczekują na merytoryczne rozstrzygnięcie, co do 115 skarg kasacyjnych Sąd Najwyższy wydał postanowienie o odmowie przyjęcia do rozpoznania. W 5 sprawach Sąd przekazał sprawy do ponownego rozpoznania, zaś w 5 oddalił skargę kasacyjną.

Indywidualne umowy oferowane przez Bank

Od grudnia 2021 roku Bank prowadzi indywidualne negocjacje z klientami, z którymi pozostaje w sporze lub co do których istnieje uzasadnione ryzyko wdania się w spór. Bank uwzględnił ten parametr przy aktualizacji łącznego wpływu ryzyka prawnego.

Po wydaniu wyroku TSUE z dnia 15 czerwca 2023 roku w sprawie C-520/21 Bank zaobserwował nieznaczne zmiany w zachowaniach klientów (m.in. związane z wycofaniem się przez niektórych klientów z zawarcia umowy, pomimo wcześniejszej akceptacji jej warunków), które wpływają na parametry i założenia przyjęte dotychczas, w tym skłonność klientów do zawierania umów.

Na dzień 30 września 2024 roku Bank przedstawił indywidualne propozycje umowy 13 756 klientom (12 807 klientom na dzień 31 grudnia 2023 roku) i 5 781 klientów zaakceptowało warunki przedstawionych propozycji (4 237 w 2023 roku), z czego podpisano 5 120 umów (3 567 podpisanych umów w 2023 roku).

52. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Poniżej opisane zostały najważniejsze zmiany w podejściu do zarządzania ryzykiem kredytowym, podstawowe miary ryzyka rynkowego, płynności, kontrahenta i kraju oraz zmiany w podejściu do zarządzania ryzykiem operacyjnym, które obowiązują na koniec września 2024 roku.

RYZYSKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe jest wpisane w podstawową i zasadniczą działalność finansową Grupy, obejmującą zarówno aktywność kredytową, jak również finansowanie z wykorzystaniem produktów rynku kapitałowego. W konsekwencji ryzyko kredytowe jest identyfikowane jako ryzyko o największym potencjalnym wpływie na aktualne, a także przyszłe, zyski oraz kapitał BNP Paribas Bank Polska S.A. Istotność ryzyka kredytowego potwierdza jego 67% udział w ogólnej kwocie kapitału ekonomicznego szacowanego przez Grupę na pokrycie istotnych ryzyk występujących w działalności Banku, jak również 87% udział w ogólnej kwocie kapitału regulacyjnego.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest realizacja strategii Grupy poprzez harmonijny wzrost portfela kredytowego przy jednoczesnym utrzymaniu akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko kredytowe.

Grupa w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- gruntowna i staranna analiza finansowa stanowi podstawę do uznania za wiarygodne dane finansowe klienta oraz informacje o wartości zabezpieczenia; ostrożne analizy Grupy zawsze uwzględniają niezbędny margines bezpieczeństwa,
- podstawą finansowania klienta jest – co do zasady - jego zdolność do generowania przepływów pieniężnych zapewniających spłatę zobowiązań wobec Grupy,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne od służb biznesowych, służby oceny ryzyka kredytowego,
- warunki cenowe transakcji kredytowej muszą pokrywać ryzyko tej transakcji,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione,
- Grupa zawiera transakcje kredytowe wyłącznie z klientami, których zna, a podstawą współpracy z klientami są relacje długoterminowe,
- klient i zawarte z nim transakcje są monitorowane w sposób transparentny dla klienta i wzmacniający relacje z klientem.

Ryzyko koncentracji jest immanentnym ryzykiem, podejmowanym przez Bank w ramach prowadzonej działalności statutowej i podlega ono określonemu procesowi i zasadom zarządzania.

Zarząd dokonuje oceny przyjętej polityki zarządzania ryzykiem koncentracji pod względem sposobu jej stosowania, w szczególności w zakresie sprawdzenia jej skuteczności i adekwatności realizacji zasad w kontekście aktualnej i planowanej działalności oraz z uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem. W sytuacji istotnych zmian w otoczeniu działania Grupy lub strategii zarządzania ryzykiem, przegląd adekwatności procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dokonywany jest niezwłocznie po wystąpieniu tej okoliczności. Właściwa ocena ryzyka koncentracji ponoszonego przez Grupę w istotnym stopniu zależy od prawidłowej i pełnej identyfikacji kluczowych czynników ryzyka, które wpływają na poziom ryzyka koncentracji.

W uzasadnionych przypadkach Grupa identyfikuje ryzyko koncentracji w procesie planowania nowej działalności obejmującej wprowadzenie i rozwój nowych produktów, usług i obecności na rynkach oraz istotne zmiany dotychczasowych produktów, usług i zmiany na rynkach.

Dywersyfikacja portfela kredytowego jest jednym z ważniejszych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym. Nadmierna koncentracja kredytowa jest zjawiskiem niepożądanym przez Grupę, ponieważ powoduje wzrost ryzyka. Potencjalne straty z tym związane są na tyle dużym zagrożeniem, że stopień koncentracji powinien być monitorowany, kontrolowany i raportowany do kierownictwa Grupy. Podstawowymi narzędziami ograniczania ryzyka koncentracji są mechanizmy identyfikacji i pomiaru ryzyka koncentracji oraz limity zaangażowań w poszczególnych segmentach portfela Banku oraz w spółkach zależnych. Narzędzia te pozwalają na różnicowanie portfela kredytowego i redukcję negatywnych skutków związanych z niekorzystnymi zmianami w poszczególnych obszarach gospodarki.

Za obszar (wymiar) istotnej koncentracji Grupa uznaje sytuację, w której udział danego obszaru (wymiaru) koncentracji w sumie bilansowej Grupy jest równy lub przekracza 10% lub 5% planowanego na dany rok budżetowy wyniku finansowego netto Grupy. W takiej sytuacji dany obszar (wymiar) koncentracji podlega analizom, raportowaniu i zarządzaniu w ramach procesu zarządzania ryzykiem koncentracji.

Jednym z potencjalnych źródeł ryzyka kredytowego jest wysoka koncentracja zaangażowań kredytowych Grupy w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo i organizacyjnie. W celu jej ograniczenia Rozporządzenie UE nr 575/2013 określa limit maksymalnego zaangażowania Grupy. Zgodnie z art. 395 Rozporządzenia UE nr 575/2013: Instytucja nie przyjmuje na siebie ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403 przekracza 25% wartości jej kapitału Tier 1. Jeżeli taki klient jest instytucją lub jeżeli do grupy powiązanych klientów należy co najmniej jedna instytucja, wartość ta nie przekracza 25% wartości kapitału Tier 1 instytucji lub kwoty 150 mln EUR, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, pod warunkiem że suma wartości ekspozycji wobec wszystkich powiązanych klientów niebędących instytucjami, po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403, nie przekracza 25% wartości kapitału Tier 1 instytucji.

Według stanu na koniec września 2024 r.: limity określone w art. 395 Rozporządzenia UE nr 575/2013 w odniesieniu do podmiotów Grupy BNP Paribas S.A - nie zostały przekroczone, zaangażowanie Banku stanowiło 11,7% kapitału Tier 1 w ujęciu skonsolidowanym.

W przypadku limitu zaangażowania wobec podmiotów spoza Grupy BNP Paribas S.A., limity nie zostały przekroczone, największe zaangażowanie stanowiło 13,4% kapitału Tier 1 w ujęciu skonsolidowanym.

Tolerancja ryzyka koncentracji jest określona w Grupie poprzez system limitów wewnętrznych, które uwzględniają zarówno zakładane kierunki i dynamikę rozwoju biznesu przez Grupę, akceptowalny poziom ryzyka kredytowego i płynności, jak również zewnętrzne uwarunkowania i perspektywy makroekonomiczne i sektorowe. Limity wewnętrzne dla ryzyka koncentracji kredytowych określone są m.in. dla:

- wybranych sektorów gospodarczych/ branż,
- ekspozycji denominowanych w walucie obcej,
- segmentu klienta (wewnątrzbankowa segmentacja klientów),
- kredytów zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia,
- regionów geograficznych,
- średniego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (probability of default),
- ekspozycji z określonym ratingiem (wewnętrzna skala ratingowa Grupy),
- ekspozycji z określonym debt-to-income,
- ekspozycji z określonym loan-to-value.

Działania ograniczające ekspozycję Grupy na ryzyko koncentracji mogą obejmować działania o charakterze systemowym oraz działania o charakterze pojedynczych/specyficznych decyzji i transakcji. Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze systemowym Grupa zalicza:

- ograniczanie zakresu kredytowania określonego rodzaju klientów, poprzez modyfikację prowadzonej polityki kredytowej,
- obniżenie limitów w zakresie ryzyka koncentracji,
- dywersyfikację rodzajów aktywów na poziomie sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy,
- zmianę strategii biznesowej w taki sposób, aby przeciwdziałała nadmiernej koncentracji,
- dywersyfikację w zakresie przyjmowanych rodzajów zabezpieczeń.

Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze pojedynczych/ specyficznych decyzji i transakcji Grupa zalicza:

- ograniczanie zawierania dalszych transakcji z danym klientem lub grupą powiązanych klientów,
- sprzedaż wyselekcjonowanych aktywów/ portfeli kredytowych,
- sekuryzacje aktywów,
- ustanowienie nowych zabezpieczeń (np. kredytowych instrumentów pochodnych, gwarancji, subpartycypacji, umów ubezpieczenia) dla istniejących lub nowych ekspozycji kredytowych.

Analiza koncentracji branżowej obejmuje wszystkie ekspozycje kredytowe Grupy wobec klientów instytucjonalnych. Grupa definiuje branże w oparciu o Polską Klasyfikację Działalności. Struktura zaangażowania Grupy względem branż analizowana na koniec września 2024 roku, charakteryzuje się koncentracją wobec takich branż jak: Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo oraz Przetwórstwo Przemysłowe. Na koniec września 2024 udział Przetwórstwa Przemysłowego zmniejszył się o 0,3 p.p. do 21,5% w porównaniu do końca 2023, natomiast udział branży Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo zmniejszył się o 0,9 p.p. w stosunku do końca 2023 roku i wyniósł 17,2% zaangażowania branżowego.

Poniżej zaprezentowano tabelę, porównującą udział kredytów w zaangażowaniu branżowym, kredytów wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (wartość bilansowa brutto na 30 września 2024 r. i 31 grudnia 2023 r.).

	Zaangażowanie*	Zaangażowanie*	Udział zagrożonych kredytów	Udział zagrożonych kredytów
Branża	30.09.2024	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2023
KLIENCI INDYWIDUALNI	33 229 738	34 411 210	2,3%	2,3%
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	9 661 344	9 818 765	5,1%	5,9%
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	46 180	54 691	0,5%	0,6%
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	12 074 499	11 823 706	5,5%	2,9%
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW	996 192	992 908	0,2%	0,3%
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	170 011	178 053	1,4%	1,6%
BUDOWNICTWO	2 793 151	2 977 251	6,5%	6,3%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	8 323 465	8 076 424	3,6%	3,7%
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	2 756 119	2 953 351	3,4%	2,3%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	407 574	446 469	12,2%	10,5%
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	2 963 702	2 908 983	0,4%	1,3%
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	3 162 777	2 068 878	0,4%	0,8%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	6 071 589	5 586 628	3,8%	2,1%
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	3 448 255	3 241 917	2,5%	2,1%
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	1 767 533	1 374 941	1,5%	3,4%
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	58 292	54 066	0,0%	0,0%
EDUKACJA	147 777	147 760	3,1%	3,5%
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	1 113 538	1 110 520	5,7%	6,5%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	33 966	36 932	4,2%	3,4%
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	180 990	501 961	4,9%	1,9%
Razem	89 406 692	88 765 414	3,4%	3,0%

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Grupa zarządza także ryzykiem koncentracji zabezpieczeń. W tym celu Grupa wprowadziła limity zaangażowania poszczególnych rodzajów zabezpieczeń dbając o ich odpowiednią dywersyfikację. Według stanu na koniec września 2024 roku i na koniec 2023 roku, nie zaobserwowano przekroczeń tych limitów.

Struktura przeterminowania należności

Strukturę portfela kredytowego (wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianego według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) w podziale na ekspozycje z utratą wartości oraz bez utraty wartości wraz z uwzględnieniem poziomu zaległości w spłacie przedstawiają poniższe tabele.

30.09.2024

Struktura przeterminowania należności (wartość bilansowa netto)	bez utraty wartości				z utratą wartości	Razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty o charakterze bieżącym	30 571 113	1 188 452	21 140	13 171	561 890	32 355 766
Kredyty inwestycyjne	17 115 481	285 300	5 325	552	417 088	17 823 746
Kredyty na nieruchomości dla klientów indywidualnych	20 086 060	70 568	7 224	2 884	111 869	20 278 605
Kredyty pozostałe	9 882 975	53 951	10 619	2 202	175 297	10 125 044
Należności leasingowe	5 949 755	215 657	20 628	8 119	117 072	6 311 231
Razem	83 605 384	1 813 928	64 936	26 928	1 383 216	86 894 392

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

31.12.2023

Struktura przeterminowania należności (wartość bilansowa netto)	bez utraty wartości				z utratą wartości	Razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty o charakterze bieżącym	28 997 154	1 272 879	43 877	13 430	583 870	30 911 210
Kredyty inwestycyjne	17 451 776	383 008	5 153	234	197 192	18 037 363
Kredyty na nieruchomości dla klientów indywidualnych	21 485 258	48 501	10 090	3 159	121 905	21 668 913
Kredyty pozostałe	9 496 838	132 424	6 276	3 518	91 351	9 730 407
Należności leasingowe	5 554 049	212 117	27 585	13 550	92 904	5 900 205
Razem	82 985 075	2 048 929	92 981	33 891	1 087 222	86 248 098

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

W odniesieniu do portfela kredytów hipotecznych, Bank definiuje wskaźnik DTI (ang. debt to income) jako stosunek miesięcznych obciążeń kredytowych, finansowych, mających charakter trwały i nieodwołalny, oraz raty wnioskowanego kredytu (uwzględniającej bufor na ryzyko stopy procentowej) do kwoty średniego miesięcznego dochodu netto. Zgodnie z polityką kredytową dla kredytów hipotecznych Bank określa maksymalne poziomy DTI na poziomie 0,65 lub 0,50 w zależności od dochodu klienta i stosuje się do wymogów Rekomendacji S. Bank monitoruje poziom wskaźników DTI/DSTI podczas rocznych przeglądów polityk kredytowych, jak również w dedykowanych analizach ad hoc.

Na koniec września 2024 roku, Bank nie obserwuje zwiększonego ryzyka kredytowego dla nowej produkcji kredytowej, jak i istniejącego hipotecznego portfela kredytowego. Zarówno wskaźniki Vintage, jak i poziom NPL (ang. non performing loan) w segmencie kredytów hipotecznych są stabilne, na poziomie nie wyższym niż obserwowane na rynku bankowym w Polsce.

W związku z trwającą wojną w Ukrainie i sankcjami gospodarczymi wystosowanymi przeciwko Rosji oraz Białorusi, Bank dokonał analizy ekspozycji kredytowych bezpośrednio powiązanych z tymi krajami i na tej podstawie nie zidentyfikował istotnych ekspozycji zarówno w portfelu klientów instytucjonalnych, jak i klientów indywidualnych.

Jednocześnie Bank na bieżąco monitoruje sytuację Klientów mając na uwadze zabezpieczenie portfela kredytowego i utrzymanie jego wysokiej jakości. Kontynuowane są działania prewencyjne podjęte w I kwartale 2022 roku. W ramach tych działań analizowani są Klienci instytucjonalni, których działalność biznesowa jest:

- powiązana z gospodarkami powyższych krajów i przez to może być narażona na skutki wojny i nałożonych sankcji;
- szczególnie wrażliwa na inflację;
- podatna na embargo na rosyjski gaz.

Na potrzeby selekcji portfela kredytowego narażonego na skutki wojny Bank uwzględni m.in. następujące czynniki:

- eksport/import do/z krajów ryzyka;
- powiązania kapitałowe lub organizacyjne z obywatelami Rosji lub Białorusi;
- usługi transportowe świadczone w krajach ryzyka lub kanałach logistycznych przebiegających przez kraje ryzyka;
- produkcję prowadzoną w krajach ryzyka;
- inwestycje w środki trwałe oraz inwestycje kapitałowe w krajach ryzyka;
- istnienie kontraktów handlowych w krajach ryzyka (zwłaszcza kontraktów budowlanych);
- zatrudnienie pracowników z Rosji, Ukrainy lub Białorusi;
- dystrybucję rosyjskich i białoruskich towarów lub usług (ryzyko bojkotu towarów).

W przypadku inflacji, na podstawie informacji dostarczonych przez Departament Analiz Ekonomicznych i Sektorowych, Bank dokonał selekcji branż szczególnie wrażliwych. Pod uwagę zostały wzięte udziały cen energii i cen materiałów w kosztach operacyjnych (jako główne czynniki napędzające inflację) oraz marża brutto. Dla każdego z tych czynników zdefiniowano próg podwyższonego ryzyka. W ocenie wrażliwości uwzględniona została także informacja o możliwości przeniesienia wzrostu cen na klientów.

Wyselekcjonowana na tej podstawie grupa Klientów podlegała dalszej szczegółowej analizie, w celu identyfikacji działalności o podwyższonym poziomie ryzyka. Ocena ryzyka aktualizowana jest w cyklach półrocznych.

Praktyki forbearance

Grupa uznaje ekspozycję jako forborne w przypadku przyznania udogodnienia ze względów ekonomicznych (trudności finansowych) w tym każdego udogodnienia przyznanego dla ekspozycji z rozpoznaną przesłanką utraty wartości. W przypadku udzielenia udogodnienia z istotną stratą ekonomiczną bank klasyfikuje klienta do statusu default.

Jako przyznanie udogodnienia rozumie się m.in. wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych zdarzeń:

- zmiana harmonogramu spłat, w tym w szczególności wydłużenie daty zapadalności kredytu,
- anulowanie kwoty zaległej (np. kapitalizacja kwoty zaległej, która może być spłacana w późniejszym terminie),
- umorzenie kapitału, odsetek lub prowizji,
- konsolidacja posiadanych kredytów w jeden nowy produkt, o ile kwoty spłat skonsolidowanego kredytu są niższe niż suma spłat przed konsolidacją,
- obniżenie wysokości bazy stopy procentowej lub marży,
- udzielenie nowego kredytu na spłatę istniejącego zadłużenia,
- przewalutowanie istniejącego kredytu,
- zmiana lub odstąpienie od istotnych postanowień umowy (np. warunek umowy, który został naruszony w wyniku trudności finansowych),
- dodatkowe zabezpieczenie przedstawione przez Kredytobiorcę (jeśli występuje wraz z innym zdarzeniem spełniającym definicję udogodnienia) lub uzgodniona z Bankiem sprzedaż zabezpieczenia przy czym środki ze spłaty zabezpieczenia zostają przeznaczone na spłatę zobowiązania kredytowego w Banku.

Powyższe zdarzenia taktowane są jako udogodnienie przyznane ze względów ekonomicznych wyłącznie w sytuacji, gdy klient aktualnie posiada trudności finansowe lub z uwagi na zmiany w otoczeniu rynkowym trudności takie mogą u niego wystąpić w przyszłości.

W przypadku klientów detalicznych, rolników indywidualnych nieprowadzących sprawozdawczości oraz przedsiębiorców prowadzących uproszczoną księgowość posiadanie trudności finansowych rozpoznawane jest w sytuacji, kiedy:

- ekspozycja jest w obsłudze windykacyjnej, lub
- ekspozycja nie jest w obsłudze windykacyjnej, ale istnieją dowody (dostarczone przez klienta lub uzyskane w procesie decyzyjnym), że klient posiada lub może w najbliższym czasie posiadać trudności finansowe.

W przypadku pozostałych klientów:

- Klient posiada nadany status default, lub
- posiada wskazany rating i spełnia zdefiniowane kryteria finansowe.

Bank posiada również dedykowane kryteria trudności finansowych dla klientów z segmentu Real Estate.

Bank uznaje za istotną stratę ekonomiczną spadek wartości bieżącej oczekiwanych przepływów pieniężnych w wyniku przyznanych udogodnień większy bądź równy 1%. Spadek wartości liczony jest według następującego wzoru:

$$\frac{NPV_0 - NPV_1}{NPV_0}$$

gdzie:

NPV₀ – wartość bieżąca oczekiwanych przepływów pieniężnych (uwzględniających odsetki oraz opłaty/prowizje) przed wprowadzeniem zmian w warunkach kredytowania zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową,

NPV1 – wartość bieżąca oczekiwanych przepływów pieniężnych (uwzględniające odsetki oraz opłaty/prowizje) po wprowadzeniu zmian w warunkach kredytowania zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową. W przypadku konsolidacji wielu kredytów za pierwotną stopę procentową na potrzeby oceny istotności straty ekonomicznej przyjmuje się średnią ESP ważoną ekspozycją bilansową brutto na moment przyznania udogodnienia.

Zmianę wartości bieżącej oczekiwanych przepływów pieniężnych kalkuluje się na poziomie ekspozycji.

W uzasadnionych przypadkach wynikających z kompleksowych działań restrukturyzacyjnych dla danego klienta (np. spłata w pierwszej kolejności kredytów ze słabszym zabezpieczeniem) dopuszcza się wyliczenie NPV na poziomie klienta.

Status forborne przestaje być rozpoznawany, jeśli zostaną spełnione poniższe warunki:

- ekspozycja przeklasyfikowana została do portfela pracującego w następstwie przeanalizowania sytuacji finansowej (dotyczy portfela korporacyjnego), która wykazała, że klient nie spełnia już warunków utrzymania go w portfelu z utratą wartości,
- ekspozycja od 24 miesięcy nieprzerwanie jest klasyfikowana do kategorii bez przesłanki utraty wartości,
- klient nie zalega powyżej 30 dni na żadnej ekspozycji,
- przez przynajmniej połowę okresu próbnego kredytobiorca dokonywał regularnych i istotnych spłat.

Uchylenie statusu forborne następuje zgodnie z ww. warunkami, natomiast wydłużenie okresu wyjścia ze statusu forborne wymaga podjęcia decyzji kredytowej przez właściwych decydentów kredytowych, w pozostałych przypadkach status uchylany jest automatycznie.

RYZYKO KRAJU

W ramach ryzyka kredytowego Bank wyróżnia dodatkowo m.in. ryzyko kraju, obejmujące wszystkie ryzyka, które są związane z zawarciem umów finansowych z partnerem zagranicznym, gdzie istnieje możliwość, że wydarzenia gospodarcze, społeczne lub polityczne niekorzystnie wpłyną na wiarygodność kredytową dłużników Banku w danym kraju lub gdzie interwencja zagranicznego rządu mogłaby powstrzymać dłużnika (którym mógłby być sam rząd) przed wywiązaniem się z jego zobowiązań finansowych.

Bank kontynuował konserwatywną politykę w zakresie podejmowania ryzyka krajów. Dokonywał okresowych przeglądów limitów na kraje i modyfikował poziom limitów dopasowując je ściśle do prognozowanych potrzeb biznesowych Banku i apetytu na ryzyko.

Według stanu na koniec września 2024 roku 60% ekspozycji Banku wobec krajów innych niż Polska stanowiły transakcje związane z zagraniczną działalnością kredytową Banku, transakcje skarbowe (w tym transakcje lokacyjne i pochodne) wyniosły 34%, a pozostałą część (6%) stanowiły transakcje handlu zagranicznego (akredytywy i gwarancje). Francja skupiała 44% ekspozycji, Włochy 13%, Niemcy 12%, Luksemburg 9%, Niderlandy 8% i Austria 6%. Pozostałe ekspozycje koncentrowały się wokół Hiszpanii, Belgii, Meksyku i Czech.

Bank nie posiadał istotnych ekspozycji kredytowych w Rosji, Ukrainie i Białorusi.

RYZYKO KONTRAHENTA

Ryzyko kontrahenta jest ryzykiem kredytowym dotyczącym kontrahenta, z którym zawierane są transakcje, dla których kwota zobowiązania może przyjmować różne wartości w czasie, w zależności od parametrów rynkowych. Ryzyko kontrahenta jest więc związane z transakcjami na instrumentach, których wartość może zmieniać się w czasie w zależności od czynników takich jak poziom stóp procentowych czy kursy wymiany walut.

Kalkulacja ryzyka kontrahenta obejmuje następujące typy transakcji zaliczane do portfela handlowego Banku: transakcje wymiany walut, transakcje wymiany stopy procentowej, opcje walutowe, opcje stopy procentowej i instrumenty pochodne na towary.

Na koniec września 2024 roku ekspozycja Banku na ryzyko kontrahenta z tytułu zawartych transakcji pochodnych wyniosła 3,1 mld zł. Klienci korporacyjni skupiali 79% ekspozycji, zaś pozostałe 21% koncentrowało się wokół banków.

W związku z trwającą wojną w Ukrainie i sankcjami gospodarczymi wystosowanymi przeciwko Rosji oraz Białorusi Bank obserwuje zwiększoną zmienność parametrów ryzyka rynkowego, która przekłada się na wahania ekspozycji na ryzyko kontrahenta. Bank na bieżąco dokonuje oceny ryzyka kontrahenta, przeprowadzając przeglądy Klientów, na których to ryzyko występuje. Bank podtrzymuje stosowanie swojej podstawowej zasady „Poznaj swojego Klienta”. W związku z niestandardową sytuacją, niektórzy klienci byli proszeni o dodatkowe informacje związane ze zmianą warunków prowadzenia ich działalności gospodarczej. Bank w swojej ocenie ryzyka uwzględni także wyższą zmienność ww. parametrów zawierając nowe transakcje.

Bank nie obserwował dotychczas istotnych zmian w materializacji ryzyka kontrahenta.

RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W PORTFELU BANKOWYM

W ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym Grupa wyróżnia elementy strukturalne składające się z nieoprocentowanych rachunków bieżących i kapitałów Grupy oraz pozostałe pozycje komercyjne. W zakresie elementów strukturalnych Grupa znaczną część zabezpiecza długoterminowymi pozycjami (obligacje, transakcje wymiany stóp procentowych). W zakresie pozostałych pozycji komercyjnych intencją Grupy jest zamykanie ryzyka stopy procentowej.

Dzięki średnio i długoterminowym inwestycjom elementów strukturalnych nadzorczy test wartości odstających wrażliwości wyniku odsetkowego (SOT NII) Banku utrzymuje się poniżej poziomu 5% kapitałów Tier1. Na koniec września 2024 SOT NII wyniósł 4.46%. Jednocześnie nadzorczy test wartości odstających dla wartości ekonomicznej kapitału (SOT EVE) pozostaje istotnie poniżej limitu regulacyjnego na poziomie 15% kapitałów Tier1. Na koniec września 2024 maksymalna wartość SOT EVE wyniosła 8.67%.

Wykorzystanie pozostałych limitów stopy procentowej w III kwartale 2024 r. utrzymywało się na stabilnym poziomie.

W celu ograniczania zmienności wyniku Banku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Typ zawieranego powiązania zabezpieczającego uzależniony jest od aktualnej struktury bilansu oraz profilu ryzyka stopy procentowej księgi bankowej.

Poniżej zaprezentowano – w tys. zł – wrażliwość wyniku odsetkowego w okresie 1 roku na natychmiastowe przesunięcie stóp rynkowych o 100 punktów bazowych przy założeniu najbardziej prawdopodobnej zmiany struktury produktowej, zwłaszcza w segmencie klientów korporacyjnych.

Natychmiastowa zmiana stóp procentowych dla wszystkich walut o 100 bps:	30.09.2024	31.12.2023
w górę	285 671	253 151
w dół	(287 681)	(228 881)
Natychmiastowa zmiana stóp procentowych dla PLN o 100 bps:	30.09.2024	31.12.2023
w górę	211 947	167 459
w dół	(213 960)	(143 189)

Wojna w Ukrainie zasadniczo nie wpłynęła na sposób zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym.

Wpływ reformy wskaźników referencyjnych na BNP Paribas Bank Polska S.A.

W 2022 roku powstał plan zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym. Realizując ten plan Komisja Nadzoru Finansowego powołała na wniosek uczestników rynku finansowego Narodową Grupę Roboczą („NGR”), której celem jest przygotowanie działań służących sprawnemu i bezpiecznemu wdrożeniu nowego wskaźnika referencyjnego. Prace NGR są nadzorowane i koordynowane przez Komitet Sterujący NGR. We wrześniu 2022 roku Komitet Sterujący NGR dokonał wyboru indeksu WIRON jako rekomendowanego indeksu zastępującego dotychczasowy wskaźnik referencyjny WIBOR. Administratorem WIRON, w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. (Rozporządzenie BMR), jest spółka zależna Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. - GPW Benchmark S.A., która została wpisana do rejestru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych.

We wrześniu 2022 roku Komitet Sterujący NGR zaakceptował Mapę Drogową procesu zastąpienia (konwersji) wskaźników referencyjnych WIBOR i WIBID przez tzw. wskaźniki referencyjne wolne od ryzyka (Risk Free Rate). W tym dokumencie przedstawione zostały podstawowe założenia dotyczące prac NGR, w tym dotyczące zaprzestania kalkulacji i publikacji wskaźników referencyjnych WIBOR i WIBID.

Zgodnie z komunikatem Komitetu Sterującego NGR z 25 października 2023 r. nastąpiła zmiana pierwotnie ustalonego w Mapie Drogowej terminu konwersji (1 stycznia 2025 r.) poprzez wskazanie, że konwersja zostanie przeprowadzona z końcem 2027 r.

29 marca 2024 r. Komitet Sterujący NGR podjął decyzję o rozpoczęciu przeglądu i analizy wskaźników alternatywnych dla WIBOR z uwzględnieniem zarówno WIRON, jak i innych możliwych indeksów typu Risk Free Rate. Celem przeglądu jest weryfikacja decyzji Komitetu Sterującego NGR, podjętej we wrześniu 2022 roku, w oparciu o szerszy zakres informacji rynkowych w dynamicznie zmieniającym się środowisku makroekonomicznym polskiej gospodarki. W maju 2024 roku NGR rozpoczęła publiczne konsultacje w sprawie przeglądu i oceny alternatywnych indeksów stopy procentowej. 1 lipca 2024 roku zakończyło się zbieranie opinii w ramach procesu konsultacji publicznych.

4 października 2024 roku Komitet Sterujący NGR przedstawił podsumowanie zakończonych konsultacji publicznych oraz poinformował o uruchomieniu ich dodatkowej rundy, w ramach której pragnie poznać opinie i stanowiska co do zmodyfikowanej listy alternatywnych indeksów stopy procentowej, powstałej z uwzględnieniem stanowisk i opinii uczestników rynku przedstawionych w konsultacjach publicznych zakończonych 1 lipca 2024 roku. W dodatkowej rundzie konsultacji publicznych Komitet Sterujący NGR zdecydował się ująć cztery propozycje indeksów WIRF. Natomiast nie są w nich uwzględniane WIRON, WIRON+ ani WRR.

W Banku prowadzone są usystematyzowane prace mające na celu dostosowanie jego działalności do zmian związanych z zastąpieniem wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR. Prace te nadzoruje i koordynuje właściwy komitet sterujący. W ramach wewnętrznych prac prowadzone były działania związane z planowanym wdrożeniem nowego wskaźnika w zakresie dokumentacji, komunikacji oraz systemów informatycznych Banku. Osoby wskazane przez Bank biorą również bezpośredni udział w pracach NGR. Niemniej, w związku z decyzją Komitetu Sterującego NGR do spraw reformy wskaźników referencyjnych z 29 marca 2024 roku o rozpoczęciu procesu przeglądu i analizy wskaźników alternatywnych dla WIBOR, Bank podjął decyzję o bezterminowym przesunięciu szerokiego wprowadzenia wskaźników WIRON / WIRON stopa składana do oferty produktowej Banku.

Na dzień 30 września 2024 r. Bank zidentyfikował:

- aktywa finansowe oparte o stawkę WIBOR w mln PLN w podziale na tenor wskaźnika:

ON	1W	1M	3M	6M	1Y	Łącznie
446	2	11 171	32 614	8 535	17	52 785

- zobowiązania finansowe oparte o stawkę WIBOR i WIBID w mln PLN w podziale na tenor wskaźnika:

ON	1W	1M	3M	6M	1Y	Łącznie
3 412	91	4 438	4 996	5	6	12 948

Bank posiadał również na portfelu bankowym transakcje wymiany stopy procentowej (CIRS/IRS/FRA) oparte o stawkę WIBOR 3M o łącznym nominale 6 530 mln PLN, z czego 2 530 mln PLN w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz oparte o stawkę WIBOR 6M o łącznym nominale 5 688 mln PLN, z czego 4 338 mln PLN w ramach rachunkowości zabezpieczeń.

Bank posiadał również aktywa finansowe oparte o stawkę WIRON w wysokości 14 mln PLN oraz zobowiązania finansowe oparte o stawkę WIRON w wysokości 0,63 mln PLN.

Bank zakłada, że zastąpienie wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym przeprowadzone zostanie w sposób uporządkowany, zgodnie z formalnymi wymogami Rozporządzenia BMR oraz właściwymi polskimi przepisami.

W opinii Banku niezwykle istotne jest ustanowienie właściwej metody ustalania korekty spreadu oraz zastosowanie jej, w celu uwzględnienia skutków zmiany wskaźnika referencyjnego. Pośpieszne i nieuporządkowane przeprowadzenie reformy oraz brak okresu przejściowego, który pozwoliłby na ukształtowanie się efektywnego rynku instrumentów pochodnych na nowy wskaźnik może powodować:

- dużą niepewność co do wyceny pozycji bilansowych i pozabilansowych,
- przedterminowe zamykanie kontraktów IRS przez centralne izby rozliczeniowe wobec braku możliwości ich wyceny,
- skokowe i trudne do zarządzania zmiany ekspozycji na ryzyko stopy procentowej instytucji finansowych,
- kwestionowanie przepływów powstałych na skutek zastosowania korekty spreadu niezapewniającej ekwiwalentności w rozliczeniach między stronami.

Bank ocenia, że potencjalne ryzyka mogące zmaterializować się w czasie przeprowadzania reformy związanej z zastąpieniem wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR, mogą w konsekwencji doprowadzić do istotnych systemowych zakłóceń funkcjonowania całej krajowej gospodarki.

Obecnie nie jest możliwe wskazanie przesłanek uzasadniających możliwość zakończenia publikacji wskaźnika EURIBOR. Tym samym przepływy wynikające z tego wskaźnika są wymieniane między kontrahentami na dotychczasowych zasadach.

RYZIKO RYNKOWE

Ekspozycja na ryzyko rynkowe w księdze handlowej w pierwszych III kwartałach 2024 roku była utrzymywana na relatywnie niskim poziomie. Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej, opomiarowane wrażliwością na ruch krzywych stóp procentowych o 1 punkt bazowy, wynosiło w raportowanym okresie maksymalnie 69 tys. dla PLN oraz 62 tys. dla EUR. Średni poziom miary VaR dla ryzyka stopy procentowej spadł w porównaniu do pierwszych trzech kwartałów 2023 o około 20%, do poziomu 2,8 mln PLN. Średnie wykorzystanie limitu VaR dla otwartej pozycji na stopę procentową w portfelu handlowym kształtowało się na poziomie 38% przyznanego limitu.

Ryzyko walutowe było utrzymane na niskim poziomie, tj. średnio 13% wykorzystania przyznanego limitu i tak samo jak w przypadku ryzyka stopy procentowej, nie wносиło znaczącej kontrybucji do ogólnego poziomu ryzyka, co pokazuje iż Bank utrzymuje profil ryzyka rynkowego na stosunkowo niskim poziomie. Bank utrzymywał niewielką pozycję otwartą w opcjach walutowych oraz na stopę procentową w celu zapewnienia możliwości serwisowania transakcji klientów.

RYZIKO PŁYNNOŚCI

W trzech kwartałach 2024 roku Grupa utrzymywała nadzorcze miary płynności krótko i długoterminowe istotnie powyżej limitów regulacyjnych i limitów wewnętrznych. LCR kształtował się średnio w trakcie trzech kwartałów 2024 roku na poziomie 219,9%. Maksymalny poziom LCR wyniósł 242,7% a minimalny 187,4%.

Główne źródła finansowania stanowią zobowiązania wobec klientów oraz kapitały Banku. W mniejszym stopniu średnio i długoterminowe otrzymane linie kredytowe, z uwzględnieniem pożyczek podporządkowanych, pochodzących głównie z Grupy BNP Paribas.

W całym okresie wskaźniki płynnościowe Grupy były na bardzo bezpiecznym poziomie. Na koniec trzeciego kwartału 2024 roku Grupa odnotowała spadek depozytów korporacyjnych w wysokości 5,6 mld PLN (z bardzo wysokiego poziomu na koniec 2023 r.) oraz wzrost depozytów detalicznych w wysokości 1,4 mld PLN. Kredyty wzrosły w przypadku firm o 1,9 mld PLN, a w przypadku klientów indywidualnych nastąpił spadek o 1 mld PLN. Spadek ten wynika głównie z ograniczenia produkcji kredytów hipotecznych.

Celem Grupy była optymalizacja portfela depozytów Klientów nie bankowych, które cały czas są podstawowym źródłem finansowania.

Wpływ wojny w Ukrainie nie ma przełożenia na sytuację płynnościową Banku.

RYZIKO OPERACYJNE

Bank definiuje ryzyko operacyjne zgodnie z wymogami Komisji Nadzoru Finansowego zawartymi w Rekomendacji M, jako ryzyko poniesienia straty, spowodowane przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Określenie to obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie obejmuje ryzyka strategicznego. Jako zdarzenia i straty ryzyka operacyjnego Bank rozpoznaje również konsekwencje materializacji ryzyka braku zgodności¹. Ryzyko operacyjne towarzyszy każdemu rodzajowi działalności bankowej. Bank identyfikuje ryzyko operacyjne jako trwale istotne.

Strategia i polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to podejmowanie działań ukierunkowanych na identyfikację, analizę, monitorowanie, kontrolę, raportowanie oraz podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne. Działania te uwzględniają struktury, procesy, zasoby i zakresy odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych, w ramach trzech linii obrony. Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym została opisana w dokumencie „Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym i kontrolą wewnętrzną w BNP Paribas Bank Polska S.A.”, który podlega corocznym przeglądom i jest zatwierdzony przez Zarząd Banku oraz zaakceptowany przez Radę Nadzorczą. Ramy organizacyjne oraz standardy zarządzania ryzykiem operacyjnym zostały opisane w dokumencie „Polityka ryzyka operacyjnego BNP Paribas Bank Polska S.A.”, przyjętym przez Komitet Zarządzania Ryzykiem Banku. Dokumenty te odnoszą się do wszystkich obszarów działalności Banku. Określają cele Banku i sposoby ich osiągnięcia w zakresie jakości zarządzania ryzykiem operacyjnym i dostosowania do wymogów prawnych wynikających z rekomendacji oraz uchwał wydanych przez krajowe organy nadzoru finansowego. Cele Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym to w szczególności utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, zapewniających bezpieczeństwo depozytów klientów, kapitałów Banku, stabilność wyniku finansowego Banku oraz utrzymanie ryzyka operacyjnego w ramach przyjętego apetytu i tolerancji na ryzyko operacyjne. Rozwijając system zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank kieruje się wymogami prawnymi, w tym w szczególności rekomendacjami i uchwałami krajowego nadzoru finansowego oraz standardami Grupy BNP Paribas.

Zgodnie z Polityką, instrumenty zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmują między innymi:

- identyfikację i ocenę ryzyka operacyjnego, w tym poprzez gromadzenie informacji o zdarzeniach operacyjnych, ocenę ryzyka w procesach i produktach, samoocenę ryzyka operacyjnego i kontroli, ocenę ryzyka operacyjnego dla umów z dostawcami zewnętrznymi (outsourcing) oraz wyznaczanie kluczowych wskaźników ryzyka;
- ustalanie apetytu i limitów ryzyka operacyjnego na poziomie całego Banku oraz poszczególnych obszarów biznesowych; analizę ryzyka operacyjnego, w tym analizę scenariuszy ryzyka operacyjnego oraz jego monitorowanie i bieżącą kontrolę;
- raportowanie na temat ryzyka operacyjnego.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń strategii ryzyka operacyjnego i – jeśli to konieczne – zleca wprowadzanie niezbędnych korekt w celu usprawnienia procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany o skali i rodzajach ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutkach i metodach zarządzania ryzykiem operacyjnym. W szczególności zarówno Zarząd Banku jak i Rada Nadzorcza są regularnie informowane o kształtowaniu się miar apetytu na ryzyko operacyjne określonych w Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym.

¹ Ryzyko braku zgodności oznacza ryzyko zaistnienia negatywnych skutków, w tym sankcji prawnych i regulacyjnych, kar finansowych oraz utraty reputacji, w związku z nieprzestrzeganiem przez Bank przepisów prawa, norm i rekomendacji organów nadzoru, standardów etycznych i rynkowych oraz regulacji wewnętrznych obowiązujących w Banku.

W ramach realizacji Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym i kontrolą wewnętrzną, Bank w III kwartałach 2024 roku podejmował i kontynuował szereg działań ograniczających ryzyko operacyjne. Podejmowane były działania usprawniające i poprawiające jakość procesów oraz optymalizujące i zwiększające efektywność środowiska kontroli wewnętrznej, w tym wzmacniające mechanizmy i procesy kontrolne nad tym rodzajem ryzyka. Wzmacniane były w szczególności procesy i narzędzia przeciwdziałania i zwalczania nadużyć na szkodę Banku, w tym m.in. zwalczania nadużyć kredytowych oraz nieautoryzowanych transakcji, a także kontynuowany był program ograniczający ryzyko nadużyć. Bank na bieżąco monitorował ekspozycję na ryzyko prawne, w tym ryzyko wynikające z toczących się spraw sądowych dotyczących kredytów denominowanych w CHF, w celu adekwatnej reakcji na zmiany poziomu ryzyka.

W związku z trwającymi konfliktami zbrojnymi, Bank na bieżąco monitorował potencjalne zagrożenia dla Banku, w tym dotyczące bezpieczeństwa i zapewnienia ciągłości działania.

O efektywności wdrażanych przez Bank rozwiązań w powyższym zakresie informowany jest Zarząd Banku i Komitet Ryzyka przy Radzie Nadzorczej.

Środowisko wewnętrzne

Bank precyzyjnie określa podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej. W ramach drugiej linii obrony kompleksowy nadzór nad organizacją standardów i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym sprawuje Pion Ryzyka Operacyjnego, Kontroli Wewnętrznej i Zwalczania Nadużyć działający w ramach obszaru Ryzyka. Do zakresu odpowiedzialności Pionu należą m.in. kwestie dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym, zwalczania nadużyć na szkodę Banku oraz nadzoru kontroli wewnętrznej, w tym kontroli procesów ochrony danych osobowych.

Określanie i realizacja strategii Banku w zakresie ubezpieczeń, jako metody ograniczania ryzyka, stanowi kompetencję Departamentu Nieruchomości i Administracji. Natomiast zarządzanie ciągłością działania znajduje się w gestii Pionu Bezpieczeństwa i Zarządzania Ciągłością Działania.

W ramach zarządzania ryzykiem prawnym Pion Prawny monitoruje, identyfikuje i analizuje zmiany prawa powszechnego oraz ich wpływ na działalność Grupy, a także jest zaangażowany w postępowania sądowe i administracyjne, które dotyczą Grupy. Bieżącym badaniem ryzyka braku zgodności oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się Departament ds. Monitorowania Zgodności.

Zarządzanie ryzykiem

Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych. Bank dąży do zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług, oraz zlecenia czynności na zewnątrz (outsourcing).

Zgodnie z „Polityką Ryzyka Operacyjnego BNP Paribas Bank Polska S.A.”, analiza ryzyka operacyjnego ma na celu zrozumienie zależności występujących pomiędzy czynnikami generującymi to ryzyko i typami zdarzeń operacyjnych, a jej najważniejszym wynikiem jest określenie profilu ryzyka operacyjnego.

Profil ryzyka operacyjnego stanowi ocenę poziomu istotności tego ryzyka, rozumianego jako skala i struktura ekspozycji na ryzyko operacyjne, określająca stopień narażenia na to ryzyko (tj. na straty operacyjne), wyrażona w wybranych przez Bank wymiarach strukturalnych oraz wymiarach skali. Okresowa ocena i przegląd profilu ryzyka operacyjnego Banku przeprowadzane są w oparciu o analizę aktualnych parametrów ryzyka Banku, zmian i ryzyk występujących w otoczeniu Banku, realizacji strategii działalności biznesowej, jak również oceny adekwatności struktury organizacyjnej oraz efektywności funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Analiza profilu ryzyka operacyjnego uwzględnia także podmioty zależne Banku.

System kontroli wewnętrznej

Celem prowadzenia kontroli wewnętrznej jest efektywna kontrola ryzyka, w tym zapobieganie powstawaniu ryzyka lub też jego wczesne wykrycie. Rolą systemu kontroli wewnętrznej jest realizacja celów ogólnych i szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej, które powinny być uwzględniane na etapie projektowania mechanizmów kontrolnych. Zasady systemu kontroli wewnętrznej określone zostały w dokumencie „Polityka sprawowania kontroli wewnętrznej w BNP Paribas Bank Polska S.A.”, zatwierdzonym przez Zarząd Banku. Dokument ten określa główne zasady, ramy organizacyjne i standardy funkcjonowania środowiska kontroli w Banku, zachowując zgodność z wymogami KNF określonymi w Rekomendacji H i Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach. Szczegółowe uregulowania wewnętrzne, dotyczące poszczególnych obszarów działalności Banku dostosowane są do specyfiki prowadzonej przez Bank działalności. Za opracowanie szczegółowych regulacji odnoszących się do obszaru kontroli wewnętrznej, odpowiadają właściwe komórki organizacyjne Banku, zgodnie z zakresem przypisanych im zadań.

System kontroli wewnętrznej w Banku oparty jest na modelu 3 linii obrony, na które składają się:

- 1 linia obrony, którą stanowią komórki organizacyjne z poszczególnych obszarów bankowości i obszarów wsparcia,
- 2 linia obrony, którą stanowią komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony oraz komórka do spraw zgodności,
- 3 linia obrony, którą stanowi niezależna i obiektywna komórka audytu wewnętrznego.

Bank zapewnia sprawowanie kontroli wewnętrznej poprzez niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, obejmujące weryfikację bieżącą i testowanie.

Monitoring i raportowanie

Bank dokonuje okresowej weryfikacji funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Przeglądy organizacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane w ramach kontroli okresowej przez Pion Audytu Wewnętrznego, który nie uczestniczy bezpośrednio w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym, natomiast dostarcza profesjonalnej i niezależnej opinii, wspierając osiągnięcie celów Banku. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego

Bank zgodnie z obowiązującymi regulacjami wyznacza kapitał regulacyjny na pokrycie ryzyka operacyjnego. Do kalkulacji Bank stosuje metodę standardową (STA). W zakresie podmiotów zależnych wobec Banku, w ujęciu skonsolidowanym, wymogi odnoszące się do tych podmiotów są wyznaczane według metody wskaźnika bazowego (BIA).

Podmioty zależne

Zgodnie z regulacjami nadzorczymi, Bank sprawuje nadzór nad ryzykiem operacyjnym związanym z działalnością jego podmiotów zależnych, obejmując je Strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym i okresowo oceniając spójność strategii i polityk zarządzania ryzykiem operacyjnym podmiotów w ramach Grupy. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych realizowane jest w ramach dedykowanych jednostek/ osób do tego powołanych. Sposób i metody zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych są zorganizowane adekwatnie do zakresu działania podmiotu oraz profilu jego działalności, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Grupie.

Ryzyka wynikające z trwających konfliktów zbrojnych

W zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank na bieżąco analizuje ryzyka związane z konsekwencjami działań wojennych w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie (w tym w szczególności ataki cybernetyczne lub fizyczne ukierunkowane na infrastrukturę płatniczą lub bankową mogące skutkować zakłóceniami ciągłości działania), oraz kontynuuje stosowne działania dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa zarówno pracowników, jak i klientów Banku oraz zapewnienia niezakłóconej realizacji procesów związanych z prowadzoną działalnością, m.in. poprzez wprowadzenie dodatkowych środków zabezpieczających oraz zwiększenie monitorowania infrastruktury teleinformatycznej.

ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie przez Grupę Kapitałową regulacji ostrożnościowych w zakresie wymogów kapitałowych z tytułu ponoszonego ryzyka, skwantyfikowanych w postaci współczynnika kapitałowego.

Od 1 stycznia 2014 roku banki obowiązują zasady wyliczania współczynników kapitałowych, w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku (CRR) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, z późniejszymi zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 roku (CRR2) w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji.

W dniu 23 grudnia 2020 roku, weszło w życie Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2020/2176 z dnia 12 listopada 2020 roku, zmieniające rozporządzenia delegowane (UE) nr 241/2014 w odniesieniu do odliczenia aktywów będących oprogramowaniem od pozycji kapitału podstawowego Tier I. Na dzień 30 września 2024 roku korekta w kapitale podstawowym Tier I związana z innymi wartościami niematerialnymi i prawnymi wyniosła 432 474 tys. zł.

Współczynniki kapitałowe, wymogi kapitałowe oraz fundusze własne zostały policzone zgodnie z ww. Rozporządzeniem przy zastosowaniu opcji narodowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1513 z późn. zmianami) został wprowadzony bufor zabezpieczający w wysokości 2,5% począwszy od 1 stycznia 2019 roku.

Komisja Nadzoru Finansowego w komunikacie z dnia 20 listopada 2023 roku, poinformowała, iż na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym i po uwzględnieniu opinii Komitetu Stabilności Finansowej, potwierdza identyfikację dziesięciu banków jako innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII).

W rezultacie przeglądu Komisja stwierdziła, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające uchylene lub zmianę decyzji Komisji z dnia 4 października 2016 roku, w brzmieniu ustalonym decyzją Komisji z dnia 19 grudnia 2017 roku w sprawie nałożenia na Bank (na zasadzie skonsolidowanej i indywidualnej) bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

W toku przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, Komisja Nadzoru Finansowego uznała za zasadne podniesienie wskaźnika do wysokości równoważnej 0,50% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. W postanowieniu z dnia 20 września 2024 roku Komitet Stabilności Finansowej wyraził pozytywną opinię w sprawie nałożenia na Bank na zasadzie skonsolidowanej i jednostkowej bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,50% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Obecnie Bank oczekuje na finalną decyzję Komisji Nadzoru Finansowego.

Komisja Nadzoru Finansowego pismem z dnia 13 grudnia 2023 roku, zaleciła ograniczenie ryzyka występującego w działalności Banku poprzez utrzymywanie przez Bank funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, w wysokości 0,70 p.p. na poziomie jednostkowym oraz 0,67 p.p. na poziomie skonsolidowanym ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c Rozporządzenia (UE) nr 575/2013, powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe oraz o wymóg połączonego bufora, o którym mowa w art. 55 ust. 4 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym. Dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier I.

Wskaźnik bufora antycyklicznego dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zastosowanie na koniec 30 września 2024 roku wyniósł 0%. Wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla Grupy Kapitałowej, wyznaczany zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, jako średnia ważona wskaźników bufora antycyklicznego mających zastosowanie w jurysdykcjach, w których odnośne ekspozycje kredytowe Grupy się znajdują, wyniósł na dzień 30 września 2024 roku 1 p.b. Na wartość wskaźnika wpływ miały przede wszystkim ekspozycje w Holandii, gdzie wskaźnik bufora antycyklicznego wyniósł 2%.

Poziom współczynników kapitału Tier I oraz łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) w ujęciu skonsolidowanym ukształtowały się powyżej wymogów obowiązujących Grupę Kapitałową na dzień 30 września 2024 roku. Zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 16 kwietnia 2024 r. zysk Banku za rok 2023, w kwocie 1 007 828 tys. zł, przeznaczony został na wypłatę dywidendy w kwocie 503 998 tys. zł i kapitał rezerwowy w kwocie 503 830 tys. zł.

W trzecim kwartale 2024 r., w dniu 16 września br. Bank przekazał BNP Paribas S.A (pożyczkodawca) informację o skorzystaniu z przysługującego mu prawa do wykonania opcji wcześniejszej spłaty pożyczek zaliczanych do kapitału Tier II w kwotach 440 mln zł oraz 40 mln euro zawartych na mocy osobnych umów w dniu 29 grudnia 2015 r. Na dzień 30 września 2024 r. amortyzacja ostrożnościowa obydwu pożyczek wyniosłaby 456 mln zł (tj. 75% wartości nominalnej).

Pożyczki te od momentu przekazania informacji dotyczącej wcześniejszej spłaty przestały być rozpoznawane w ramach kapitału Tier II, a następnie zostały spłacone w dniu 7 października br. Bank pozyskał uprzednio od Komisji Nadzoru Finansowego zgody na wykonanie spłat wskazanych pożyczek. Według stanu na 30 września br., wykonanie spłat wskazanych pożyczek wpłynęło na spadek współczynnika TCR w ujęciu skonsolidowanym o 17 p.b. (zmniejszenie kapitału Tier II o kwotę 155 mln zł).

W dniu 24 października 2024 r. Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie emisji obligacji kapitałowych, o których mowa w art. 27a ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach („Obligacje Kapitałowe”).

Obligacje Kapitałowe będą instrumentami bez określonego terminu wykupu, uprawniającymi do otrzymywania odsetek przez czas nieoznaczony, z zastrzeżeniem, że Bank będzie mógł dokonać ich wcześniejszego wykupu na zasadach wskazanych w warunkach emisji.

Łączna wartość nominalna planowanej w czwartym kwartale 2024 r. emisji Obligacji Kapitałowych będzie nie większa niż 150 000 000 euro, a wartość nominalna jednej Obligacji Kapitałowej wyniesie 100 000 euro. Wysokość oprocentowania zostanie ustalona na warunkach rynkowych.

Obligacje Kapitałowe zostaną nabyte wyłącznie przez BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu.

Obligacje Kapitałowe zostaną zakwalifikowane do funduszy własnych Banku jako instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I po uprzednim uzyskaniu przez Bank odpowiedniej zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

Jednocześnie Grupa Kapitałowa spełnia wymogi prawa wynikające z Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym.

30.09.2024	Minimalne nadzorcze skonsolidowane współczynniki wypłacalności dla Grupy	Skonsolidowane współczynniki wypłacalności Grupy
CET I	7,93%	12,97%
Tier I	9,43%	12,97%
Total Capital Ratio	11,43%	16,59%

31.12.2023	Minimalne nadzorcze skonsolidowane współczynniki wypłacalności dla Grupy	Skonsolidowane współczynniki wypłacalności Grupy
CET I	7,93%	12,51%
Tier I	9,43%	12,51%
Total Capital Ratio	11,43%	16,67%

Wymóg minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (MREL)

W dniu 20 czerwca 2023 roku, Bank otrzymał pismo z BFG dotyczące wspólnej decyzji organów przymusowej restrukturyzacji, tj. Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (Single Resolution Board) oraz BFG, w sprawie wysokości minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych („MREL”).

Wspólna decyzja wskazuje, że w grupowym planie przymusowej restrukturyzacji przewidziana została strategia przymusowej restrukturyzacji zakładająca pojedynczy punkt kontaktowy w przypadku wszczęcia przymusowej restrukturyzacji (z ang. Single Point of Entry, SPE). Preferowanym narzędziem przymusowej restrukturyzacji dla Grupy jest instrument umorzenia lub konwersji zobowiązań (z ang. open bank bail-in).

31 maja 2024 roku Bank otrzymał zaktualizowane pismo z BFG dotyczące wymogu MREL. Wymóg ten dla Banku został określony na poziomie indywidualnym na 16,02% wartości całkowitej ekspozycji na ryzyko („TREA”) oraz 5,91% miary ekspozycji całkowitej („TEM”). Wymóg ten obowiązuje od 31 maja 2024 roku.

Wymóg MREL obowiązuje na poziomie indywidualnym.

Całość wymogu MREL powinna być spełniona w formie funduszy własnych i zobowiązań spełniających kryteria określone w art. 98 ustawy o BFG, stanowiącym transpozycję art. 45f ust.2 BRRD. Zgodnie z oczekiwaniami BFG część MREL odpowiadająca kwocie rekapitalizacji (RCA) będzie spełniona w formie instrumentów AT1, T2 oraz innych podporządkowanych zobowiązań kwalifikowalnych nabytych bezpośrednio bądź pośrednio przez jednostkę dominującą. Bank wypełnia to oczekiwanie.

Jednocześnie, BFG wskazał, że instrumenty w kapitale podstawowym Tier I (“CET1”) utrzymywane przez Bank na potrzeby wymogu połączonego bufora nie mogą zostać zaliczone do wymogu MREL wyrażonego jako odsetek TREA. Zasada ta nie stosuje się do wymogu MREL wyrażonego jako odsetek TEM.

W dniu 12 września 2024 r. Bank zawarł z BNP Paribas S.A. umowę dotyczącą pozyskania pożyczki typu Senior Non Preferred w kwocie 142 mln euro. Środki zostały przebrane na rachunek Banku w dniu 16 września 2024 r. Przedmiotowa pożyczka została rozpoznana dla celów wypełnienia współczynników MREL w relacji do TREA i TEM. Według stanu na 30 września br. operacje opisanej powyżej (rozdział Adekwatność Kapitałowa), wcześniejszej spłaty pożyczek podporządkowanych w kwotach 440 mln zł i 40 mln euro oraz pozyskania pożyczki w kwocie 142 mln euro nie spowodowały istotnych zmian współczynników MREL w relacji do TREA i TEM.

Bank wypełnia zdefiniowane wymogi MREL-TREA oraz MREL-TEM na dzień 30 września 2024 roku.

53. WŁADZE BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 30 września 2024 roku przedstawiał się następująco:

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA W RADZIE NADZORCZEJ BANKU
Lucyna Stańczak-Wuczyńska	Przewodnicząca Rady Nadzorczej, członek niezależny
Francois Benaroya	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jean – Charles Aranda	Członek Rady Nadzorczej
Małgorzata Chruściak	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Magdalena Dziewguć	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Sophie Heller	Członek Rady Nadzorczej
Monika Kaczorek	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Vincent Metz	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Mietkowski	Członek Rady Nadzorczej
Khatleen Pauwels	Członek Rady Nadzorczej
Jacques Rinino	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Mariusz Warych	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny

Zmiany w składzie Radzie Nadzorczej Banku w okresie 1 stycznia – 30 września 2024 r.:

- w dniu 25 czerwca 2024 r. Bank otrzymał rezygnację Pana Jarosława Bauc z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej Banku z dniem 2 lipca 2024 r.
- w dniu 2 lipca 2024 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało Panią Monikę Kaczorek na członka niezależnego Rady Nadzorczej Banku, z dniem 3 lipca 2024 r. do końca bieżącej, pięcioletniej, wspólnej kadencji członków Rady Nadzorczej.

Skład Zarządu Banku na dzień 30 września 2024 roku przedstawiał się następująco:

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA W ZARZĄDZIE BANKU
Przemysław Gdański	Prezes Zarządu
André Boulanger	Wiceprezes Zarządu
Małgorzata Dąbrowska	Wiceprezes Zarządu
Wojciech Kembłowski	Wiceprezes Zarządu
Piotr Konieczny	Wiceprezes Zarządu
Magdalena Nowicka	Wiceprezes Zarządu
Volodymyr Radin	Wiceprezes Zarządu
Agnieszka Wolska	Wiceprezes Zarządu

W okresie 1 stycznia – 30 września 2024 r. nie było zmian w składzie Zarządu Banku.

W dniu 29 lutego 2024 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie ustalenia liczby członków Zarządu Banku nowej kadencji na osiem osób oraz powołała Zarząd na nową 3-letnią kadencję w dotychczasowym składzie.

54. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W GRUPIE KAPITAŁOWEJ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W III KWARTAŁACH 2024 ROKU

2.01.2024	Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników Campus Leszno Sp. z o.o. - podjęcie uchwały o rozwiązaniu spółki i otwarciu jej likwidacji
29.02.2024	Powołanie Zarządu BNP Paribas Bank Polska S.A. na nową kadencję
13.03.2024	Proces przyspieszonej budowy księgi popytu (ABB) Zawiadomienia od akcjonariusza BNP Paribas Bank Polska S.A. (Bank) – BNP Paribas SA (Akcjonariusz) – o: (i) rozpoczęciu procesu sprzedaży części posiadanych przez niego akcji Banku w ramach przyspieszonej budowy księgi popytu, (ii) zakończeniu procesu ABB. 20 marca 2024 r. – informacja od Akcjonariusza o zmianie udziału w ogólnej liczbie głosów w Banku. W wyniku rozliczenia transakcji pakietowych zawartych 14 marca 2024 r. w związku z zakończeniem procesu ABB dotyczącego 8 860 616 sztuk akcji Banku oraz rozliczeniem innych transakcji dokonanych na rynku regulowanym dotyczących 6 545 akcji Banku, udział BNP Paribas SA w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu Banku obniżył się o około 6%. W rezultacie rozliczenia transakcji, na dzień zawiadomienia, BNP Paribas SA posiada bezpośrednio 84 634 166 akcji Banku reprezentujących około 57,31% akcji w kapitale zakładowym Banku oraz w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu Banku, a razem ze spółką zależną BNP Paribas Fortis SA/NV posiada łącznie 120 124 392 akcje Banku reprezentujące około 81,34% akcji w kapitale zakładowym Banku oraz w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu Banku.
28.03.2024	Zawarcie transakcji sekurytyzacji syntetycznej na portfelu kredytów/pożyczek korporacyjnych o łącznej wartości 2 180 mln zł (wg stanu na 31 grudnia 2023 r.) (Transakcja) z International Finance Corporation (IFC) Główny cel Transakcji to uwolnienie kapitału, który Bank przeznaczy na finansowanie projektów związanych z łagodzeniem zmian klimatycznych. W ramach Transakcji Bank dokonał przeniesienia na IFC istotnej części ryzyka kredytowego z wybranego portfela podlegającego sekurytyzacji. Wyselekcjonowany portfel kredytowy objęty sekurytyzacją pozostaje w bilansie Banku. Data zakończenia Transakcji wg umowy to 31 grudnia 2031 r. Transfer ryzyka sekurytyzowanego portfela jest realizowany poprzez instrument ochrony kredytowej w postaci gwarancji finansowej do kwoty 218 mln zł, wystawionej przez IFC. Transakcja spełnia wymogi w zakresie przeniesienia istotnej części ryzyka określone w Rozporządzeniu CRR oraz została ustrukturyzowana jako spełniająca kryteria STS (prosta, przejrzysta i standardowa sekurytyzacja) zgodnie z Rozporządzeniem 2021/557. BNP Paribas SA pełnił rolę organizatora Transakcji.
3.04.2024	Oświadczenie Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) o warunkowej rejestracji w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez KDPW do 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela BNP Paribas Bank Polska S.A. serii N o wartości nominalnej 1 zł każda. Uchwała Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) o dopuszczeniu i wprowadzeniu do obrotu giełdowego na Głównym Rynku GPW do 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela BNP Paribas Bank Polska S.A. serii N o wartości nominalnej 1 zł każda.

5.04.2024 Wydanie akcji serii M i serii N w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego i zmiana wartości kapitału zakładowego BNP Paribas Bank Polska S.A.

Zgodnie ze stosownymi oświadczeniami Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) oraz uchwałami Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) - raport bieżący Banku nr 16/2024 - nastąpiła rejestracja w KDPW oraz dopuszczenie do obrotu przez GPW:

- 44 608 akcji zwykłych na okaziciela Banku serii M (Akcje Serii M) o wartości nominalnej 1 zł każda oraz zapisanie tych akcji na rachunkach papierów wartościowych osób uprawnionych,
- 78 316 akcji zwykłych na okaziciela Banku serii N (Akcje Serii N) o wartości nominalnej 1 zł każda oraz zapisanie tych akcji na rachunkach papierów wartościowych osób uprawnionych.

Akcje Serii M zostały wyemitowane w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku na podstawie uchwały nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z 31 stycznia 2020 r., zmienionej uchwałą nr 37 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z 29 czerwca 2020 r. Akcje Serii M zostały objęte w wykonaniu praw z objętych wcześniej imiennych warrantów subskrypcyjnych serii A4, z których każdy uprawniał do objęcia jednej Akcji Serii M.

Akcje Serii N zostały wyemitowane w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku na podstawie uchwały nr 39 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z 27 czerwca 2022 r. Akcje Serii N zostały objęte w wykonaniu praw z objętych wcześniej imiennych warrantów subskrypcyjnych serii B1, z których każdy uprawniał do objęcia jednej Akcji Serii N.

Zgodnie z art. 451 § 2 zdanie drugie Kodeksu spółek handlowych przyznanie Akcji Serii M i Akcji Serii N stało się skuteczne z chwilą ich zapisania na rachunkach papierów wartościowych osób uprawnionych.

W związku z powyższym na podstawie art. 451 § 2 w zw. z art. 452 § 1 Kodeksu spółek handlowych nastąpiło nabycie praw z:

- 44 608 Akcji Serii M o wartości nominalnej 44 608 zł,
- 78 316 Akcji Serii N o wartości nominalnej 78 316 zł,

tj. w sumie ze 122 924 akcji Banku o łącznej wartości nominalnej 122 924 zł oraz podwyższenie kapitału zakładowego Banku z kwoty 147 676 946 zł do kwoty 147 799 870 zł, który dzieli się na 147 799 870 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda.

16.04.2024 Zwyczajne Walne Zgromadzenie BNP Paribas Bank Polska S.A.

Podjęcie uchwały m.in. w sprawie wypłaty dywidendy za rok 2023 w wysokości 503 997 556,70 zł, tj. w kwocie 3,41 zł na jedną akcję. Dywidendą objęte są wszystkie akcje wyemitowane przez Bank, tj. 147 799 870 akcji. Dzień dywidendy: 23 kwietnia 2024 r., termin wypłaty dywidendy: 10 maja 2024 r.

14.05.2024 Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A.

tj. podwyższenia kapitału zakładowego Banku do kwoty 147 799 870 zł w wyniku objęcia przez uprawnione osoby akcji serii M oraz akcji serii N na warunkach wskazanych w § 29a ust. 2 pkt d) oraz § 29b ust. 2 pkt a) Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A.

3.06.2024 Minimalny poziom funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL) wyznaczony dla BNP Paribas Bank Polska S.A.

Wymóg MREL dla Banku został określony na poziomie indywidualnym na 16,02% wartości całkowitej ekspozycji na ryzyko (TREA) oraz 5,91% miary ekspozycji całkowitej (TEM). Bank został zobowiązany do spełnienia wymogu niezwłocznie po otrzymaniu informacji. Na dzień otrzymania pisma BFG Bank wypełniał wymogi MREL określone w treści pisma.

18.06.2024 Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A. przyjętych przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku 16 kwietnia 2024 r.

2.07.2024	Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy – podjęcie uchwał w sprawie: <ul style="list-style-type: none">– oceny adekwatności indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej oraz powołało do składu Rady Nadzorczej BNP Paribas Bank Polska S.A. z dniem 3 lipca 2024 r. nowego członka - Panią Monikę Kaczorek,– oceny adekwatności zbiorowej Rady Nadzorczej BNP Paribas Bank Polska S.A. w związku ze zmianą w składzie Rady Nadzorczej,– zmiany Uchwały nr 8 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia BNP Paribas Bank Polska S.A. z dnia 17 czerwca 2021 r. w sprawie ustalenia wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej BNP Paribas Bank Polska S.A. („Uchwała nr 8”), Uchwały nr 37 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 8 oraz uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BNP Paribas Bank Polska S.A. z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 8,– zmian do Statutu Banku oraz tekstu jednolitego Statutu; zmiany wynikały z konieczności dostosowania przedmiotu działalności Banku do ustawy Prawo bankowe znowelizowanej ustawą - Ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku z dnia 16 sierpnia 2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1723) w zakresie prowadzenia działalności maklerskiej.
26.08.2024	Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A. przyjętych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu BNP Paribas Bank Polska S.A. 2 lipca 2024 r.
17.09.2024	Wniosek Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) o przedstawienie przez Komitet Stabilności Finansowej opinii w sprawie ustalenia dla Banku wysokości bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII) , którego adekwatna wysokość stosownie do zasad wynikających z metodyki ustalonej przez KNF, powinna być ustalona w wysokości równoważnej 0,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. Obecny bufor O-SII jest ustalony dla Banku w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku w III kwartałach 2024 r. zostały opisane w Nocie 53 Władze BNP PARIBAS Bank Polska S.A.

55. CZYNNIKI, KTÓRE W OCENIE BANKU BĘDĄ MIAŁY WPŁYW NA WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU W PERSPEKTYWIE CO NAJMNIJ KOLEJNEGO KWARTAŁU

Do najważniejszych czynników zewnętrznych, które w ocenie Banku mogą mieć wpływ na wyniki Grupy w kolejnych okresach należy zaliczyć:

- **Niepewna sytuacja geopolityczna:** Z punktu widzenia polskiej gospodarki istotne znaczenie ma trwająca od lutego 2022 r. wojna w Ukrainie. Choć z biegiem czasu jej bezpośredni wpływ np. na ceny energii w dużej mierze wygasł to działania militarne za wschodnią granicą kraju mogą ograniczać wydatki inwestycyjne przedsiębiorstw krajowych i nierezydentów. Postrzeganie bezpieczeństwa Polski w dużej mierze zależne jest od działań podejmowanych przez Sojusz Północnoatlantyczny (NATO), na co istotny wpływ ma polityka Stanów Zjednoczonych. Ewentualna zmiana administracji po listopadowych wyborach prezydenckich wzmocniłaby niepewność, co do zaangażowania USA w wojnę w Ukrainie i obecności amerykańskich wojsk na ścieżce wschodniej NATO. Wybór Donalda Trumpa na Prezydenta USA mógłby oznaczać też zaangażowanie się wojen handlowych, co niekorzystnie wpłynęłoby na koniunkturę gospodarczą na świecie. Wybór Kamali Harris na stanowisko Prezydentki USA w listopadowych wyborach z większym prawdopodobieństwem oznaczałby politykę kontynuacji względem kadencji Joe Bidena. Jednak i w tym przypadku niepewnością obciążone jest skale dalszego zaangażowania Stanów Zjednoczonych w wojnę w Ukrainie. Na przestrzeni ostatnich miesięcy zaogniła się także sytuacja na Bliskim Wschodzie. Po ubiegłorocznym ataku Hamasu, Izrael prowadzi działania militarne w Strefie Gazy i Libanie. Doprowadziło to do wzrostu napięcia w relacjach z Iranem, który dokonał ataków raketowych na teren Izraela. Sytuacja w regionie wpływa na ceny surowców energetycznych, w tym w szczególności ropy naftowej.
- **Słabość europejskiego przemysłu.** Wzrost gospodarki strefy euro napędzany jest w tym roku przede wszystkim przez sektor usług, a nie przemysł, który w dużo większym stopniu rzutuje na koniunkturę w Polsce. Jaskrawo widoczne są także różnice w ujęciu regionalnym. Podczas gdy w Hiszpanii gospodarka kwitnie, Niemcy znajdują się w stagnacji. Odbudowujące się realne dochody gospodarstw domowych nie pozwoliły w pełni wejść europejskiej gospodarce na wyższe obroty. Unijny przemysł w ostatnim czasie boryka się nie tylko z brakiem cyklicznego odbicia konsumpcji w regionie, lecz także ze słabym zbytem towarów poza Unię Europejską. Choć częściowo niski eksport można tłumaczyć ogólnym marazmem w branżach przetwórczych globalnie (produkcja przemysłowa na świecie wzrosła w pierwszym półroczu tylko o 2,1% r/r) wydaje się, że istotną rolę odgrywają tu także bardziej strukturalne czynniki. Wśród największych krajów UE, poza-unijny eksport towarów (wolumen) swój szczyt osiągnął w latach 2018-2019, a od tego czasu sprzedaż zagraniczna znajduje się w dryfie spadkowym.
- **Polityka pieniężna prowadzona przez główne banki centralne.** W czerwcu cykl obniżek stóp procentowych rozpoczął Europejski Bank Centralny, a we wrześniu na podobny krok w Stanach Zjednoczonych zdecydowała się Rezerwa Federalna. Spadek obaw o utrwalenie się presji inflacyjnej wzmógł oczekiwania, że łagodzenie polityki pieniężnej będzie kontynuowane po obu stronach Atlantyku. Rynekowa wycena zakłada że w strefie euro stopa depozytowa EBC spadnie na koniec przyszłego roku do ok. 2%. W USA przewidywany jest natomiast spadek stawki fed funds do ok 3,5%.
Nastroje na głównych rynkach finansowych. Sytuacja geopolityczna na świecie, wynik wyborów prezydenckich w USA, kondycja europejskiej gospodarki oraz polityka pieniężna prowadzona przez główne banki centralne będą wpływać na nastroje na rynkach finansowych pod koniec bieżącego i na początku przyszłego roku. Wzrost awersji do ryzyka na rynku globalnym przez któryś z wymienionych (bądź inny) czynników może negatywnie wpływać na wyceny krajowych aktywów w tym m.in. na notowania złotego na rynku walutowym.
- **Działania Narodowego Banku Polskiego.** Po łącznym spadku o 100 p.b. we wrześniu i październiku 2023 r., od listopada ubiegłego roku stopy procentowe NBP pozostają na niezmiennym poziomie. Ostatnie wypowiedzi Prezesa NBP Adama Glapińskiego sugerują, że obniżki stóp procentowych w Polsce będą możliwe w momencie, kiedy inflacja CPI się ustabilizuje a przygotowywane przez bank centralny projekcje wskazywać będą na systematyczny spadek dynamiki cen w kierunku celu inflacyjnego NBP w kolejnych kwartałach. W naszej ocenie warunki te zostaną spełnione w I kwartale przyszłego roku i RPP rozpocznie cykl łagodzenia polityki pieniężnej w marcu. Na taki termin pierwszej obniżki stóp procentowych wskazywała w ostatnich wypowiedziach także część członków RPP. Główne czynniki ryzyka dla inflacji oraz późniejszego niż marzec obniżenia stóp procentowych obejmują mocniejsze niż dotychczas ożywienie koniunktury oraz wzrost oczekiwań inflacyjnych w związku z rosnącymi cenami energii i wciąż dwucyfrowym tempem wzrostu wynagrodzeń. W scenariuszu bazowym zakładamy, że stopa referencyjna NBP na koniec przyszłego roku spadnie do 4,00% z 5,75% obecnie.
- **Zachowanie kursu złotego wobec kluczowych walut.** Od jesieni ubiegłego roku złoty znacząco umocnił się, a kurs EUR/PLN oscylował w granicach 4,25-4,40 w I połowie 2024 r. Na siłę polskiej waluty istotny wpływ miało odblokowanie funduszy unijnych w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO), a także spadek inflacji w Polsce, co przy niezmiennych parametrach polityki pieniężnej spowodowało znaczący wzrost realnych stóp procentowych w naszym kraju. Perspektywa braku zmian w polityce NBP w najbliższych miesiącach oraz łagodzenie monetarne w strefie euro i USA powinny nadal wspierać atrakcyjność polskiej waluty, zwłaszcza w obliczu braku znaczących nierównowag w obrotach zagranicznych.

- **Kształtowanie się koniunktury gospodarczej w Polsce.** Polska gospodarka nabierała rozpędu w I połowie roku, jednak skala ożywienia pozostała umiarkowana. Po wzroście Produktu Krajowego Brutto o 2% r/r w I kwartale, wiosną wolumen wytworzonych w kraju dóbr i usług zwiększył się o 3,2% r/r. Głównym czynnikiem napędzającym wzrost gospodarczy w okresie styczeń-czerwiec były wydatki konsumpcyjne gospodarstw domowych, które zwiększyły się o blisko 5% względem analogicznego okresu poprzedniego roku. Wysoka konsumpcja to zasługa szybko rosnących nominalnych dochodów z pracy i hamującej inflacji. Słabiej w pierwszych sześciu miesiącach roku radziły sobie natomiast inwestycje, choć po ich spadku o 1,8% r/r w I kwartale, wiosną nakłady na środki trwałe wzrosły o 2,7%. Licha koniunktura zagraniczna pozostaje w naszej ocenie głównym czynnikiem przeciwdziałającym szybszemu wzrostowi gospodarczemu w Polsce. Przedsiębiorstwa w dalszym ciągu redukują też poziom utrzymywanych przez siebie zapasów. Miesięczne dane o aktywności gospodarczej (produkcja przemysłowa i budowlano-montażowa, sprzedaż detaliczna) i badania koniunktury sugerują, że tempo wzrostu gospodarczego w trzecim kwartale mogło spaść w okolice 2% r/r. Prognozujemy, że PKB w całym bieżącym roku zwiększy się w Polsce o ok. 3%. Choć w przyszłym roku dynamika PKB przyspieszy do 3,5-4%, to nie będzie to „boom”, który groziłby przegrzaniem gospodarki.
- **Sytuacja na krajowym rynku pracy.** Ubiegłoroczne spowolnienie gospodarcze i umiarkowanie jak do tej pory ożywienie aktywności przekłada się na sytuację na krajowym rynku pracy. Póki co jednak wpływ ten pozostaje dość ograniczony. W II kwartale 2024 r. zatrudnienie w gospodarce narodowej było o 0,7% r/r niższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Skala redukcji zatrudnienia jest temperowana przez strukturalny niedobór rąk do pracy, który skłania pracodawców do jak najdłuższego utrzymywania pracowników, nawet w okresach gorszych wyników. Większe spadki liczby etatów odnotowano w ostatnich kwartałach w branżach, w których popyt na produkty mocniej siadł (np. przemysł, budownictwo). Mimo pewnego spadku zatrudnienia, stopa bezrobocia praktycznie nie drgnęła. Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w II kwartale odsetek bezrobotnych wyniósł zaledwie 2,7%. Schłodzenie koniunktury na rynku pracy i niższy popyt na pracowników zgłaszany przez przedsiębiorstwa przełoży się na niższą dynamikę płac. Po wzroście o 13,5% w tym roku, średnie wynagrodzenie w gospodarce narodowej zwiększy się w roku przyszłym o 8%. Na niższe tempo wzrostu płac w przyszłym roku wpływać będzie także zdecydowanie mniejsza niż w ubiegłych latach skala podwyżki wynagrodzenia minimalnego.
- **Niepewna ścieżka inflacji.** Z wynoszącego 18,4% r/r szczytu w lutym 2023 r., roczna dynamika cen konsumpcyjnych spadła w I połowie bieżącego roku w okolice 2%. Po podwyżce cen energii elektrycznej i gazu o 15-20% w lipcu, roczna inflacja CPI ponownie przekroczyła 4%. Inflacja CPI do końca roku oscylować będzie w zakresie 4-5% r/r. W przyszłym roku dynamika cen konsumpcyjnych w istotnym stopniu zależna będzie od czynników administracyjno-podatkowych w tym m.in. opłat za energię elektryczną, dostawy wody czy kanalizację. Przy założeniu całkowitego odmrożenia cen prądu od stycznia rachunki za zużycie prądu mogłyby ponownie wzrosnąć o około 20%, dodając około 0,9 p.p. do inflacji. Na przyszły rok zapowiedziano też bardziej znaczące niż w ubiegłych latach podwyżki akcyzy na wyroby tytoniowe (marzec 2025 r.). Inflacja CPI w przyszłym roku średnio wynosić będzie 3,8%. W II połowie 2025 r. roczne tempo wzrostu cen powinno spaść jednak w okolice 3%. Nieodbiegająca znacząco od potencjału polskiej gospodarki dynamika PKB pozwoli na systematyczne, choć relatywnie spokojne, wyhamowanie inflacji bazowej. Sprzyjać temu będzie też wytracająca impet dynamika płac.
- **Nierównowaga w finansach publicznych.** W 2023 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych (general government) wyniósł 5,1% PKB. W odpowiedzi na przekroczenie przez lukę budżetową w ubiegłym roku poziomu 3% PKB, 26 lipca 2024 r. Rada Europejska, w oparciu o rekomendację Komisji Europejskiej, podjęła decyzję o uruchomieniu Procedury Nadmiernego Deficytu (EDP) wobec Polski. W przyjętym przez Radę Ministrów średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028, Ministerstwo Finansów zakłada, że po wzroście do 5,7% PKB w 2024 r. w kolejnych latach deficyt sektora będzie redukowany i w 2028 r. ma osiągnąć 2,9% PKB. Prognozowana relacja długu publicznego do PKB wyniesie 54,6% w 2024 r. i 58,4% w 2025 r. Następnie wzrośnie do 61,3% w 2027 r., a w 2028 r. obniży się do 61,2%.
- **Kredyty oparte o wskaźnik WIBOR.** Spór o kredyty oparte o wskaźnik WIBOR zyskał medialny rozgłos pod koniec 2022 r. Najważniejszy wskaźnik stopy procentowej dla kredytów złotych ze zmiennym oprocentowaniem, został po raz pierwszy w historii prawomocnie usunięty z umowy kredytowej na czas trwania procesu przez sąd w Poznaniu 22 czerwca 2023 r. W lipcu 2023 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) opublikował stanowisko, w którym podkreślił, że w ocenie UKNF nie ma żadnych podstaw do podważania wiarygodności i legalności WIBOR, w szczególności w kontekście zastosowania tego wskaźnika w umowach o kredyt hipoteczny w walucie polskiej. Zgodnie z danymi Związku Banków Polskich (wg stanu na koniec sierpnia 2024 r.) prowadzonych jest obecnie 1 291 postępowań sądowych, w których klienci kwestionują postanowienia umowne przewidujące oprocentowanie oparte o wskaźnik referencyjny WIBOR. W 86 wyrokach na 90 zapadłych sądy I instancji wydały orzeczenia korzystne dla banków. 42 postępowania zostały prawomocnie zakończone, wszystkie wydaniem orzeczenia korzystnego dla banków.
- **Nowy wskaźnik referencyjny.** Prace nad wprowadzeniem alternatywnego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej dla WIBOR-u powróciły do punktu wyjścia. Po tym, jak Narodowa Grupa Robocza (NGR) wyznaczyła WIRON, indeks oparty na transakcjach overnight, jako następcę WIBOR-u wczesną jesienią 2022 r., pojawiające się zastrzeżenia dotyczące metodologii jego obliczania wstrzymały realizację planu. W międzyczasie niektóre instytucje zaczęły oferować produkty oparte o WIRON (głównie kredyty hipoteczne dla klientów detalicznych). Trwa obecnie faza przeglądu i analiz oraz druga runda konsultacji publicznych, które powinny umożliwić NGR ponowne ustalenie nowego wskaźnika dla umów kredytowych. W dodatkowej rundzie konsultacji publicznych Komitet Sterujący NGR zdecydował się ująć cztery propozycje indeksów WIRF (natomiast nie są w nich uwzględniane WIRON, WIRON+ i WRR). Zgodnie z harmonogramem reforma powinna być zakończona w 2027 r., kiedy to planowane jest zaprzestanie publikacji wskaźnika WIBOR.

- **Wakacje kredytowe.** Szczętkowe dane napływające z banków sugerują, że wakacje kredytowe nie cieszą się takim zainteresowaniem jakiego prognozowano jeszcze przed wejściem programu w życie. Za główną przyczynę takiego stanu rzeczy uznaje się kryteria, jakie kredytobiorcy muszą spełnić aby móc wziąć udział w programie, a które mogły wykluczyć z programu więcej osób niż początkowo zakładano. Uprawnieni do skorzystania z wakacji są kredytobiorcy posiadający kredyty mieszkaniowe na potrzeby własne o wartości nie większej niż 1,2 mln zł i zaciągnięte przed lipcem 2022 r. Najistotniejsze jednak jest nowe kryterium dochodowe. Jeśli chcemy zawiesić spłaty kredytu, to wydatki na spłatę rat tegoż kredytu muszą przekraczać 30% naszych miesięcznych przychodów. Wyłączone z tego kryterium są jedynie rodziny posiadające minimum trójkę dzieci. Rządowe biuro analiz sejmowych oceniło, iż nowymi wakacjami może zostać objętych 562 tys. umów hipotek o łącznej wartości 158 mld zł. ZBP z kolei oceniło łączną wartość kredytów objętych wakacjami na bisko 200 mld zł w zestawieniu z 434 mld zł pełnej wartości portfela kredytów hipotecznych na rynku (wg danych NBP za sierpień 2024 r.).
- **Mieszkanie na start.** Choć program Mieszkanie na start jest już całkowicie gotowy, to jego los wydaje się być mocno niepewny. Następca programu „Bezpieczny Kredyt 2%” miał ruszyć już od stycznia 2025 r., lecz jego projekt nie zyskał wystarczającego poparcia w rządzącej koalicji. Krytycy projektu zwracają uwagę na jego spodziewany wpływ na wzrost cen mieszkań i zdecydowanie odmawiają zagłosowania za jego przyjęciem. Nawet w przypadku osiągnięcia porozumienia w tej kwestii, program zacząłby obowiązywać najwcześniej w II kwartale 2025 r.
- **Wskaźnik finansowania długoterminowego.** W 2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego poinformowała, że w celu zmiany struktury finansowania kredytów hipotecznych, planuje wprowadzenie dla banków nowego wskaźnika finansowania długoterminowego (WFD). Zaproponowane zmiany mają na celu ograniczenie ryzyka związanego z obecną strukturą finansowania kredytów hipotecznych poprzez zwiększenie finansowania długoterminowych kredytów hipotecznych przede wszystkim długoterminowymi instrumentami dłużnymi. 17 lipca 2024 r. KNF poinformowała, że przyjęła Rekomendację WFD, dotyczącą Wskaźnika Finansowania Długoterminowego, i oczekuje, że od końca 2026 r. banki będą zobowiązane utrzymywać ten wskaźnik na poziomie co najmniej 40%.
- **Bankowa pomoc dla powodzian.** Związek Banków Polskich ogłosił moratoria kredytowe dla osób poszkodowanych przez wrześniową powódź. Zawieszenie spłat kredytów będzie możliwe na maksymalnie 3 miesiące. Będzie przysługiwało osobom, które poniosły szkodę majątkową, utraciły pracę bądź główne źródło dochodu w wyniku powodzi. Prezes ZBP poinformował również, że banki uruchomią moratoria natychmiast, nie czekając na zatwierdzenie projektu przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego. Rząd ogłosił również projekt ustawy, zapewniający poszkodowanym bezzwrotną pomoc z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. Według projektu ustawy kredytobiorcy, których dom lub mieszkanie zostało uszkodzone w wyniku powodzi w sposób uniemożliwiający korzystanie z budynku, otrzymają pomoc równą 12 miesięcznym ratom kredytu. Ustawa zakłada, że Bank Gospodarstwa Krajowego będzie przekazywał kredytodawcy środki z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców z przeznaczeniem na spłatę zobowiązań kredytobiorcy przez okres 12 miesięcy. Nie jest obecnie wiadome, jaka będzie łączna skala tej pomocy, a co za tym idzie jakie będzie obciążenie dla FWK i czy będzie on wymagał dodatkowego zasilenia przez banki.
- **Dostosowanie do wymogów tzw. Pakietu CRD/CRR3.** Bank prowadzi projekt dostosowania do wymogów tzw. pakietu CRD/ CRR3, który określa m.in. nowe zasady wyznaczania adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych. Podejmowane prace uwzględniają również wymogi wynikające z powiązanych z CRR3 regulacyjnych standardów technicznych, tzw. RTS., które na dzień 30 września 2024 roku pozostają w formie projektu. Wymogi ww. dotyczyć będą w szczególności sposobu wyznaczania wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe i ryzyko operacyjne. W ramach projektu przeprowadzono szczegółową analizę zmian, które Bank musi wprowadzić w swoich procesach wewnętrznych i zasadach kalkulacji wymogów. Aktualnie wprowadzane są niezbędne dostosowania, pozwalające osiągnąć zgodność z wymogami regulacyjnymi od 1 stycznia 2025 roku. Z uwagi na fakt, że wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe stanowi zasadniczą część wymogu kapitałowego banku na dzień 30 września 2024 roku, a także na istotność zmian wynikających z pakietu CRD/CRR3, największe zmiany wymogu kapitałowego w ujęciu wartościowym będą związane z tym właśnie wymogiem. Dotyczy to w szczególności pozycji finansowania nieruchomości komercyjnych, zmian w podejściu do pozycji pozabilansowych oraz ustaleń umownych. Powyżej opisane dostosowanie do nowych wymogów kapitałowych, odbywa się w obrębie metody standardowej dla ryzyka kredytowego. Dla ryzyka operacyjnego Bank stosować będzie tzw. nową metodę standardową. W przypadku ryzyka rynkowego Bank zakłada stosowanie alternatywnej metody standardowej od momentu jej implementacji do porządku prawnego.

56. ISTOTNE ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

24.10.2024 Uzyskanie zgód korporacyjnych wymaganych do emisji Instrumentów Dodatkowych w Tier 1 (AT1)

Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie emisji obligacji kapitałowych o wartości nie większej niż 150 mln EUR. Emisja planowana jest na IV kwartał 2024 r. Obligacje zostaną zakwalifikowane do funduszy własnych Banku jako instrumenty dodatkowe w Tier I (AT 1) po uzyskaniu przez Bank zgody KNF.

II ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat

	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Przychody z tytułu odsetek	2 656 155	7 334 384	2 384 715	6 974 021
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	2 370 456	6 657 363	2 303 196	6 654 666
przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	2 156 364	6 072 359	2 130 764	6 178 041
przychody z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	214 092	585 004	172 432	476 625
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	285 699	677 021	81 519	319 355
Koszty z tytułu odsetek	(1 102 737)	(3 214 353)	(1 044 853)	(3 244 217)
Wynik z tytułu odsetek	1 553 418	4 120 031	1 339 862	3 729 804
Przychody z tytułu opłat i prowizji	366 077	1 103 524	340 756	1 079 317
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(71 066)	(215 583)	(66 419)	(197 848)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	295 011	887 941	274 337	881 469
Przychody z tytułu dywidend	5 476	10 828	6 372	10 570
Wynik na działalności handlowej (w tym wynik z pozycji wymiany)	225 558	640 165	272 031	756 732
Wynik na działalności inwestycyjnej	(1 767)	7 022	6 211	(152)
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	(6 389)	(828)	(536)	(16 866)
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją	180	(2 625)	(7 890)	3 722
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(89 799)	(172 880)	(5 771)	52 930
Wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	(277 246)	(488 018)	(370 848)	(961 260)
Ogólne koszty administracyjne	(628 025)	(2 039 635)	(617 319)	(1 847 147)
Amortyzacja	(127 903)	(381 888)	(115 851)	(339 376)
Pozostałe przychody operacyjne	20 543	79 132	32 226	114 735
Pozostałe koszty operacyjne	(42 141)	(148 867)	(60 614)	(147 622)
Wynik na działalności operacyjnej	926 916	2 510 378	752 210	2 237 539
Podatek od instytucji finansowych	(99 414)	(304 025)	(101 642)	(304 177)
Zysk brutto	827 502	2 206 353	650 568	1 933 362
Podatek dochodowy	(198 134)	(388 633)	(212 879)	(563 590)
Zysk netto	629 368	1 817 720	437 689	1 369 772
przypadający na akcjonariuszy Banku	629 368	1 817 720	437 689	1 369 772
Zysk (strata) na jedną akcję (wrażony w PLN na jedną akcję)				
Podstawowy	4,26	12,30	2,96	9,28
Rozwodniony	4,26	12,29	2,96	9,27

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

	III kwartał 2024 okres od 01.07.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	III kwartał 2023 okres od 01.07.2023 do 30.09.2023	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Zysk netto za okres	629 368	1 817 720	437 689	1 369 772
Inne całkowite dochody				
Pozycje, które mogą zostać przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków	62 052	98 462	71 402	475 571
Wycena aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody brutto	51 513	112 190	78 776	535 071
Podatek odroczony od wyceny aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody	(9 786)	(21 315)	(14 968)	(101 664)
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne brutto	25 093	9 367	9 375	52 054
Podatek odroczony od wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	(4 768)	(1 780)	(1 781)	(9 890)
Pozycje, które nie mogą być przeklasyfikowane na zyski lub straty	(1 145)	(1 730)	(1 553)	(1 849)
Wycena metodą aktuarialną świadczeń pracowniczych brutto	(1 414)	(2 136)	(1 917)	(2 282)
Podatek odroczony od wyceny metodą aktuarialną świadczeń pracowniczych	269	406	364	433
Inne całkowite dochody (netto)	60 907	96 732	69 849	473 722
Całkowite dochody ogółem	690 275	1 914 452	507 538	1 843 494
w tym przypadające na akcjonariuszy Banku	690 275	1 914 452	507 538	1 843 494

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	30 września 2024	31 grudnia 2023
Kasa i środki w Banku Centralnym	9 803 988	6 883 582
Należności od banków	7 382 330	17 890 698
Pochodne instrumenty finansowe	2 748 414	3 146 745
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	145 256	94 496
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	82 325 772	81 137 225
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	497 128	653 582
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	29 899 026	26 246 278
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	307 219	290 887
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	17 958 410	16 634 303
Inwestycje w jednostkach zależnych	118 726	118 726
Wartości niematerialne	935 246	940 082
Rzeczowe aktywa trwałe	915 733	959 737
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	671 283	608 064
Inne aktywa	977 906	783 994
Aktywa razem	154 686 437	156 388 399
ZOBOWIĄZANIA	30 września 2024	31 grudnia 2023
Zobowiązania wobec innych banków	5 282 885	4 571 172
Pochodne instrumenty finansowe	2 566 291	2 865 275
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	244 061	(7 365)
Zobowiązania wobec klientów	122 484 709	127 134 065
Zobowiązania podporządkowane	4 302 463	4 336 072
Zobowiązania z tytułu leasingu	592 184	626 174
Pozostałe zobowiązania	2 843 633	2 133 200
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	258 371	376 736
Rezerwy	1 883 375	1 540 361
Zobowiązania razem	140 457 972	143 575 690
KAPITAŁ WŁASNY	30 września 2024	31 grudnia 2023
Kapitał akcyjny	147 800	147 677
Kapitał zapasowy	9 110 976	9 110 976
Pozostałe kapitały rezerwowe	4 022 987	3 513 978
Kapitał z aktualizacji wyceny	(470 232)	(566 964)
Zyski zatrzymane	1 416 934	607 042
wynik z lat ubiegłych	(400 786)	(400 786)
wynik bieżącego okresu	1 817 720	1 007 828
Kapitał własny razem	14 228 465	12 812 709
Zobowiązania i kapitał własny razem	154 686 437	156 388 399

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2024 roku	147 677	9 110 976	3 513 978	(566 964)	(400 786)	1 007 828	12 812 709
Całkowite dochody za okres	-	-	-	96 732	-	1 817 720	1 914 452
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	1 817 720	1 817 720
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	96 732	-	-	96 732
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	503 830	-	-	(1 007 828)	(503 998)
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	503 830	-	-	(503 830)	-
Wyplacone dywidendy	-	-	-	-	-	(503 998)	(503 998)
Emisja akcji	123	-	-	-	-	-	123
Opcje menadżerskie*	-	-	5 179	-	-	-	5 179
Stan na 30 września 2024 roku	147 800	9 110 976	4 022 987	(470 232)	(400 786)	1 817 720	14 228 465

* program opcji menadżerskich został opisany w Nocie 39 w Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za III kwartały 2024 roku

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2023 roku	147 593	9 110 976	3 136 599	(1 150 000)	(400 786)	370 892	11 215 274
Całkowite dochody za okres	-	-	-	583 036	-	1 007 828	1 590 864
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	1 007 828	1 007 828
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	583 036	-	-	583 036
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	370 892	-	-	(370 892)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	370 892	-	-	(370 892)	-
Emisja akcji	84	-	-	-	-	-	84
Opcje menadżerskie*	-	-	6 487	-	-	-	6 487
Stan na 31 grudnia 2023 roku	147 677	9 110 976	3 513 978	(566 964)	(400 786)	1 007 828	12 812 709

* program opcji menadżerskich został opisany w Nocie 39

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2023 roku	147 593	9 110 976	3 136 599	(1 150 000)	(400 786)	370 892	11 215 274
Całkowite dochody za okres	-	-	-	473 722	-	1 369 772	1 843 494
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	1 369 772	1 369 772
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	473 722	-	-	473 722
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	370 892	-	-	(370 892)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	370 892	-	-	(370 892)	-
Emisja akcji	84	-	-	-	-	-	84
Opcje menadżerskie*	-	-	4 891	-	-	-	4 891
Stan na 30 września 2023 roku	147 677	9 110 976	3 512 382	(676 278)	(400 786)	1 369 772	13 063 743

* program opcji menadżerskich został opisany w Nocie 39

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych

PRZEŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023 przekształcone*
Zysk (strata) netto	1 817 720	1 369 772
Korekty razem:	4 182 604	(3 016 139)
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	388 633	563 590
Amortyzacja	381 888	339 376
Przychody z tytułu dywidend	(10 828)	(10 570)
Przychody z tytułu odsetek	(7 334 384)	(6 974 021)
Koszty z tytułu odsetek	3 214 353	3 244 217
Zmiana stanu rezerw	340 878	173 188
Zmiana stanu należności od banków	8 154 005	(9 212 495)
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	347 571	334 231
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(1 189 522)	1 229 930
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	156 454	219 852
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	109 279	(100 896)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	(38 191)	(17 816)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	(4 542 391)	3 651 924
Zmiana stanu innych aktywów oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(153 745)	(1 884)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań oraz zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego	714 426	(94 368)
Inne korekty	(210 340)	(31 472)
Odsetki otrzymane	7 567 935	7 053 232
Odsetki zapłacone	(3 120 874)	(2 952 392)
Podatek zapłacony	(591 719)	(428 930)
Oplaty leasingowe dotyczące leasingów krótkoterminowych nieuwzględnionych w wycenie zobowiązania	(824)	(835)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	6 000 324	(1 646 367)

*informacja na temat przekształcenia została opisana w Nocie 1

PRZEPLŹYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Wpływy	139 597 850	122 179 557
Zbycie i wykup papierów wartościowych	139 584 543	122 156 193
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 479	12 794
Otrzymane dywidendy i inne wpływy inwestycyjne	10 828	10 570
Wydatki	(144 821 543)	(121 014 246)
Nabycie papierów wartościowych	(144 508 586)	(120 719 708)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(312 957)	(294 538)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 223 693)	1 165 311

PRZEPLŹYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:	Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Wpływy	607 755	84
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów otrzymanych i zobowiązań podporządkowanych	607 632	-
Wpływy netto z emisji akcji i zwrot dopłat do kapitału	123	84
Wydatki	(812 946)	(330 036)
Spląty długoterminowych kredytów otrzymanych	(202 236)	(220 247)
Splata zobowiązania leasingowego	(106 712)	(109 789)
Wyplacone dywidendy	(503 998)	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(205 191)	(329 952)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM	571 440	(811 008)
Środki pieniężne na początek okresu	15 801 272	13 126 607
Środki pieniężne na koniec okresu	16 372 712	12 315 599
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(20 955)	(63 583)

INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za III kwartały 2024 roku zakończone 30 września 2024 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” („MSR 34”), w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską oraz innymi obowiązującymi przepisami.

Zasady rachunkowości stosowane w III kwartałach 2024 roku nie różnią się od zasad obowiązujących w 2023 roku, które zostały szczegółowo opisane w Jednostkowym sprawozdaniu finansowym BNP Paribas Bank Polska S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku, przy uwzględnieniu nowych standardów, interpretacji i poprawek do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, weszły w życie od 1 stycznia 2024 r. i zostały zastosowane przez Bank.

W porównaniu do Śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego sporządzonego za III kwartały zakończone 30 września 2023 r. Bank zmienił zasady rachunkowości związane z ujęciem wpływu ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF. Zmiany te zostały opisane w Nocie 3.3 w Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za III kwartały 2024 roku.

Poniżej zaprezentowano wpływ wprowadzonych korekt na dane porównawcze.

Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023		Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023	
	przed zmianą	zmiana	po zmianie	
Zysk (strata) netto	1 369 772	-	1 369 772	
Korekty razem	(3 240 353)	-	(3 240 353)	
Zmiana stanu rezerw	537 403	(364 215)	173 188	
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu	865 715	364 215	1 229 930	
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 870 581)	-	(1 870 581)	

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za III kwartały 2024 roku oraz z Jednostkowym sprawozdaniem finansowym BNP Paribas Bank Polska S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku, które zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 29 lutego 2024 roku.

Zasady rachunkowości oraz metody przeprowadzania szacunków księgowych przyjęte przy sporządzaniu Śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku są zgodne z zasadami rachunkowości przyjętymi do Śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy, które opisane są w Nocie 3 oraz 7 w Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za III kwartały 2024 roku.

2. KONTYNUACJA DZIAŁALNOŚCI

Niniejsze Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Bank w niezmnijszym istotnie zakresie w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

3. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCI
Należności od banków	(178)	-	-	(178)	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(23 972)	74 278	(172 389)	(122 083)	(36 342)
Udzielone zobowiązania warunkowe	4 469	2 824	(57 906)	(50 613)	450
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(6)	-	-	(6)	-
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	(19 687)	77 102	(230 295)	(172 880)	(35 892)

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCI
Należności od banków	109	-	-	109	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	51 418	127 129	(155 059)	23 488	(33 862)
Udzielone zobowiązania warunkowe	(6 058)	(18 284)	5 894	(18 448)	2 285
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	54	-	47 727	47 781	47 727
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	45 523	108 845	(101 438)	52 930	16 150

4. SPRAWY SĄDOWE I POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE

Ryzyko prawne

Według stanu na dzień 30 września 2024 roku nie toczyły się postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności Banku, których wartość przekraczałyby 10% kapitałów własnych Banku.

Toczą się następujące sprawy sądowe oraz postępowania administracyjne w których stroną jest Bank:

- roszczenia przedsiębiorców związane z opłatami interchange,
- roszczenia uczestników funduszy inwestycyjnych w związku z wykonywaniem funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych,
- postępowanie administracyjne Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie nałożenia kary w związku z wykonywaniem funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych,
- postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów – nieautoryzowane transakcje,
- postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów – wakacje kredytowe,
- postępowania sądowe dotyczące umów kredytu hipotecznego z oprocentowaniem opartym o WIBOR,
- postępowanie administracyjne Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie nałożenia kary,
- postępowania sądowe dotyczące umów kredytowych w CHF w sektorze bankowym.

Szczegółowe informacje na temat spraw sądowych i postępowań administracyjnych zostały zaprezentowane w Nocie 51 w Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za III kwartały 2024 roku zakończone dnia 30 września 2024 roku:

5. INNE ISTOTNE UJAWNIECIA

Następujące istotne ujawnienia dotyczące Śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego za III kwartały 2024 roku zostały opisane w Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2024 roku:

- 1) Informacja na temat rezerwy restrukturyzacyjnej tworzonej przez Bank w Notach 7 f i 37,
- 2) Ujawnienia na temat wartości godziwej w Nocie 42,
- 3) Ujawnienia na temat istotnych szacunków i zdarzeń wpływających na sprawozdanie z sytuacji finansowej i wyniki Banku, w szczególności wpływ ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF oraz transakcja sekurytyzacji w Notach 44 i 51,
- 4) Ujawnienia na temat zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w Nocie 34,
- 5) Ważniejsze wydarzenia w Grupie Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. w III kwartałach 2024 roku w Nocie 54,
- 6) Istotne zdarzenia po dniu bilansowym w Nocie 56.

6. TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

Jednostką dominującą najwyższego szczebla jest BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu.

W skład Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. na dzień 30 września 2024 roku wchodziła jednostka dominująca BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz jej jednostki zależne:

- 1) BNP PARIBAS TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. („TFI”),
- 2) BNP PARIBAS LEASING SERVICES SP. Z O.O. („LEASING”),
- 3) BNP PARIBAS GROUP SERVICE CENTER S.A. („GSC”),
- 4) CAMPUS LESZNO SP. Z O.O. w likwidacji.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązаныmi wynikały z bieżącej działalności operacyjnej i obejmowały przede wszystkim kredyty, depozyty, transakcje na instrumentach pochodnych oraz przychody i koszty z tytułu usług doradczych i pośrednictwa finansowego.

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz podmiotami powiązаныmi

30.09.2024	BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A.	Kluczowy personel	Jednostki zależne	Razem
Aktywa	6 553 585	275	1 914 841	4 881	2 758 661	11 232 243
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	4 479 631	275	1 896 910	1 858	2 753 343	9 132 017
Pochodne instrumenty finansowe	1 929 022	-	-	2 973	-	1 931 995
Pochodne instrumenty zabezpieczające	144 719	-	-	-	-	144 719
Inne aktywa	213	-	17 931	50	5 318	23 512
Zobowiązania	10 265 935	76 280	896 259	9 105	33 850	11 281 429
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	4 588 999	76 280	615 985	3 393	33 227	5 317 884
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	4 044 030	-	258 433	-	-	4 302 463
Pochodne instrumenty finansowe	826 488	-	-	5 712	-	832 200
Pochodne instrumenty zabezpieczające	806 418	-	-	-	-	806 418
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	-	-	136	136
Inne zobowiązania	-	-	21 841	-	487	22 328
Zobowiązania warunkowe						
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	5 564 189	-	66 317	1 956	-	5 632 462
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	443 809	88 662	107 559	-	898 611	1 538 641
Zobowiązania otrzymane	9 406 984	123 303	777 778	-	818 642	11 126 707
Pochodne instrumenty (nominał)	77 119 213	-	-	102 626	-	77 221 839
Pochodne instrumenty zabezpieczające (nominał)	27 617 126	-	-	-	-	27 617 126
Rachunek Zysków i Strat	(11 741)	(1 032)	(43 485)	31	158 995	102 768
Trzy kwartały 2024 okres od 01.01.2024 do 30.09.2024						
Przychody z tytułu odsetek	339 706	19	1 407	110	119 308	460 550
Koszty z tytułu odsetek	(361 320)	(1 051)	(17 938)	(79)	-	(380 388)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-	(2 889)	(2 889)
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-	(1 883)	(1 883)
Wynik na działalności handlowej	92 372	-	5 179	-	-	97 551
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	31 989	-	44 750	76 739
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	(51 621)	-	(124)	(51 745)
Ogólne koszty administracyjne	(82 499)	-	(12 501)	-	(167)	(95 167)

31.12.2023	BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A.	Kluczowy personel	Jednostki zależne	Razem
Aktywa	15 507 274	46 382	4 386 481	1 746	1 941 446	21 883 329
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	13 202 692	46 281	4 361 616	1 724	1 939 276	19 551 589
Pochodne instrumenty finansowe	2 222 035	101	-	-	-	2 222 136
Pochodne instrumenty zabezpieczające	82 343	-	-	-	-	82 343
Inne aktywa	204	-	24 865	22	2 170	27 261
Zobowiązania	9 860 523	7 595	974 917	3 369	73 344	10 919 748
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	4 001 897	7 595	679 851	3 369	72 813	4 765 525
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	4 075 428	-	260 644	-	-	4 336 072
Pochodne instrumenty finansowe	903 960	-	10 109	-	-	914 069
Pochodne instrumenty zabezpieczające	878 532	-	-	-	-	878 532
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	-	-	160	160
Inne zobowiązania	706	-	24 313	-	371	25 390
Zobowiązania warunkowe						
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	265 487	1 262	-	266 749
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	322 568	120 284	1 265 596	-	913 080	2 621 528
Zobowiązania otrzymane	8 312 740	155 406	1 625 763	-	617 783	10 711 692
Pochodne instrumenty (nominał)	81 242 618	51 095	239 256	-	-	81 532 969
Pochodne instrumenty zabezpieczające (nominał)	9 067 254	-	-	-	-	9 067 254
Rachunek Zysków i Strat	(671 695)	163	(18 072)	(6)	25 405	(664 205)
Trzy kwartały 2023 okres od 01.01.2023 do 30.09.2023						
Przychody z tytułu odsetek	50 670	526	11 368	30	268	62 862
Koszty z tytułu odsetek	(153 787)	(363)	(11 264)	(36)	83	(165 367)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-	3 890	3 890
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-	(5 221)	(5 221)
Wynik na działalności handlowej	(490 505)	-	-	-	-	(490 505)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	9 921	-	26 214	36 135
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	(8 983)	-	(120)	(9 103)
Ogólne koszty administracyjne	(78 073)	-	(19 114)	-	291	(96 896)

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenie Zarządu	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
	okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	12 372	14 947
Świadczenia długoterminowe	3 741	3 445
Płatności w formie akcji*	4 792	4 156
Wydane akcje**	1 855	2 279
Wynagrodzenie Zarządu, razem	22 760	27 016

*zawiera kwotę ujętą w kapitałach Banku powiązaną z obejmowanymi w przyszłości akcjami Banku (zgodnie z polityką realizacji wynagrodzeń zmiennych)

**wartość wydanych akcji w oparciu o wycenę aktuarialną

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	Trzy kwartały 2024	Trzy kwartały 2023
	okres od 01.01.2024 do 30.09.2024	okres od 01.01.2023 do 30.09.2023
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 354	1 243
Wynagrodzenie Rady Nadzorczej, razem	1 354	1 243

7. JEDNOSTKOWY WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI

	30.09.2024	31.12.2023
Razem fundusze własne	15 097 000	14 928 863
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	89 121 203	86 385 831
Łączny współczynnik kapitałowy	16,94%	17,28%
Współczynnik kapitału Tier 1	13,24%	12,97%

8. SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁALNOŚCI

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska mające charakter sezonowy lub cykliczny.

9. DYWIDENDY

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 16 kwietnia 2024 r. podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy z zysku netto osiągniętego w 2023 r. Na podstawie niniejszej uchwały Bank wypłacił w dniu 10 maja 2024 r. dywidendę w wysokości 503 997 556,70 zł, tj. w kwocie 3,41 zł na jedną akcję. Dywidendą objęte są wszystkie akcje wyemitowane przez Bank, tj. 147 799 870 akcji.

10. PODZIAŁ ZYSKU

Zgodnie z uchwałą nr 7 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BNP Paribas Bank Polska S.A. z dnia 16 kwietnia 2024 roku w sprawie podziału zysku BNP Paribas Bank Polska Spółka Akcyjna oraz wypłaty dywidendy za rok obrotowy 2023, Bank z zysku netto osiągniętego w 2023 roku w wysokości 1 007 827 538,15 PLN (jeden miliard siedem milionów osiemset dwadzieścia siedem tysięcy pięćset trzydzieści osiem złotych piętnaście groszy) wypłacił dywidendę 503 997 556,70 PLN a pozostała część zysku w kwocie 503 829 981,45 PLN została przekazana na kapitał rezerwowy.

11. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych.

Zobowiązania warunkowe	30.09.2024	31.12.2023
Udzielone zobowiązania warunkowe	48 172 118	48 859 712
zobowiązania dotyczące finansowania	33 827 991	33 355 151
zobowiązania gwarancyjne	14 344 127	15 504 561
Otrzymane zobowiązania warunkowe	55 741 758	57 137 307
zobowiązania o charakterze finansowym	8 049 838	8 176 478
zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	47 691 920	48 960 829

12. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Zdarzenia po dniu bilansowym zostały opisane w Nocie 56 Śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za III kwartały 2024 roku.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.

07.11.2024	Przemysław Gdański Prezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
07.11.2024	André Boulanger Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
07.11.2024	Małgorzata Dąbrowska Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
07.11.2024	Wojciech Kemblowski Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
07.11.2024	Piotr Konieczny Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
07.11.2024	Magdalena Nowicka Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
07.11.2024	Volodymyr Radin Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
07.11.2024	Agnieszka Wolska Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Warszawa, dnia 7 listopada 2024 roku

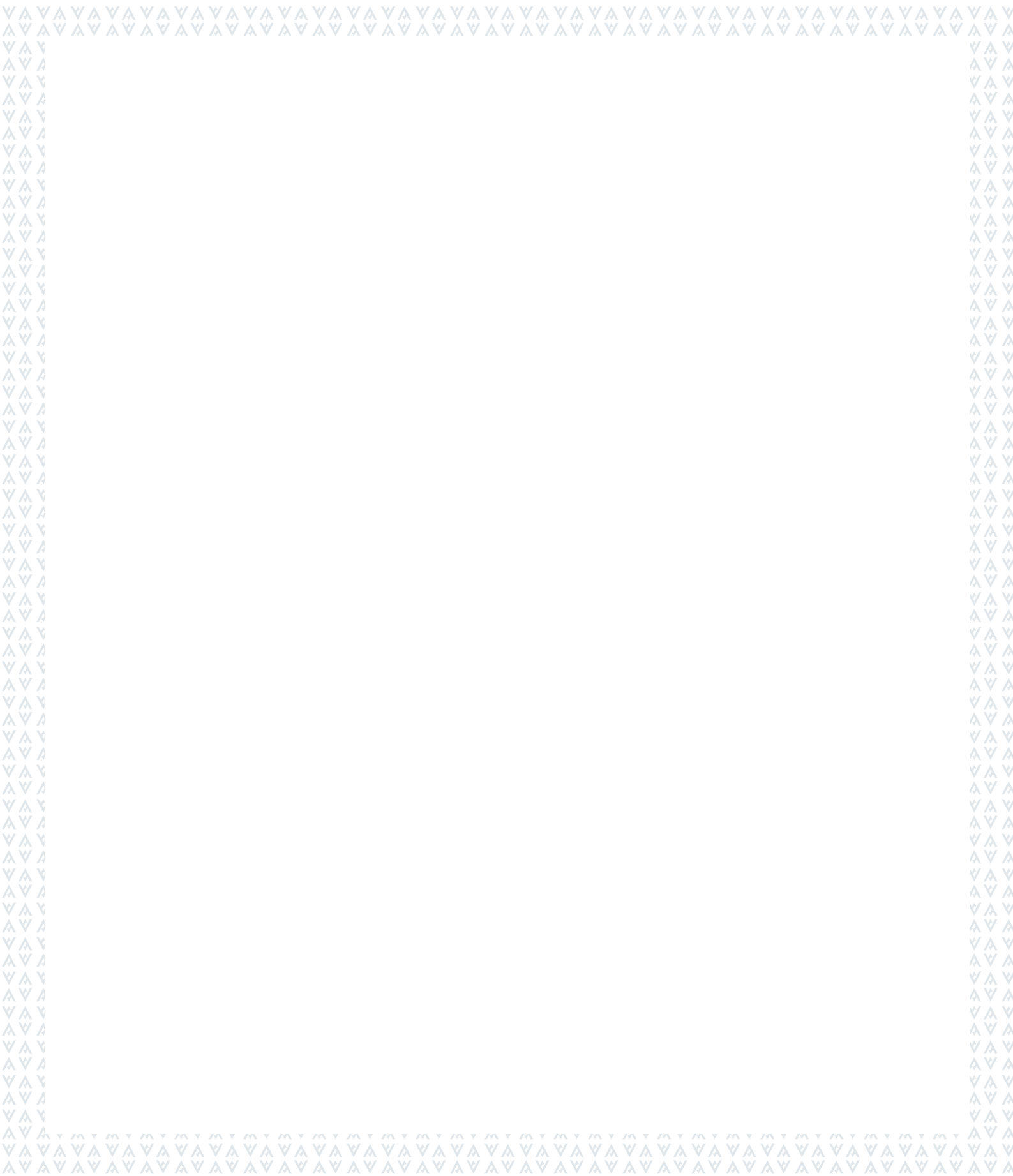
poświadczenie złożenia podpisów i pieczęci elektronicznych

Certyfikat dla dokumentu o Autenti ID: 7b483657-1571-48f9-84df-13dfccfd9a98
utworzonego: 2024-11-07 15:32 (GMT+01:00)

poświadczenie złożenia podpisów i pieczęci elektronicznych

Certyfikat dla dokumentu o Autenti ID: 7b483657-1571-48f9-84df-13dfccfd9a98
utworzonego: 2024-11-07 15:32 (GMT+01:00)

poświadczenie złożenia podpisów i pieczęci elektronicznych

Certyfikat dla dokumentu o Autenti ID: 7b483657-1571-48f9-84df-13dfccfd9a98
utworzonego: 2024-11-07 15:32 (GMT+01:00)

